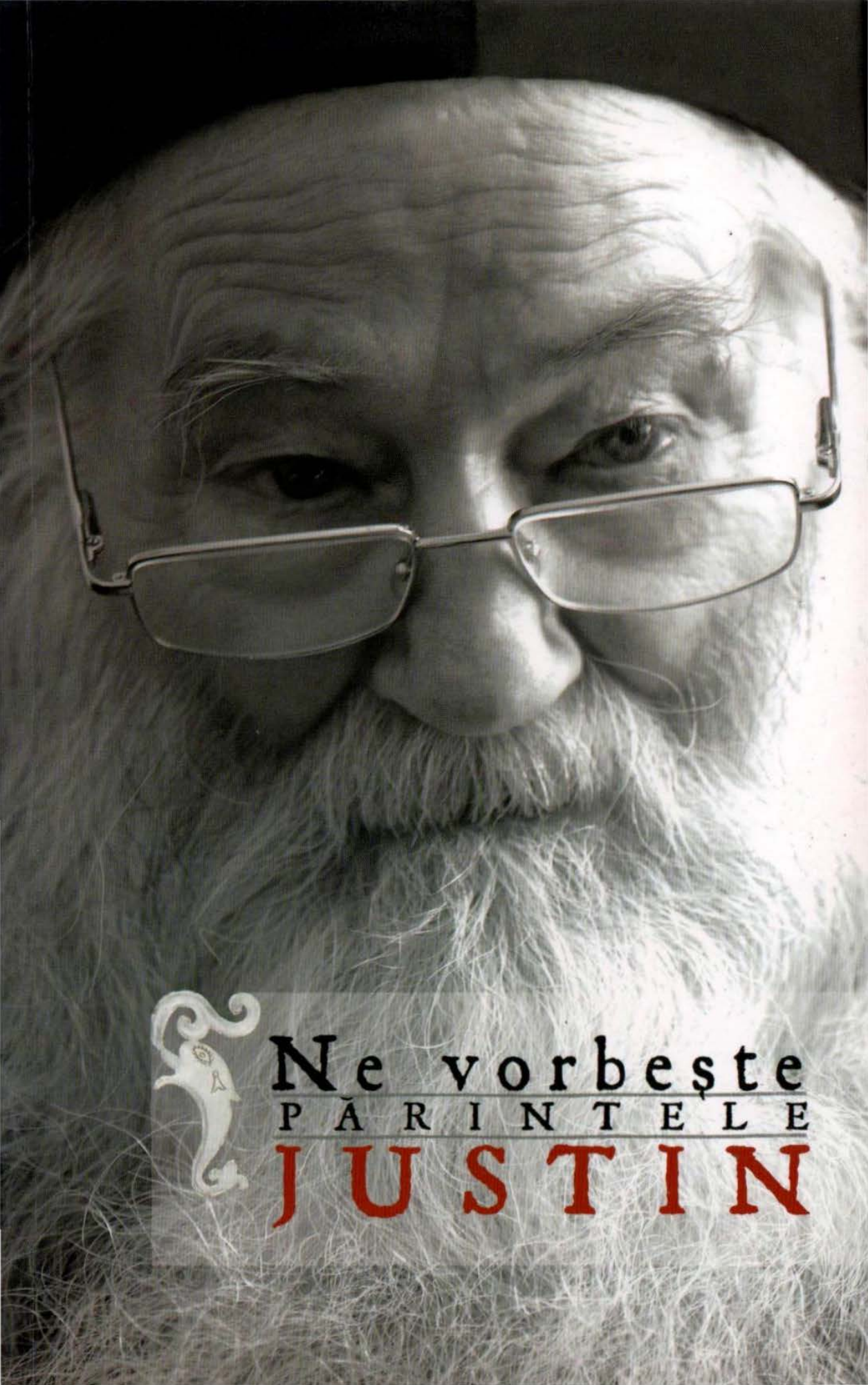

Ne vorbește PĂRINTELE JUSTIN

Tipar:
Accent Print, Suceava

NE VORBEŞTE PĂRINTELE
JUSTIN

CUPRINS

I | Amintiri din copilăria Părintelui Justin 7

II | Duhovnicii unei generații 27

III | Minunații "banditi" din închisorile comuniste 39

IV | Cea mai interesantă experiență a vieții - a te cunoaște pe tine însuți 47

V | Sfânta Înviere în Mina de la Baia Sprie 53

VI | Despre povățuirea duhovnicească 61

VII | Ce este politica? 69

VIII | Despre neam și despre crimele comunismului 79

IX | Despre mărturisire 85

X | Sfaturi despre... 95

XI | De nu ne vom păzi Ortodoxia, ne vom pierde și neamul 103

XII | Să nu ne facem părtași la erezie 113

XIII | Aiudul - Jertfă și sfințire 121

XIV | Cine ține Ortodoxia românească? 129

XV | Întreaga creștinătate este răstignită pe cruce 143

XVI | Să ne rugăm să nu ne părăsească puterile sufletești 153

XVII | Sfinții din Aiud - glasul care strigă în pustia lumii de azi 167

XVIII | S-a ajuns la apogeul Nihilismului 177

XIX | Soluția este întoarcerea la tradiție 185

XX | Despre dezmoștenirea Ortodoxiei 195

XXI | Rugați-vă, rugați-vă să nu cădeți în ispita înșelării 205

XXII | Noi mergem tot cu mucenicia 215

XXIII | Pericolul monofizismului 229

XXIV | Să facem din țara asta un Canaan de rugăciune 233

XXV | Vom trece printr-un val aspru de suferință și prigoană 243

I

Amintiri din copilăria Părintelui Justin[1]

Părinte, ce v-a format cel mai mult duhovniceşte în copilăria Sfinţiei Voastre?

În viaţa de familie a mea, din zona asta a munţilor, ca de obicei, mamele joacă rolul cel mai important. Părinţii, fraţii sunt plecaţi mai mult în dreapta, în stânga; ei sunt pe terenul de luptă. Iar mamele sunt acelea care se ostenesc cu naşterea, cu creşterea, cu formarea caracterelor şi cu influenţa şi viaţa spirituală pe care o are ea. Mie mi-a fost uşor să înclin înspre viaţa monahală, pentru că mama, Dumnezeu s-o ierte, aproape în fiecare zi de duminici şi sărbători, ne lua la Durău, la mănăstirea Secu, Sihăstria, pe

[1] Interviu publicat în Revista *Glasul monahilor*, noiembrie, 2004.

la mănăstirea Neamț; nu erau mașini, se întovărășeau doi-trei vecini, puneau caii la căruță, merinde în traistă și hai la mănăstire, 20 de Km, 25, 30. Și așa, adeseori, înnoptam pe la bătrâni, pe la mănăstirea Durău (pe atunci era m-re de călugări). Mănăstirea Durău era un punct mare de atracție și important, cu deschidere spre Bucovina și Ardeal. Era o mănăstire rară, cu cântăreți și slujitori buni și dacă ai fi fost de piatră, tot dădeai o lacrimă. La o priveghere de sărbătorile acestea mari eram impresionat adânc mai ales când am văzut copilași de anii mei îmbrăcați în veșminte, ieșeau la vohod acolo cu preoții, cu lumânări înainte, ipodiaconi. Ei, și așa s-a imprimat viața asta a lor, încât când veneam acasă trăiam toată săptămâna viața Durăului sau a Secului. Acolo am luat legătura cu niște bătrâni, Părintele Dometian, Părintele Pahomie. **Așa am intrat eu în mănăstire, dar până atunci multe năzdrăvănii am mai făcut, că și Creangă s-ar minuna de istorisirile mele.**

Când făceam năzdrăvănii, teama mea cea mare era să nu plătească mama liturghii – asta era o mare dramă. Și mă temeam, toată noaptea nu dormeam, mi-era frică și trebuia să-i spun mamei neapărat ce trăsnaie am făcut eu în ziua aceea, că, dacă nu, auzeam că s-a dus la Durău sau la Secu, la mănăstire, și plătește slujbe pentru răufăcători, care au căzut din pod, care au dat foc la cânepă...

Nunta în sat când se face, rămân casele pustii, rămân acasă doar copiii. Iar eu eram șeful bandei de copii. Eram vreo 12, toți mărișori, cam de 12 anișori. Și ce făceam noi

era să controlăm fiecare casele noastre. Începea de la mine, şeful bandei. Umblam prin pod, umblam prin grajd, umblam prin şuri să vedem ce se potriveşte cu o trăznaie. Pe urmă mergem pe la vecini, dar nu eram satisfăcut. Nu găsisem nimic surprinzător la ceilalţi. Hai înapoi, la mine. În dolia casei (sunt unele case cu acoperişul prelungit în spate) şi acolo e un fel de magazie, unde pui de toate şi cânepă, şi bumbac, şi stative... vârtej de făcut frânghiile, hamuri noi şi vechi şi câte altele. Ei bine, aveam o movilă de cânepă. Cât a muncit mama să taie cânepa, - să o aduni, s-o smulgi, s-o baţi, să scoţi sămânţa, s-o pui la uscat, s-o pui la topitoare vreo două, trei săptămâni, s-o scoţi de acolo, s-o desfaci şi-o pui la soare să o încălzească, să o înfierbânte soarele; adu-o din nou, apoi după 2-3 săptămâni după ce se usucă bine-bine, scoate mama meliţoiul, adică îi desfaci toată fibra cu mâna stângă – beţişoarele acelea, încât rămâne numai firul de cânepă cu multă osteneală, până ajunge ca firul de bumbac. Şi mama făcuse treaba asta, muncă de un an – o singură dată în an se cultivă cânepa asta – şi acum era terminată, pusă acolo-ntr-un colţ. Şi-au plecat toţi la nuntă. Eu ştiam că tata are cartuşe în pod. Atunci nu era nicio istorie să ai cartuşe, puşcă. Tata avea un „tunac", numai atâta, şi mergea noaptea cu el, când mergea să stea la vreo pădure, la vânătoare şi la fiecare săptămână tata venea cu câte un căprior, porc sălbatec... Aşa, ce facem? Mă urc în pod unde erau două cutii de cartuşe, din când în când le scotea tata şi le mai ungea cu un fel de grăsime. Am luat două cartuşe şi vin jos. Am făcut însă vreo două trăsnăi: am scos praful din cartuş şi

puneam pe-o piatră, apoi loveam cu muchia toporului... măi, şi făcea un zgomot ca de tun, parcă se împuşca.

Îţi poţi imagina că se putea întâmpla să fie celălalt dincolo şi-l orbeai? Şi acum mă minunez de cum ne-a păzit Dumnezeu. Iau şi dau foc la câteva fire de praf care au ajuns şi până la cânepă. A împroşcat toată cânepa aceea, a luat foc grinda şi para se urca în pod de-acum. Am rămas singur, au fugit toţi. Am sărit aşa îmbrăcat şi am potolit focul, ardeam şi eu cu grămadă cu tot, căci cânepa arde întâi numai pe deasupra, ca fânul, înăuntru numai dacă îl stârneşti.

În fine, am strâns tot şi stăteam tare cuminte, încât vreo două zile nici nu ştia mama că eram acasă. Nu ştia săraca de ce sunt aşa de cuminte. A trecut luni, marţi, îl aud pe tata: „Măi, babă (că aşa îi spunea mamei), vreau să fac un ham la cai şi mă duc să iau nişte cânepă. Când am auzit eu, vai de mine! ... dimineaţa sub ţol stăteam. M-am îmbrăcat repejor, foarte cuminte şi tuleo la şcoală; n-am mâncat nimic, nici cărţi n-am luat. Vin de la şcoală, cuminte foc, nu m-am mai închinat, căci aşa era obiceiul. (Când veneam de la şcoală trebuia să merg la icoane, să zic un *Tatăl nostru*, după aceea *Sărut mâna, mamă*)... Şi acum, cuminte, parcă eram bolnav de 5 ani de zile de tuberculoză. Discutau, nu se terminase nici acum. „Măi, femeie, zicea tata, să ştii că a intrat cineva şi a dat foc la casă. Era să rămânem fără casă, uite că a ajuns para până sus la căprior, o mers pe draniţă". Mama: „Măi, bărbate, eu am să mă duc la Secu". Când am auzit eu... mă dau bine pe lângă sor'mea. Era purtătoarea de cuvânt a mamei. „Cine o fi fost

oare, măi? Cine o fi fost?", mă întreba ea. „Păi, nu știu, măi, dar treaba e încurcată rău. Dacă mama se duce la Secu, se duce și la Durău".

Și s-a dus mama la Secu. Eu, numai ochi și urechi să vedem ce spune mama și am aflat că i-a spus un părinte, într-adevăr, că este mâna ori a unui vecin, ori din casă. Dar fratele Ghiță Coscarul deschidea Psaltirea și acesta i-a spus precis: „Nu vă mai necăjiți că nu-i niciun străin, e de acolo". Măi, care să fie, cum să fie? I-am spus la sor'mea, ea i-a spus mamei și în felul acesta s-a acoperit treaba, nu i-a spus tatei. Că dacă-i spunea tatei, se cobora rău de tot. Tata niciodată nu mă bătea. O singură dată, o singură vargă mi-a dat. Varga aceea am ținut-o minte toată viața. Mama mă plescărea în fiecare zi de vreo două trei ori; n-avea niciun spor, rar când punea mâna pe o nuielușă, dar, nu dădea. Nu dădea mama în mine pentru nimic în lume. Mama ținea foarte mult la mine. Ce spunea ea era sfânt pentru mine.

Dar tata de ce v-a bătut?

Mă trimisese la un vecin să-i duc un cleşte de cai. Nu m-am dus și l-am aruncat pe undeva. Vine după cleşte vecinul. Măi, și numai o singură dată m-a plesnit peste funduleț, că n-am uitat toată viața. Am avut o dungă vreo două săptămâni, dar am simțit-o toată viața.

Când trec cu mașina pe lângă locurile astea în care am copilărit, îmi amintesc de năzdrăvăniile mele, încât fiecare metru pătrat e o poveste întreagă. Pârâul acesta de aici,

nemaipomenit, câte grozăvenii făceam... Şcoala aceea, când mă uit la ea, aceeaşi sală mare neterminată nici până azi. Acolo am făcut şase ani în şcoala aceea. Nu s-a mai făcut nimic, măi. Cancelaria, acelaşi loc, aşa a rămas.

Vă plăcea şcoala?

Şcoala? He, să-mi placă! Ce s-o prins aceea o rămas. N-am muncit niciodată; ce-am prins, atât. Dar le prindeam. Şi învăţătoarea, joia şi sâmbăta: „La Poiană, să aduci carne!" Aduceam carnea; ea mă trimitea pe la nouă aşa, eu veneam pe la două. Când socoteam că s-au terminat orele, veneam şi eu. Altădată veneam cu nimic, cu coşul gol. „Unde ai umblat? Ce-ai făcut până acum, de n-ai adus nimic?" „N-am adus". „Da' de ce?" „Păi, n-o tăiat jidanii viţelul". Hahamii erau tăietori speciali, numai „Kusher" tăia sâmbăta. Lua viţelul, îl punea jos. Avea un ac mare, îl înfigea în ţeasta capului şi îl jumulea. Apoi tăiau în două viţelul, îi scoteau plămânii, şi-i puneau într-un butoi cu apă. Dacă plămânii se ridicau la suprafaţa apei însemna că viţelul este sănătos şi opreau carnea pentru ei. Obişnuiau să dea partea din spate la creştini. Ei, şi când veneam la şcoală a doua zi, cine ieşea la tablă? Ieşeam eu. „N-ai adus nici carne, nici n-ai învăţat. Acum ia şi tu un patru colea". Veneam cu patru acasă, biata mama: „Măi, de ce ai luat patru? Numai tu ai rămas din fundul ăsta al satului cu nota patru". „Păi, patru am luat, na, dacă m-a trimis după carne. N-a tăiat *Kusher* viţelul".

Într-o dimineaţă, măi, nu învăţasem eu nimic. Cum scap eu, cum scap eu?, mă frământam, că n-aveam noroc niciodată. Şi, cum stăteam eu în prima bancă, pe mine mă lua întotdeauna. Am luat iar patru. M-am dus dimineaţă la naşii mei. Stau oleacă, mă-ncălzesc eu şi când ei s-au dus la treabă, eu m-am băgat sub pat unde am stat câteva ore. Ei stăteau la masă, eu înghiţeam în sec. Am stat eu până la ora unu; îţi poţi imagina să stai tu de la nouă până la ora unu, nemişcat sub pat? La unu, când au ieşit copiii de la şcoală, apar şi eu. Ce să mai zic, că a trebuit să potrivesc să nu fie nimeni prin casă. Apar şi eu. Nici tu cu lecţii, nici cu teme.

Eu am trăit în Poiana asta, dormeam şi mă sculam numai cu Muntele Ceahlău. Dimineaţa, seara dormeam cu Ceahlăul, dimineaţa mă sculam cu Ceahlăul. **Nici Ion Creangă n-a dus o viaţă aşa teribilă cum am dus-o eu.** Biata mama dimineaţa când mă scula cu greu. „Hai, măi, că, uite, strigă bobocii. Ieşi cu viţeii..." Eu nimic. Numai când auzeam că-i smântâna gata, mă sculam şi eu. Mâncam ce era mai bun, ceaunele cu lapte erau mari şi cu smântâna groasă deasupra şi-ţi imaginai că nu-mi era uşor s-o gătesc degrabă. Săraca mama, nu exista ceva să nu aducă ea copilaşului ei cel mai mic. Şi-mi amintesc că, până să mă duc la seminar la Cernica, dormeam cu mama. Şi „moarte de om" a fost pentru mine când m-au condamnat regulile şcolii să nu vin un an acasă în vacanţe. Mi-era greu să vin de la mama şi de la munte în viesparul acela de călduri, ţânţărimea, să stai tu cu plasa de sârmă la geam, să nu poţi

dormi. Mama când o auzit de Bucureşti: „Pti, unde să te duci? Unde-o fi Bucureştiul?" Când am venit eu de la Bucureşti: „Mamă, ştii unde-i Bucureştiul? Unde se apropie cerul de pământ, vezi acolo? E mai încolo! Vezi matale muntele Hangu? Ei, mai încolo". Să te îmbraci în haine călugăreşti, să-ţi pui bagajul pentru un an întreg, cu plapumă, pături... S-o iei prin Piatra Neamţ, la gară, să iei bilete, să te informezi unde-i Bucureştiul, biletul cât costă. Coborai în Bucureşti după o noapte de călătorie, atunci trenurile mergeau rapid, nu jucărie, cum merg trenurile acum. Scria acolo să nu te pleci. Stăteam cuminte şi, când pe la Buhuşi, iaca, apare un copchilaş mai mititel ca mine, cu un păr galben auriu, vopsit ca cucoanele de azi, tot aşa mergea la Cernica. „Unde mergi, frate?" „La Cernica". „Hai, mergem amândoi". Şi mi-am revenit când am văzut că de acum înainte mai am pe cineva. Când ajungem noi la Bucureşti acolo, măi, erau lustragiii ăştia şi pescuiau că eşti din provincie. O, ghete, pune mâna, dă-te încoace! Dacă nu ştiai să te pui oleacă în gură cu el te costa cât drumul de la Piatra Neamţ la Bucureşti. Te ducea cu maşina la scară. Unde mergeţi, părinţele? Hai urcaţi. Când cobor din maşină, în faţa porţii...un ierarh, foarte aspru. Înalt, cu camilafcă, rasă, metanii frumos aranjate. Nu ştiam noi cine este. Ne ducem la dânsul şi plecăm genunchii. „De unde veniţi?" „De la Mănăstirea Durău". „Păi, numai de la Durău puteaţi veni cu maşina". De la început ne-a luat tare. „Sunteţi pentru admitere cumva?" „Păi, da". Ne-a dus la dormitor şi a doua zi am şi fost la examinare. Ne-a dat regula patrulaterului. Ce să umbli, ce să copii? N-aveai

cum... Şi tot timpul, doi ani de zile ne-a ţinut minte. Acela era directorul, Chesarie Păunescu, viitorul episcop de mai târziu al Constanţei.

Toate-s legate de amintirile cu mama. Mama, săraca, când veneam acasă... să nu mă mai duc la mănăstire, să stau aici. Murise preotul din sat, rămăsese parohia fără preot. Mă rugau şi sătenii să stau în sat. Iar eu mă împotriveam: „Dar de ce să stau în sat, măi? Eu am alt rost". „Las' că avem noi pe aici fete bune" „Hă, hă, bată-vă să vă bată".

Şi cum s-a împăcat până la urmă mama cu intrarea în mănăstire?

S-a împăcat, dar e o istorie întreagă, cu biciclete. Aici în sat erau două biserici în care se slujea. Eu mă duceam cu bicicleta la Durău. Pleca de-acasă toată lumea la biserică, nu stătea decât unul. Dacă nu mă găsea într-o biserică, eu spuneam că-s în cealaltă. Dar eu eram dus tocmai la Durău. Veneam târziu cam pe la ora asta aşa (ora 21). Mult îmi plăcea. **Şi-n cele din urmă am pus eu o voie puternică să mă duc la mănăstire.** O jumătate de an au durat toate tratativele acestea cu mama. Mama într-adevăr era cumva mai de acord, tata, să nu audă. Îmi povestea el despre toată istoria mănăstirilor, cât se pricepea el să mă poată descuraja. Dar eu nu-l auzeam deloc. Nu-l auzeam. Mama, la un moment dat, dacă a văzut că eu ţin cu tot dinadinsul, mergea la Durău şi vorbea cu Părintele

Dometian (Dumnezeu să-l ierte) şi-i spunea „Lasă-l să moară creştin acasă, măi. Nu-l mai aduce la mănăstire". Şi într-adevăr m-a respins de multe ori. Când am venit la mănăstire, m-a mustrat. Niciodată să-l fi văzut plângând pe tata. Nu... Dar acum, când m-am despărţit de el, dimineaţa când ne-am sculat (suna clopotul de deşteptare), tata pleca înspre casă şi eu rămâneam aici. În sunetul clopotelor, tata cu căruţa cu cai. Plângea tata ca un copil, ca după mort. Mi-a rămas imaginea aceasta şi cu asta am şi rămas, că nu l-am mai văzut. Au început concentrările, războiul şi nu ne-am mai găsit. Au venit ruşii, pe tata l-au surprins răzvrătindu-se împotriva comuniştilor şi UTC-iştilor.

Când v-a venit ideea de mănăstire?

Ideea de mănăstire mi-a venit când dormeam acasă pe cerdac şi mă sculam cu Ceahlăul, iar la poalele Ceahlăului era Durăul. Şi apoi mai era şi Mănăstirea Neamţu cu tipografia, pe care o au şi acum, iar eu eram foarte atras de cărţi. Erau 2-3 călugări care umblau cu cărucioarele şi transportau cărţi pe valea Bistriţei, ajungeau până pe la Broşteni, până sus la Rarău, cu căruciorul cu patru roate pe care-l trăgeau doi călugări; aveau câte 2-3 saci cu paraclise, acatiste. Apoi, când veneau părinţii, ieşeam la Petru Vodă în vârf acolo şi îi ajutam la ridicat cărucioarele. Când ajungeam jos aici acasă, veneam cu 3-4 acatiste: Sf. Neculai, Sf. Gheorghe, Paraclisul Maicii Domnului, Acatistiere, toate le aveam de când eram mititel. Şi acum

mai am din cărticelele astea. Erau Părinții, frații Urmă, care lucrau cu cărțile și tipăreau multe cărți, și nu dădea nimeni niciun ban, totul se dădea gratuit. Iar bătrânii noștri se adunau duminicile și de sărbători și citeau aceste cărți, unul citea și ceilalți ascultau, dar ascultau cu multă evlavie, nu să se joace sau să discute; se făcea cruce în momentele potrivite și așa își petreceau o jumătate de zi. Așa că foarte mult au folosit acești călugări de la Mănăstirea Neamțu și toată valea Bistriței era numai urma lor. Mai târziu transportau cu căruciorul cu cai. O călătorie ca aceasta dura vreo două săptămâni. Când venea înapoi, Dumnezeu să-l ierte, Părintele Marcu mai povestea câte ceva noaptea, unde se adunau mai mulți credincioși, prin posturi; mai aducea diferite vieți de sfinți. Bunicele torceau, mai împleteau și Părintele povestea iar copiii ciuleau urechile și prindeau într-adevăr chestiile astea; a încălzit toată starea de lucru. Numai așa se explică faptul că aici, pe distanță de 8 km, sunt vreo 18 preoți.

Părinte, sunt multe deosebiri între copilăria pe care ați trăit-o Sfinția Voastră și copilăria pe care o trăim noi astăzi?

Educația creștinească și morală a copilului, astăzi, nu o mai poate oferi decât familia. Instituțiile de învățământ, din păcate, s-au transformat în factori anticreștini de modelare a copilului. Te învață să fii în pas cu știința raționalistă și cu lumea păcătoasă. Școlile, până și grădinița, au un scop satanic, de a te abate de la linia creștină – nu

cumva să ajungi duminica la Biserică, îţi găsesc ei de lucru.

Îmi amintesc pe vremea mea, învăţătorii îndoctrinaţi stăteau şi păzeau poarta Bisericii, nu cumva să ne prindă că pierdem timpul pe acolo. În loc să facem rugăciune de începere a orelor, noi cântam Internaţionala pompos, cu marş în cadenţă şi asta nu mai era pierdere de timp. Venea inspectorul şi-ţi spunea: „Ia treci la marş!" Atâta le trebuia profesorilor să nu se ducă, îi tăia salarul. Şi din pricina aceasta toate mergeau strună, şi primarul, şi directorul, toţi oamenii îndoctrinaţi – intrau în lumea partidului. Dar să ştiţi că elita partidului, la început, era formată din toate scursurile societăţii, oameni care puteau fi mituiţi.

Ce? Se compară copilăria pe care am trăit-o eu cu ce trăiesc copiii de azi? Era o viaţă în sângele nostru încât nicio molimă nu se atingea de noi. Nu ne îmbolnăveam aşa uşor şi nici nu luam atâtea medicamente cum iau copiii de azi. Copilăria – aceasta a fost singura perioadă tihnită din viaţa mea, că după aceea.... **Copilăria asta frumoasă şi bogată pe care am trăit-o eu m-a ajutat să îndur multe din încercările puşcăriei.** Căci am observat că cei care erau crescuţi la ţară, la munte, erau mai viguroşi şi au rezistat torturilor şi regimului sever. Pe când cei crescuţi la oraşe, repede se ofileau şi-şi dădeau duhul, săracii...

Când văd pârâul acesta, îmi amintesc de frumuseţea jocurilor noastre, de pofta noastră de viaţă care te ajută să creşti sănătos sufleteşte, o viaţă simplă, fără artificialităţile şi modernismele de azi. Păi, ce bucurie era pe mine când prindeam peşte în pârâu, când mergeam cu scândura la pescuit pe lacul Bicaz, de dădeam fiori părinţilor, acasă!

Ce peşte pescuiaţi?

Păstrăvi. Păstrăvul este un peşte de apă de munte, foarte bun la gust, dar şi cel mai hoţ. Mă băgam în baltă până la jumătate, dar şi umbra mâinii ţi-o vedea. Şi atâta mă necăjeam când vedeam că nu-l pot prinde, dar nu mă lăsam nici eu. *Las' că-ţi arăt eu ţie.* Luam un bolovan mai mare şi numai ce-l vedeam cu burta-n sus.

Duminica şi de sărbători când ieşeam de la biserică, era campania pescuitului. La călduri nu prea ieşeau ei, ci seara mai ales. Pe lângă păstrăv mai erau trei soiuri de peşti: slăvoaca, boişteni şi lostriţa, pe care o găseam pe râul Bistriţa. Dar era câte un război pe un peşte, măi băiete! Eram câte cinci, şase pe el, încât ajungeam acasă fiecare cu câte o rană de război, ori cu glezna scrântită, ori cu ochiul umflat, ori cu unghia întoarsă.

Sărmanii părinţi se plângeau unii la alţii de năzdrăvăniile odorului lor. Unul dintre noi, năzdrăvan mare, auzind la Biserică citindu-se Evanghelia despre iertare, tot făcea de-a năzdrăvănii amintindu-i mamei că trebuie să ierte de 70 de ori câte 7 după cum s-a citit în biserică.

Seara când mergeam acasă, intram tiptil în cămară unde găseam un caş de urdă, ori brânză de oaie. Mâncam vreo două felii, că nu eram numai eu singur, erau şi ceilalţi trei-patru şi când venea mama să ne cheme la masă... nu mai avea de unde, căci mergea mama la cămară, şi de unde să mai ia căşuţul?

Şi nu se supăra mama?

Se supăra, da' ce mai putea să facă...mai desfăcea o putină. Noi o mâncam pe cea proaspătă, adusă de la stână.

Mai mergeaţi şi pe la alţii să mâncaţi?

Păi, unde te prindea amiaza, unde ni se făcea foame. Dacă se întâmpla să fie luni, miercuri sau vineri, şi la alţii se făcea de frupt, apoi trebuia s-o iau înapoi.

Vă punea mama la post?

Postul era post, nici nu se putea pune problema. Ce ţi se punea înainte aceea mâncai. Că mai dădeai şi de oală câteodată, asta era altceva. Dar să ştiţi că toate lucrurile astea din copilărie, adică ceea ce nu respectam, când îţi spuneau părinţii una şi tu făceai alta..., toate consecinţele le aveai. Nu rămânea nimic neplătit înaintea lui Dumnezeu. Când mergeam cu vitele, mama îmi punea mâncare de post, dar veneau alţi copii cu brânză, cu altele şi eu mai mâncam cu ei acolo. Dar să ştiţi că într-o săptămână le trăgeam toate; ori că stâlceam un deget la picior, sau se-ntâmpla să cazi cumva să te loveşti la ochi..., dar nu rămâneai nepedepsit. Ei, în clipa în care pătimeai, simţeai că-i pedeapsa lui Dumnezeu. Mai ales că eu mai mărturiseam mamei că, uite, azi am mâncat brânză de la Ion ş-apoi dacă păţeam ceva în cursul săptămânii, mama îmi zicea: *Ai văzut că nu-ţi ajută Maica Domnului? Te-a pedepsit! Ai mâncat miercuri, vezi, ai grijă!* Într-o zi

ciopleam ceva la un trunchi şi nu ştiu cum mi-am tăiat unghia oleacă. Ptiu, cum am alergat în casă, cu unghia-n gură ... ţipam, nu alta. Mama, săraca, se gândea că cine ştie ce am păţit. O ieşit repede afară, s-a uitat la mână dacă-i întreagă şi zice: *Lasă, nu-i nimic.* Sufla mama peste deget şi mă mângâia...trecea îndată, nu mai aveam nimic. Mai obişnuia să pună praf de cărbune acolo pe rană şi-n câteva minute sângele se oprea. Se mai întâmpla să umblu cu lapte fierbinte, şi mai dădeam pe mine. Mă ardea, iar mama, în loc să pună ceva să răcorească, punea sare: *Stai acolo!*

Păi, aveam noi jucăriile astea sofisticate şi moderne? Sau îmbrăcămintea asta importată? Înainte făceau femeile cămeşi din cânepa cultivată în grădinile lor. Se îngrijea foarte greu această cânepă, dar aveai o cămaşă de nu mai scăpai de ea. Sărmana mama, tare multe făcea ea pentru noi, iar eu tare mult o mai necăjeam. Noi nu ne jucam cu jucării din astea, aveam numai socotitoare simple din sârmuliţă şi cu nişte biluţe pe ele, ca să înveţi a număra...

Şi cu ce vă jucaţi?

Păi, la bob, la mazăre, la peşte... dacă ni se făcea foame, ieşeam la lovituri de prin ape, din bălţi de pe unde eram şi mergeam la ponoare, la porumb. *Unde mergem acum?* ne-ntrebam. *Mergem la moş Gheorghe Crăciun...* pentru că el avea ogorul mai departe de casă. Ei, şi-acolo luam unul o

pălărie de bob, unul de mazăre, altul lua o căciulie de mac şi mergeam cu ele la pârâu. Acolo le desfăceam frumos şi mâncam mac cu mazăre, cu bob, care era foarte crud şi dulce, bun...

Jocurile copiilor reprezintă duhul vremurilor. Înainte să înceapă al doilea război mondial, nemţii aveau jucării speciale care pregăteau psihologia poporului pentru război. Oraşul Munchen era numit „oraşul jucăriilor", găseai tot felul de puşculiţe, automate, tancuri. Toată Europa era plină de jucării nemţeşti. Era ca o prevestire a unui cataclism, ca o prevestire a morţii. Pe când noi cu ce ne jucam? Erau preocupările cele zilnice, cu oile la strungă, cu lucrurile acestea legate de viaţa păstorească. Erau apoi obiceiurile de Crăciun, jocul cu capra, bujorul, steaua. Făceam toate năzdrăvăniile. Acum nu mai găseşti aceste lucruri. Preotul merge singur cu Ajunul sau cu Boboteaza. Când eram noi mici, ne ţineam după preot toată şcoala, nici câinii nu mai stăteau în sat de frica noastră. Mergeam din casă-n casă cu Părintele şi el, săracu', trebuia să intre primul şi să iasă ultimul din casă, că dacă ne lăsa singuri... răsturnam şi masa. Noi ne uitam întâi ce are pe masă, dacă erau biscuiţi, prăjituri – şi apoi intram; dacă era mălai cu sarmale, nu mai intram. Ce frumuseţe era! Toate sărbătorile începeau la şcoală, cu premii, cu bondiţe, cămăşi cu gherghef. Era un colorit deosebit, după gustul fiecăruia.

Dar poezii spuneați, cântece pe la serbări?

Nici nu se putea fără mine. Mai îți dădea și câte un teanc de cărți dacă luai premiul întâi. Premiul întâi nu l-am luat decât de două ori, că după ce m-am făcut mai mărișor nu mai avea cine lua. Învățatul era pe fugă, printre mese. Noi învățam în glas. Dacă era în casă unul într-a cincia, trebuia să-i învețe pe cei care urmau. Cărțile mergeau de la unul la altul. Cea mai mare durere era la ora de aritmetică. Linia era în funcție. Dacă greșeai: *Întinde palma!* Ce cifră greșeai, atâtea linii primeai. Se făceau palmele roșii. Îi lua profesorul așa pe sărite, cine i se părea lui că nu-i prea atent, că nu-l impresionează pe elev ceea ce făcea el acolo... *Treci colea că te impresionez eu!* Da' se făcea carte! Uite-așa cu patru - cinci clase, dar îți conducea o comună. Azi pentru o chitanță te plimbă trei zile. Primarul nu-l prea găseai pe la primărie, era toată ziua prin sat, pe teren să ajute oamenii.

Acum profesorii nu mai au nicio autoritate, cu sistemul acesta democratic...

De fapt democrația înseamnă anularea cunoștințelor cele mai elementare. Copilul își face de cap. Când i-ai dat libertate copilului și i-ai băgat în cap apărarea aceasta oficială, nu mai faci nimic. Asta însă este în defavoarea lui, că ajunge un ignorant oficial.

Aveaţi atunci pedepse-n şcoală?

Sigur, acestea erau obişnuite. La recreaţii dacă te luai cu vreunul, apoi te punea cam două ore să stai „la post", în genunchi pe grăunţe.

Stăteaţi des „la post"?

Ehe, rar zile să nu stau eu acolo. Să lipsesc eu de „la post"?! Îţi punea grăuncioarele acolo şi stăteai două ore.

Vă obişnuiau cu nevoinţa...

Da, să ştiţi, îmi amintesc că poziţia era seacă; dacă era în genunchi, apoi în genunchi stăteai! Aşa cum ne lăsăm noi azi „turceşte"; asta nu mai e poziţie. Ce-i asta? Ori stai în picioare, ori stai în genunchi. Noi stăteam colea două ore, apoi te duceai acasă flămânjor, obosit, cu genunchii găuriţi de grăunţe. Câteodată mai punea fasole, atunci mai mergea. Depinde ce avea şi directorul în hambarele lui.

În clasele a şasea şi a şaptea erau „adulţii", aşa le spuneam. Eu şi acum simt o bucurie când vine luna septembrie. Era eveniment mare, măi. Mergeau mamele cu noi la şcoală, de-abia aşteptam să ne găsim cu ceilalţi colegi. Ne-ntâlneam cu toţii, se făcea *Te Deum*. Venea tot satul, chiar şi cei ce nu aveau copii. Începea anul, parcă era la Universitatea de la Iaşi! Era frumuseţe mare, îi vedeai pe toţi îmbrăcaţi în costum naţional. Aveam nişte brâie din acele tricolor, le legam în stânga şi franjurile atârnau frumos. Fetiţele erau cu catrinţe şi tot aveau şi ele brâie cu

franjuri, legate în dreapta. Cămăşile erau cu mânecile largi şi cu diferite modele brodate. Costumul naţional era haina de bază, la biserică, la şcoală, totdeauna trebuia să fie curată, călcată. Şi să ştiţi că nu era simplu de întreţinut. Fier de călcat nu exista atunci şi mama făcea nişte plii la cămaşă, apoi punea greutăţi pe ei şi până dimineaţă era călcată gata. Dimineaţa când mă pregătea mama, mai vedeam că nu-i bine şi-apoi mă învârteam în jurul ei până mă aranja cum trebuie. Era cinstea mamei să iasă copilul curat, aranjat. Mă pregătea mama ca pe soldat, când iese în permisie. Sora, săraca, se chinuia cu noi; eram trei fraţi, iar ea singură trebuia să ne ţină noutăţile de sărbători, că atunci trebuia să apară neapărat ceva nou.

Ei, dar era o frumuseţe, măi. Ceahlăul ăsta era plin de biserici, unde acuma este numai apă. Au fost dinamitate. În '49, după 16 ani, când am ieşit din închisoare, când am văzut locurile acestea m-am minunat că n-am mai cunoscut nimic din ce era. Pe valea Bistriţei era acum un pustiu negru. Ce frumuseţe de biserici pictate şi zăceau acum dedesubt, în adâncurile apelor. Că nici peştele ăsta al lacului nu mai are niciun gust. Păi, câte lacrimi au vărsat bătrânii aceştia când şi-au văzut casele dărâmate...

Jocurile copiilor de azi ce fel de vremuri anunţă?

Copiii de azi care se joacă cu calculatoarele şi cu televizorul au lepădat pacea şi liniştea copilăriei de mai înainte şi trăiesc într-un duh aerian care nu mai poate conserva viaţa duhovnicească şi care îţi macină sufletul.

Acestea prevăd un dezastru al omenirii, căderea omului, un cataclism pe care şi-l pregăteşte singur. Trebuie să intervenim de urgenţă ca să oprim mânia lui Dumnezeu, care o vedem revărsată asupra noastră prin ploile, inundaţiile, taifunurile, incendiile ce le vedem astăzi în lume. Căci, precum pe vremea lui Noe oamenii mergeau cu sticluţa de apă după ei şi aceasta prevestea potopul, apoi arderea cu foc de armament prevestită oarecum de ţigara nedezlipită de la gura omului, tot aşa acum televizorul şi calculatorul prevestesc distrugerea psihicului uman prin această putere a tehnicii.

Dacă n-aş fi avut copilăria asta n-aş fi ajuns la 86 de ani. M-a ajutat în toate împrejurările grele de rezistenţă. Ţăranii au un organism şi structură mult mai sănătoase. Şi aceasta este şi scăparea noastră de acum – viaţa de la ţară, care a rămas mai puţin alterată. Să ne întoarcem la simplitatea ţăranului – numai aşa putem reveni la verticalitatea noastră ortodoxă şi să scăpăm de această democraţie care îl robeşte pe om. **Noi nu avem nevoie de libertatea lor democratică, ci de libertatea deplină a conştiinţei**, să fii un om liber moral, despătimit. Acum nu mai e sângele dacului, românului, sângele lui Avram Iancu, Ştefan cel Mare – s-a descompus, a venit peste el toată urgia asiatică şi occidentală. Acestea au dus la descompunerea morală şi spirituală a esenţei naţiunii şi a creştinismului însuşi.

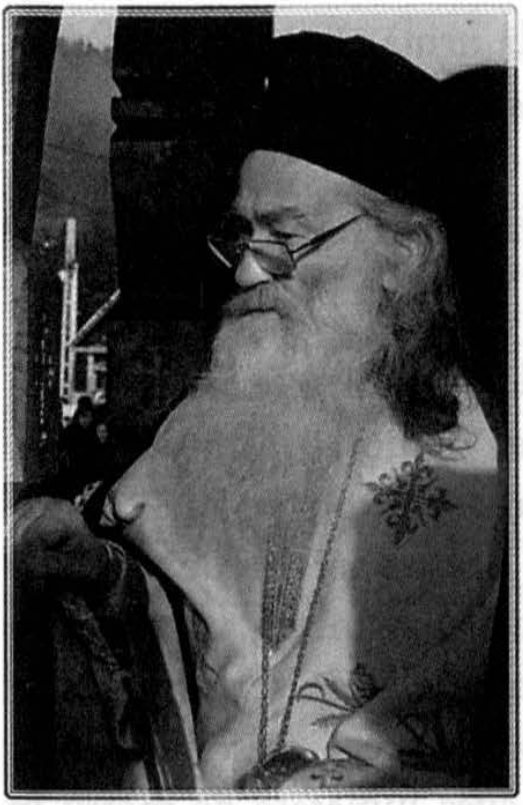

II

Duhovnicii unei generații[2]

Părinte Justin, care este obârşia dumneavoastră?

M-am născut într-o familie de oameni de la munte, cu obiceiuri frumoase, şi am fost educat într-un duh de evlavie. Aveam o icoană cu care mă culcam şi mă trezeam înaintea ochilor: Sfântul Munte al Athosului, scăldat de Marea Egee, pe care se vedeau bărcile, iar pe munte se vedeau mănăstirile şi chiliile sihaştrilor, şi în înălțime era Sfânta Treime binecuvântându-i pe nevoitori. Şi acolo mi-era veşnic gândul, în copilărie. Îi spuneam mamei, din când în când: *Trebuie să ajung la Sfântul Munte!* Şi au trebuit să treacă ani şi ani de-a rândul şi să trec printr-o

[2] Interviu publicat în Revista *Glasul monahilor*, ianuarie, 2004.

mulțime de încercări, ca până la urmă să ajung în Sfântul Munte şi să văd locul atât de visat al copilăriei.

Considerați că au fost decisivi acei ani pentru devenirea sfinției voastre ulterioară?

Spuneam mai sus că deprinderile şi firea se alcătuiesc în copilărie, cresc odată cu copilul şi mor o dată cu omul. După 25 de ani de încercări, m-am întors pe meleagurile satului natal şi m-am dus la un arbore, unde ne adăposteam noi, copiii; ne aşezam sau mâncam ceva sau ne odihneam, pe care crestam Sfânta Cruce şi scriam numele nostru dedesubt. Firesc, arborele acela crescuse acum: dacă atunci era subțirel, acum avea jumătate de metru în grosime şi se mai vedeau pe coaja lui, ca o cicatrice, integrate în arbore, numele şi Sfânta Cruce. Ei, cam aşa este şi viața noastră în trupul acesta mare al creştinătății, după cum spune Sfântul Apostol Pavel: „suntem mădulare unii altora". Nu numai noi, oamenii, suntem părtaşi unii altora, ca mădularele unui singur trup – Biserica, ci suntem înrudiți, prin firea pământească, şi cu animalele, cu plantele, cu pomii, cu pietrele, cu pământul, cu aerul şi cu apa. Trăim în ele şi ele trăiesc în noi. Tot aşa, mănăstirile sunt nişte oaze pentru rugăciune, mângâiere şi mântuire a poporului creştin ortodox. Mănăstirile înseamnă rugăciune. Mănăstirile au fost şi rămân un loc unde s-a făcut educația şi formarea creştinului care îşi realizează idealul şi care îşi apără Biserica, îşi apără familia, îşi apără Patria, îşi apără şi neamul.

Unde ați intrat în mănăstire și cine v-a sprijinit primii pași?

În Mănăstirea Durău, unde am intrat la o vârstă fragedă, am cunoscut călugări foarte buni, trăitori. Socoteam că aici este, într-adevăr, cerul pe pământ. Când mă închinam la icoanele Sfântului Altar și mă întorceam către strană și îmi făceam cruce și puneam închinăciune la Părintele Pahomie sau la Părintele Dometian, socoteam că oamenii aceștia sunt cu totul astrali, cerești, că n-au nimic pământesc decât numai că se văd. Așa socoteam că sunt monahii. Și, într-adevăr, aceștia așa și erau. **Părintele Pahomie**, Dumnezeu să-l ierte, era omul de rugăciune, omul liniștii, al păcii. Era omul stranei: înainte cu vreo zece-cincisprezece minute, împreună cu Părintele Dometian, cu Părintele Irimia, cu Părintele Irinarh, bătrânii aceștia sfinți ai Durăului, așteptau toaca să intre la rugăciune, la pravilă. Îmi amintesc de Părintele Pahomie și de Părintele Irinarh când făceau câte un sobor frumos la vreun praznic mare, de Buna Vestire, de Sfântul Gheorghe, la Acoperământul Maicii Domnului... Era obiceiul că *Polieleul* se cânta în mijlocul bisericii, cu tot soborul, îmbrăcați cu toate veșmintele, și se cântau *Mărimurile*, iar diaconii ieșeau cu chivotele pe umăr...

Ce v-a impresionat cel mai mult la acești părinți?

Părintele Irinarh Vântu era atât de lepădat de cele trupești și atât de dezinteresat de persoana lui, încât pleca de la strană și un papuc îi rămânea acolo, iar cu altul venea încălțat în mijlocul bisericii. Avea o voce minunată,

deşi era trecut de 80 de ani când am venit eu în mănăstire. Şi avea aşa un dar, că, ascultându-l cum mlădia digorgoanele şi trigorgoanele, credeai că-i un înger. Era cu desăvârşire sărac. În chilie Părintele Irinarh nu avea decât un pat, care nu era pat, ci o scândură, o masă şi o sobă care permanent scotea fum. Dacă-ţi mirosea a fum, ştiai că e şi părintele Irinarh pe aproape. Nu purta ciorapi şi nici pantaloni. Îi ziceam: „Părinte, ia-ţi o pereche de pantaloni că ai să îngheţi". „Nu, nu. Sunt mai uşor fără pantaloni şi nici nu pot dormi cât ar vrea trupul meu". Nu avea decât o pătură, şi aceea cam subţire, cu care se învelea, dar care nu-i acoperea picioarele. Îi spuneam: „Părinte să-ţi aduc o plapumă?" „Plapumă? Plapuma e moartea călugărului". Era mare postitor: mânca doi cartofi fierţi şi era sătul. Avea uşa deschisă oricând. **Părintele Gherasim** era tot la fel: punea tot sufletul în cântări. Cânta câte un Heruvic, cu toate treriremurile, de aveai timp să cădeşti, să îţi citeşti în tihnă toate rugăciunile; şi cânta cu toată inima, că uneori simţeai cum se pogoară heruvimii şi serafimii. Astăzi e o grabă foarte mare: „Hai să terminăm, ca să mergem la ascultare, la televizor...", ... sau mai ştiu eu unde. Părintele Pahomie era unul din marii exorcişti ai mănăstirii. Mi-amintesc cum au adus nişte creştini, cu căruţa, o femeie îndrăcită, legată cu frânghii. Au pus-o aşa legată în faţa icoanei Maicii Domnului, iar Părintele Pahomie a ieşit din altar să-i citească. Creştinii care o ţineau, la un moment dat au lăsat-o liberă, crezând că a adormit. Iar ea s-a repezit drept în gâtul Părintelui, de am crezut că o să-l sugrume satana,

atât de puternic îl strângea. Au descleştat-o cu greu. După trei zile de citire, femeia a început să-şi revină şi să întrebe unde îi sunt copilaşii, ce caută ea acolo şi unde este satul ei. Ei bine, acestea erau lucruri care se petreceau mereu cu Părintele Pahomie, Părintele Dometian, care erau oameni de dragoste, de primire, de mângâiere, de rugăciune, pe care îi căuta mai toată lumea de pe Valea Bistriţei, de prin părţile Ardealului... Tot timpul erau cu oamenii, pe care îi sfătuiau, le citeau rugăciuni, îi spovedeau – când era nevoie. Iubeau pravila călugărească. Erau mari oameni de rugăciune şi de tăcere, oameni de mari nevoinţe, care purtau o rasă de 30-40 de ani, care nu s-ar fi atins niciodată de bănuţul celor care veneau la Durău. De altfel, mănăstirea era locul unde se întâlneau Bucovina, Ardealul şi Moldova, locul la care toţi aveau evlavie. Veneau foarte mulţi oameni la Sfântul Maslu. Îmi amintesc de spovedaniile la Părintele Pahomie, de sfaturile duhovniceşti pe care ni le dădea tuturor, de persoana lui şi de gândirea lui de om cu vrednicie duhovnicească, om care şi la 93 de ani avea dantura întreagă şi tot trupul lui era de o sănătate şi tărie nemaiîntâlnită, încât tot omul care îl întâlnea pe Părintele Pahomie îi vorbea ca unui tânăr de 25 de ani.

Ce sfaturi vă dădea?

Îmi amintesc că Părintele Pahomie ne spunea: „Măi, întâi să-L iubeşti pe Dumnezeu, după aceea să-ţi iubeşti ţara unde te-ai născut, pentru că aici sunt părinţii, moşii

şi strămoşii noştri" Erau duhovnicii unei generaţii care avea o tradiţie spirituală solidă, o responsabilitate în faţa lumii, oameni care iubeau valorile acestea ortodoxe, care îşi puneau sufletul pentru Biserică, pentru neam, pentru familie, pentru monarhie. Or, cu ceea ce ne confruntăm astăzi este tocmai această lume fără nicio legătură cu Dumnezeu, cu Patria ori cu Neamul. Românii se duc în lumea întreagă, părăsind o ţară atât de bogată şi-şi împrăştie toată educaţia şi idealurile primite în sute de ani pe locurile acestea.

Ce alte învăţăminte v-au rămas de la Mănăstirea Durău?

Ceea ce rămâne important pentru Mănăstirea Durău este faptul că aici am cunoscut şi marii oameni ai Bisericii noastre, căci mai prindeam uneori, când trebuia să aduc câte un pahar cu apă sau poate şi o cafea, discuţii între **Patriarhul Nicodim Munteanu** şi Mitropolitul Moldovei Irineu Mihălcescu – care au căzut pradă sălbăticiei ateiste amândoi şi au avut un sfârşit de martiri, fiind maltrataţi, persecutaţi şi în cele din urmă martirizaţi şi ucişi de fiara atee. Eram printre dânşii şi eram tare curios să aflu ce spun ei despre vremurile grele prin care trecea Biserica şi ţara. Unul fusese student la Kiev, altul în Occident. Între altele l-am auzit pe Părintele Nicodim că-i reproşa Mitropolitului Irienu Mihălcescu: „Măi, voi cu Occidentul ăsta o să dărâmaţi toată Ortodoxia!". Aveau păreri diferite: Irineu Mihălcescu era pentru

reducerea cultului nostru, a slujbelor aşa de lungi şi obositoare, pe câtă vreme Părintele Patriarh era ancorat cu toată nădejdea în tradiţia athonită, care se păstra la Neamţ, pe care au preluat-o şi ruşii şi pe care o păstrăm şi noi până în zilele noastre. De aceea mănăstirile au fost cele care au păstrat cu toată tăria regulile Bisericii. Spre exemplu, când eram la seminar, la Cernica, şi veneam cu cărţi de la Bucureşti şi introduceam un „Tatăl nostru" altfel decât era în cărţile de strană ale bătrânilor, sau citeam câte o cathismă la Psaltire după altă traducere decât cea de la Neamţ, care era cunoscută pe dinafară, părinţii se formalizau şi îmi luau cartea dinainte şi-mi ziceau: „Cântă un *Tatăl nostru*, nu cânta dansuri în biserică!" Greu au intrat în Moldova cântările acelea trepidante pe care le găsim la Popescu-Pasărea sau la alţi autori moderni. Astăzi tendinţa este de a face şi slujbele după tehnica la zi, după graba lumii, cât mai scurte şi mai reduse şi mai sărace, întocmai ca şi viaţa noastră sufletească şi duhovnicească.

Credeţi că Durăul a fost o şcoală duhovnicească?

În toată încrengătura de azi, amintirile despre adevărata viaţă de mănăstire le am de acolo, de la Durău. Mănăstirea Durău a fost într-adevăr o şcoală duhovnicească, unde am trăit cele mai frumoase momente lângă părinţii care se nevoiau acolo. **Părintele Irimia Schivnicul**, spre exemplu, era într-o permanentă rugăciune şi într-o permanentă linişte. Din acestea izvorau şi o

dragoste uriaşă. El ne-a învăţat să ne rugăm cu *Rugăciunea lui Iisus*. Era un mare postitor. Nu folosea niciodată lingură sau furculiţă. Lua cu degetele vreo trei-patru înghiţituri, după care pleca în jos capul, şi asta îi era masa. Spre deosebire de ceilalţi, el se zăvora de îndată ce ieşea de la biserică şi nu mai ieşea până la vecernie sau până a doua zi. Avea un zăvor mare de lemn, pe care îl arunca în dreapta, când intra în chilie, şi nimeni nu ştia ce lucrare are. Mergeam noaptea să-l spionăm, să vedem ce face Părintele Irimia: la orice oră era o lumânare care ardea, la care îl vedeam pe bătrân făcându-şi pravila. Ne uitam la Părintele, care se nevoia în metanii, se nevoia în închinăciuni, se nevoia în citire. Avea şi o deosebită cinste pentru cultul morţilor. Venea la biserică şi când începea Liturghia, lua Aghiasmatarul şi citea Panaghia, canonul parastasului care urma să se facă după Dumnezeiasca Liturghie. Nelipsit era de la slujbe şi neclintit în rânduială, tipicar, şi parcă plângea de multe ori când se punea un tropar sau un condac altfel decât trebuia să fie. Iubea mult slujbele Bisericii.

Ce fel de pregătire aveau aceşti călugări?

Bătrânii aceştia nu erau oameni foarte citiţi, dar erau mari trăitori, cu o uriaşă experienţă de viaţă; erau o Filocalie vie. Mănăstirea Durău, prin trăitorii de acolo, a fost şi rămâne un simbol al vieţii noastre creştine din toate timpurile. Este şi ea o parte din Athon, din Athonul Ortodoxiei. Iată, nu departe de Durău este satul

Călugăreni, care se cheamă aşa de la schitul ce se afla altădată pe acele locuri. Apoi, chiar Poiana Teiului: mănăstirea noastră se află la câţiva kilometri de ctitoria lui Petru Rareş. După 1700 au venit aici ardelenii care au refuzat uniaţia şi s-au aşezat pe Valea Bistriţei, venind până aproape de schit, iar călugării au fost nevoiţi să se retragă în lavra de la Neamţ.

În anii de ucenicie de la Durău v-a marcat vreo întâmplare anume?

Durăul mai are o taină: **icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului**, care mi-a rămas şi mie în suflet. Icoana Maicii Domnului se scotea după Paşti, după Izvorul Tămăduirii, şi se mergea cu ea prin sate, în pelerinaj, pe la Hangu, Poiana Teiului, Galu; se ajungea până la 40-50 de kilometri distanţă. În 1948, în luna mai după Paşti, fusesem cu icoana pe la Fărcaşa, prin Poiana Teiului şi o aduceam acasă. Eram într-o caleaşcă, eu în stânga icoanei, Părintele Hrisostom în dreapta şi la vreo 4-5 kilometri de mănăstire, am auzit un zăngănit, de parcă s-a spart ceva. Mă uit la icoană, atent, şi nu văd nimic. Mă uit şi la Părintele Hrisostom şi mă plec mai jos, şi văd: colţul sticlei era spart în diagonală. Asta se auzise... În sfârşit, am ajuns la mănăstire şi s-a citit, după obicei, Acatistul Bunei-Vestiri, s-a pus icoana la locul ei şi i-am povestit Părintelui Stareţ întâmplarea, că iată, aici în colţ s-a spart sticla. Părintele, cam surprins, îmi zice:

„Măi, să ştii că e un semn, ceva". Şi, într-adevăr, a fost un semn, pentru că eu, după vreo două săptămâni, am fost arestat şi am revenit în mănăstire, la icoană, după vreo 17 ani.

Tulburările care au venit după aceea, dărâmarea paraclisului în care s-a slujit zeci de ani, vilele şi restaurantele care s-au ridicat, cimitirul care a dispărut, cu toţi sfinţii săi de atâtea zeci şi sute de ani, nu au păstrat prea mult din duhul vechiului loc. Dar icoana a rămas, împreună cu călugării de pe urmă, care se vor mântui prin ispite şi încercări, ca prin foc. Şi când mă gândesc la icoană, mă gândesc de multe ori şi la maicile din mănăstirea de acolo, care ştiu că această icoană de 200 de ani blagosloveşte obştea de la Durău. Şi toate aceste icoane vin să dea mărturie de iubirea Maicii Domnului pentru noi: icoana de la Mănăstirea Rarăului, icoana de la Mănăstirea Neamţ, icoana de la Mănăstirea Hadâmbu, icoanele din Basarabia, din Ardeal, din Sfântul Munte, prin plânsul lor, sunt o continuitate a durerii Maicii Domnului şi a Mântuitorului – care a plâns cu lacrimi de sânge – pentru creştinii ce se pierd în oceanul de păgânism care stăpâneşte lumea din veacul nostru. Materialismul este azi atât de puternic încât omul a ajuns să nu mai fie liber, ci să se închine numai şi numai dolarului. Mărturie a balaurului care stăpâneşte lumea stau urgiile care se petrec azi în lume. Din Grădina Ghetsimani şi de pe Golgota, până astăzi, lacrimile Mântuitorului şi ale Maicii Domnului curg continuu, pentru păcatele noastre şi pentru patimile care ne stăpânesc, dar curg şi pentru durerile şi pentru

greutăţile care stăpânesc Creştinătatea, pentru suferinţele prin care trece neamul nostru şi toată lumea, pentru întorsăturile şi schimbările care se produc din cauza unor duşmani cunoscuţi sau mai puţin cunoscuţi, care lovesc de 2000 de ani credinţa noastră ortodoxă.

Mănăstirile au fost întotdeauna locul în care călugării au suferit împreună cu creştinii care sufereau şi s-au bucurat împreună cu cei ce se bucurau şi aveau vreo împlinire. Întotdeauna monahul s-a bucurat sau s-a întristat pentru pacea sau pentru necazurile şi greutăţile prin care au trecut ţara şi neamul, şi a ştiut să rămână consecvent, puternic în apărarea Ortodoxiei noastre. Geniul Ortodoxiei stă în capacitatea de a fi în acelaşi timp sobornicească şi naţională, adică putând să-i cuprindă pe toţi ortodocşii într-o unitate superioară, în Hristos Iisus şi în Biserica Tradiţiei, fără a ştirbi identitatea naţională, ci transfigurându-le însuşirile şi zestrea. Acest model este unic în istorie şi aparţine numai Ortodoxiei, Imperiului Roman creştin şi urmaşilor săi, iar inima sa a fost în toate veacurile monahismul cu vetrele de trăire a lui Hristos, care sunt mănăstirile.

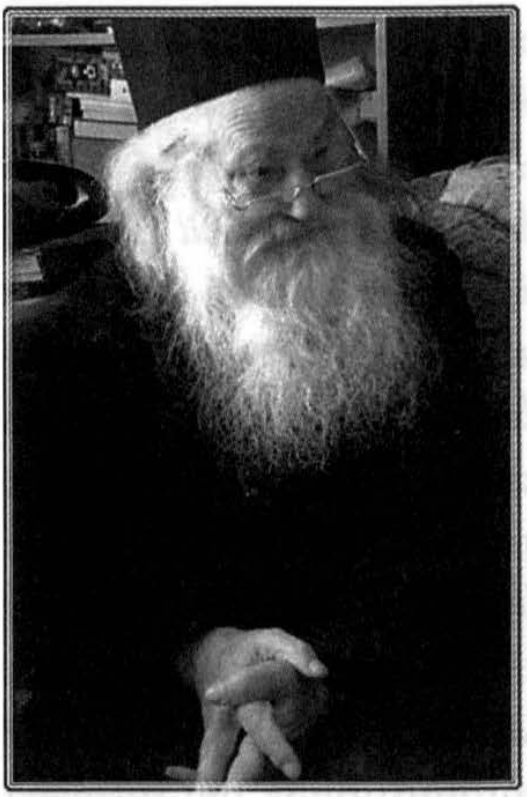

III

Minunații "bandiți" din închisorile comuniste[3]

Părinte, vă rugăm să ne povestiți câte ceva din închisoare.

Primul cuvânt pe care l-am auzit după doi ani de arest a fost cuvântul *bandit*. Ei bine, bandit, cuvântul acesta, a mers, măi, până-n ziua de azi. Aşa s-a moştenit pe la Aiud, pe la Gherla, prin Mină, peste tot – bandit, bandit – nu mai aveau alt nume decât bandit. Măi, da' ce-am furat noi? Ce-oi fi furat, nu ştiu. După ce că ți se făcea o parodie de judecată şi plecai la condamnarea cea mai uşoară de la 5 până la 25 de ani muncă silnică, mai şi luau în derâdere condamnările acestor băieți tineri, că toți erau între 18-20 de ani, rari care erau de 25-27-30 de ani.

---

[3] Interviu publicat în Revista *Glasul monahilor*, februarie 2005.

Trişti, abătuţi – se gândea fiecare la amarul lui şi venea o caralie şi te-ntreba: *Ei, câţi ani ai măi, câţi ani ai?* Unul spunea 5, altul 8, altul spunea 10 sau 15, depinde – şi la fiecare completau ei: *Ei, păi 5 ani trece şi cocoşul cu boabe de la vecini.* Sau altul: *Cât ţi-o dat, măi? 15 ani? Ehe, puţin, măi băiete, puţin; păi, dacă eram în locul la aiştia, ce vă făceam eu vouă, măi bandiţilor!*

Ce uimiţi rămâneau bieţii oameni, de pildă în Mină, când au luat contact cu noi gardienii, paza asta pe care au îndoctrinat-o (*Vedeţi că aveţi de-a face cu cei mai periculoşi oameni, să staţi bine cu privirea la ei şi la distanţă, cu şapca pe ochi şi feriţi-vă, că sunt cei mai mari criminali!* – aşa li se spunea) şi vedeau în noi oameni liniştiţi! Să pui tu mâna pe baros de 15 kg., perforator – nici nu ştiam ce e acela. Dar cu ministrul Minelor şi Petrolului, care era şi el condamnat la 20 de ani, am făcut instructaj de două săptămâni la suprafaţă acolo şi mi-a dat indicaţii cum să mânui instrumentele de lucru. Aici am luat contact cu nişte maiştri, iar gardienii stăteau cu ochii pe noi. *Părinte, adu ciocanul! Părinte, adu cutare! Domn' profesor, adu-mi fierăstrăul.* Când au auzit ei şi părinţi, şi profesori, şi învăţători, ziceau caraliii între ei: *Măi, ce ne-au spus nouă ăştia şi ce întâlnim noi aici!*

Şi, tot aşa cum vă spun, bandiţi şi bandiţi – vreo lună. Dar, când au văzut care este atitudinea şi starea noastră de lucru, apoi nu numai că se aşezau pe-o piatră frumos să stea acolo să citească ceva sau să moţăie (ferească Dumnezeu să-i fi prins administraţia în puşcărie că ei stau aşa), dar mai intrau şi în discuţie cu noi. Mai ales când s-a

întâmplat un accident cu un gardian. Mergea prin galerie şi sunt abatajele astea care vin mereu de sus şi se-ncarcă pe linia principală. Şi, când trecea el pe acolo, se opreşte în faţa unui abataj, dar ăştia dau drumul la prima roabă cu minereu şi un bolovan mare l-a lovit în caschetă şi l-a lăsat acolo; la distanţă de 5-6 m, când vine minereul, vede o mogâldeaţă acolo: *Măi,ce-o fi?* Opreşte... Miliţianul se zbătea în lac de sânge cu capul spart, crăpat. Ne-am dus repede, în sfârşit, la puţul de extracţie. Era acolo comandantul lor – un plutonier major – şi a venit la faţa locului. Acum era chestiunea nu cumva să-l fi omorât noi. Noi l-am adus şi l-am transportat repede şi l-am scos la suprafaţă. Ei bine, când au văzut ei treaba asta, s-au convins cu adevărat că n-avem nici în clin nici în mânecă cu crimele şi urgiile care le implantaseră ăştia. După treaba asta s-au apropiat tot mai mult, unii să mai pună câte-o întrebare, dar în câteva zile i-a schimbat pe toţi, când au văzut că şi-au pierdut propaganda. Şi au venit alţii, cu alte minciuni... Cum creează ei un fals, mitul acesta al distrugerii răului!

Care era motivul pentru care Securitatea aplica acest sistem?

Sistemul acesta l-au aplicat pentru că aveau foarte mare nevoie de muncă, de robotismul acesta al lor, spre exemplu în Delta Dunării. Mai mult decât atât. Ei aveau sute de funcţionari, plus Securitatea, care era, în sfârşit, în număr foarte mare şi au căutat ca această industrie a

puşcăriei să se menţină şi să aibă tot angrenajul acesta de securişti – să aibă salarii, să aibă posturi şi în felul acesta ei s-au menţinut. Păi, oraşul Aiud, de pildă, oraşul Gherla, oraşul Piteşti - aproape majoritatea din aceşti oameni erau în slujba lor, direct sau indirect. Păi, îţi imaginezi, de pildă, soţia unui caraliu, copiii unui caraliu, ofiţeri superiori, inferiori, până la ultimul subofiţer, erau la o plată enormă, nişte avantaje enorme. Staţiune balneară pentru membrii de partid, magazine speciale pentru membrii de partid, literatură, gazetărie, ziare pentru membrii de partid, haine, îmbrăcăminte, echipament, sărbătorile Crăciunului, Anul nou, Primăvara (ei nu spuneau Paşti), 1 Mai, 9 Mai – pentru membrii de partid. Luau legătura acum cu Occidentul, cu Poliţia Americană, încât nu mai purtau băştile acelea pe ei şi vestoane, pantaloni, bocanci. Nu, acum s-a pus poliţia la pantofi, pantaloni la dungă, vestoane elegante, cu stilouri la butonieră şi nici nu ştia numele cum să-l scrie. De pildă, în mină, când treceam cu roaba pe lângă caraliul care ţinea ziarul în mână, trăgeam cu ochiul să mai văd un titlu, dar vedeam greu, că era ziarul ţinut invers. Şi unde mai pui că nici ceasul nu ştia cât îi. Întreba pe celălalt de dincolo: *Tovarăşe, cât îi ceasul?* Celălalt răspundea: *Ceasul* (era o treabă şi asta, să nu audă bandiţii cât îi ora, mare taină), *limba cea mai mare este la 2, cea scurtă la 12.* Cifrele le ştiau...

Ce legătură sufletească era între deţinuţi?

Era o legătură foarte strânsă, din moment ce, după eliberare, nu mă simţeam deloc bine când nu vedeam turma asta mare de 1.200 de oameni, să plecăm la muncă dimineaţa, să facem apel acolo, să ne întreţinem între noi, să facem o rugăciune, să avem un schimb de păreri acolo, ca să-ţi mai spună păsurile... Abia după 15 ani ni s-a îngăduit să primim câte o carte poştală în câteva cuvinte scrise: „Suntem bine, aşteptăm să te vedem" şi nimic mai mult. Ne dădea şi nouă o hârtie, câte o carte poştală, unde era pusă pe colţ ştampila MAI-ului şi-ţi spunea: *Vezi, banditule, să nu scrii acolo verzi şi uscate. Atât: Sunt bine, aştept să ne vedem şi ... sănătate.*

Şi unde aţi trimis-o, Părinte?

Am trimis-o mamei, cui s-o trimit? Nu ştiam dacă mai trăieşte mama. Ea s-a îmbolnăvit îndată după arestarea mea. Auzise că eu am murit. Şi, după 13 ani, când am găsit-o, nu m-a mai recunoscut. M-a luat drept un nepot, nicidecum eu. Era bolnavă, nu mai avea memoria deplină. **Şi aşa s-a stins mama, fără ca ea să fie convinsă că eu m-am mai reîntors în viaţă în casa părintească.** Am fost pomenit la morţi. Dar să ştiţi că mi-a mers foarte bine. De altfel, şi povestesc unele mame care vin aici îndurerate că le-a plecat copilul de acum şapte-opt ani prin ţări străine şi nu mai ştiu nimic de el. Mă-ntreabă ce să facă: Să-i pomenească la morţi sau la vii? *Nu, dragii mei*, le spun, *puneţi-l la morţi, că nu-i nicio deosebire între*

mort şi viu. Se dezleagă şi la morţi, şi la vii, tot pentru iertarea păcatelor. Aşa că eu, când mă pomenea mama, când făcea câte un parastas, îmi mergea mai bine. **În puşcărie o visam pe mama când eram în momentele cele mai grele şi anevoioase. Şi ştiam sigur că începe un alt regim, de destindere.** Şi, într-adevăr, se schimba total. **Iar regimul era după cum strigau occidentalii.** Şi, când venea un regim mai bun, te mai scoteau cinci minute la aer. În cinci minute n-aveai timp nici să te adaptezi cu lumina. Te-nţepa lumina. Parcă-ţi dădea ace. Şi nu mai ştiai şi stăteai pe loc aşa. Ei, nepricepând starea noastră, te-mpingeau din spate într-un ţarc, acolo.

O singură dată în puşcărie n-am ştiut data Paştelui. Aflam tot de la ei, prin caraliii care aveau pacheţelul lor de mâncare pus de acasă, în care erau şi ouă roşii. Într-o dimineaţă, ieşind noi afară (dar asta cu vreo două săptămâni de la Paşti) a uitat caraliul să-şi strângă resturile de la pachet. Şi eu am tras cu ochiul când am trecut prin centru. N-aveai voie să-ţi ridici ochii. Cum ieşeai din celulă, capu-n pământ, mâinile la spate şi aşa mergeai. Am ţinut aşa în mine, iar când am intrat în celulă le-am spus: *Măi, băieţi, să ştiţi că a fost Paştile! Caraliul a mâncat ouă roşii.* Mai târziu s-a aflat mâna Sf. Ioan Damaschin. Şi făceam calendaristică pe falangele Sfântului, începând de la degetul mic până la degetul mare şi aflam exact data Paştelui. Şi aşa făceam exerciţii în celulă încât ştiam pascalia dumnezeieşte. Era un calcul precis. Acesta şi alfabetul morse ne-au ajutat foarte mult. De aceea vă spun să învăţaţi pe de rost Ceasurile şi cele Şapte Laude. Erau

unii care ştiau Noul Testament pe de rost, Faptele Apostolilor, Epistolele şi Apocalipsa. Că numai aşa s-a putut menţine viaţa în încordările şi mizeriile şi chinurile acelea. De asemenea, *Psalmii* sau poeziile lui Radu Gyr, Crainic şi Voiculescu. Acestea toate au fost forţele de menţinere şi aproape de sfinţenie a miilor de tineri ale căror oseminte se găsesc aşa frumos păstrate în aceste mari locaşuri dumnezeieşti: puşcăriile Aiud, Gherla şi celelalte.

Cine v-a impresionat cel mai mult în închisoare?

Nu s-au remarcat numai oamenii aceştia de înaltă cultură şi talent. Au fost oameni foarte mici, dar foarte mari, oameni care erau de o demnitate şi un prestigiu autentic. De pildă, ţăranul macedonean din Dobrogea, care a murit ca cel mai înalt erou în faţa anchetelor bolşevice.

Voiau să adune cât mai mulţi puşcăriaşi. Păi, erau prin Galaţi, Bacău, Iaşi, Botoşani, Suceava, Ardeal închisori pe care, începând cu Antonescu, le-au desăvârşit comuniştii. Era o mare pierdere pentru ei să desfiinţeze închisorile. Au făcut aceste arestări în masă ca să arate Moscovei, să arate lumii oarecum vigilenţa lor. Dacă purtai o şapcă, un cozoroc mai prelungit în faţă, gata: *Aa, tu eşti fascist!* Te lua frumos şi luai cinci ani, cel puţin. Dacă unul avea un palton mai deschis, de primăvară, aşa, un vernil, te lua la puricat... ce neamuri ai, dacă ai cumva rude prin puşcărie, condamnaţi... Şi, vrând-nevrând, te încadra în

sumanele lor negre. Şi toate acestea doar pentru a avea un prestigiu cât mai mare în faţa Moscovei şi să-şi poată justifica activitatea lor şi întreţinerea acestei atmosfere de teroare din ţară.

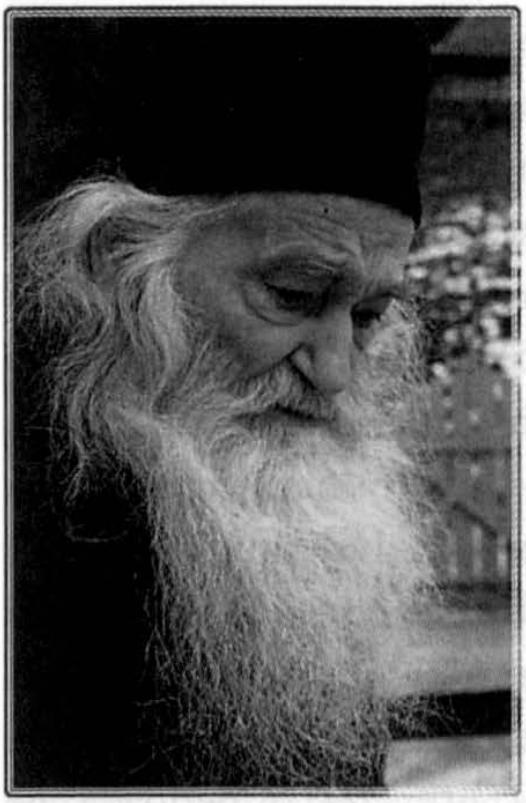

IV

Cea mai interesantă experiență a vieții - a te cunoaște pe tine însuți[4]

Vă rugăm părinte, povestiți-ne ceva din timpul anilor de detenție.

Dragii mei, a fost o perioadă întunecată de cumplita suferință, ani în care era foarte greu de trăit. Am avea nevoie de un an întreg să liniştim sufletele şi să răspundem la întrebări. Acele anchete care se făceau au implicat mulți oameni. De exemplu dacă am vorbit cu cineva în 1945 numai 10 sau 15 minute şi apoi să mă întâlnesc cu acea persoană 6 luni sau 1 an mai târziu – numele acelei persoane apărea în anchetă. Trebuia să răspundem întrebărilor: „Da, sigur am avut o scurta

[4] Interviu realizat de maica Nina din Alaska în 1994 (partea I).

discuție" și anchetatorii întrebau: „Despre ce ați vorbit? Despre cum să organizați rezistența?". Apoi răspundeam: „Nu, nimic despre aceste lucruri, doar lucruri obișnuite"; în sfârșit eram bătuți, torturați psihic până semnam o hârtie în care se spunea că noi știam totul și că eram criminali. Și așa luam 10 sau 15 ani pedeapsă.

Toate aceste întâmplări au însemnat mult în viața mea. Când toate aceste întrebări s-au terminat, viața mea a cunoscut o perioadă de pace – toți deținuții de fapt treceam prin această perioadă. Ea începea când reușeam să pătrundem în interiorul nostru. Aceasta e cea mai importantă experiență pe care o poți avea în timpul vieții: a te cunoaște pe tine însuți. Apoi urmează o perioadă de consolidare pe calea suferinței, grație căreia reușești să te cunoști pe tine însuți. A fost total și simplu că noi ne redescopeream la acele ore pe patul suferinței: era o chemare.

După 15 ani și jumătate am întâlnit pe unul din foștii deținuți ca episcop. Se retrăsese de asemenea într-o mănăstire și mi-a spus: „Părinte, știu că ai suferit mult, dar nu crezi că n-ar trebui să facem politică?" „Preasfințite, cu permisiunea voastră, asta nu e politică. E dreptul și datoria noastră să veghem și să ne apărăm pe noi și adevărul creștin. Aceasta presupune să vorbim și să arătăm lumii pericolele cu care se confruntă creștinătatea în aceste zile". Episcopul nu a părut mulțumit de acest răspuns.

Numai după ce am înțeles exact de ce eram în închisoare am început să rezistăm. A urmat o perioadă în care ne-am închipuit, și apoi ne-am eliberat de iluzia

acelor zile în care americanii vor veni şi ne vor elibera pe toţi. Oamenii erau foarte înflăcăraţi de această speranţă. Dar acest zvon era pură propagandă. Era un mijloc prin care comuniştii făceau mai multe victime, prin care mai mulţi deveneau deţinuţi.

A urmat apoi reala consolidare spirituală. A fost foarte puternică, aproape inexplicabilă, pentru că noi eram complet izolaţi în fortăreţe ca: Aiud şi Gherla. Aiud şi Gherla erau fabrici de martiri în cel mai literar sens al cuvântului. Noi eram martori ai degradării propriului trup. De la un anumit stadiu nu mai eram în stare să simţim nimic – era ca o pace adâncă. Puteai să simţi numai coloana vertebrală. Singurul mijloc de subzistenţă al trupului era rezistenţa muşchilor. Depăşirea acestui stadiu ne făcea să aşteptăm şi să ne pregătim de moarte: a trăi permanent cu această realitate şi având-o mereu în faţa ochilor a fost un lucru înspăimântător.

Aşa că nu erai uimit când colegul tău din următorul pat de campanie nu îţi răspundea când era strigat. El putea fi mort şi aşa rapid s-au întâmplat multe morţi. Din cauza stării avansate de inaniţie, trupul începea să se umfle peste tot: picioare, degete, cap. Ne întrebam de ce deveneam aşa de graşi. Printre noi erau medici care ne-au explicat că atunci când trupul îşi pierde puterea, nu mai e în stare să elimine apa pe care o reţine în ţesuturi. Noi apăsam cu degetul undeva pe piele, acolo se făcea o gaură şi pielea nu-şi mai revenea la loc. Această fază însemna că moartea era o chestiune de ore. Noi toţi eram foarte tineri: de la 22 la 35 de ani. Oricând intrai în acea fază, puteai să-ţi

pierzi controlul – nu mai ştiai ce spui şi ce faci.

Acelea erau zile de sacrificiu şi jertfă, extraordinare, unice.

Ce puteam ca preot să fac în acele situaţii? Am început să spovedesc aceşti oameni, în special în posturi: al Crăciunului, al Adormirii Maicii Domnului, al Sfinţilor Apostoli, al Sfintelor Paşti. Dar nu puteam să spovedesc decât 3 sau 4 oameni care sufereau în aceeaşi celulă cu mine. Ce puteam să fac pentru ceilalţi, care erau în celulele de lângă şi deasupra noastră? Cum puteam să obţin Trupul şi Sângele Domnului Iisus? Această responsabilitate de a schimba viaţa spirituală a celorlalţi oameni a devenit bucuria fundamentală a vieţii mele. Personal, nu am mai simţit durerea. Eram în elementul meu, mai fericit decât atunci când eram afară liber, în lume. Aceasta şi pentru că viaţa noastră spirituală devenea din ce în ce mai puternică, cu mult mai puternică decât era înainte de detenţie.

Am suferit de hepatită în infirmerie. Atunci am terminat ultima bucăţică din Sfânta Împărtăşanie, şi n-a rămas nicio firimitură. Era acolo un bărbat, Şerban Constantin de 28 de ani, din Constanţa. Suferea de ciroză şi intrase în faza de descompunere. Toată ziua şi toată noaptea ţipa, gemea şi plângea. Nu primise Sfânta Împărtăşanie de 4 ani şi avea acasă o soţie şi doi copii. Ce puteam să fac? L-am spovedit uneori noaptea şi dimineaţa devreme între 4:00 şi 5:00, timp de 5 minute; gardienii ne verificau prin vizetă. Ei patrulau de la un capăt la altul al culoarului şi se

uitau prin vizeta fiecăreí uşi, dacă stai în genunchi sau încerci să te rogi pentru cineva.

Ce puteam noi să facem? Am aranjat să avem o discuţie şi am spus: *Băieţi, trebuie să mergem şi să cerem să ne vadă un doctor pentru că, slăbiţi cum suntem avem dreptul la puţin vin.* Şi uite aşa am început; cu o mică bucăţică de pâine pe care o aveam şi cu toate rugăciunile pe care le ştiam, într-un colţ, în afara suprafeţei ce putea fi văzută prin vizetă, singur.

Şi dacă am săvârşit vreodată Sfânta Liturghie, a fost atunci. Acelea erau zile de sacrificiu şi jertfă, extraordinare şi unice. Şi durerea era să vezi cum moare un om în faţa ta. Aceasta e adevărata suferinţă. Şi aşa am reuşit să dau Sfânta Împărtăşanie acelui bărbat din Constanţa, care a murit după 3 zile, pe care l-au ridicat din celulă, apoi am spovedit oamenii din celelalte celule prin alfabetul morse. Fiecare ştia cum să comunice cu ceilalţi prin perete. Acum ce puteam noi să facem? Nu puteam ţine discuţii foarte uşor; în special când discuţiile erau provocate din interior de acei dintre noi care colaborau cu autorităţile, puteai să spui ceva în acea discuţie, înregistrau pe bandă şi apoi foloseau ceea ce ai spus împotriva ta.

Noi eram oameni cu lungi sentinţe - 7,8,9,10 ani şi mai mult. Oricând aveam ocazia, puneam câteva firimituri de pâine în cusături. Ni le verificau la intrare într-adevăr, dar nu în totalitate. Aşa că dacă reuşeai să ascunzi 20 sau 25 de grame de pâine în cusături era suficient să prepari Sfânta Împărtăşanie pentru 100 de oameni. Singurul punct de întâlnire era toaleta. Puteai să trimiţi

prin morse, că într-un loc din toaletă, omul spovedit găsea Sfânta Împărtăşanie. Sau puteai să trimiţi Sfânta Împărtăşanie când treceau prin faţa celulelor, asigurându-te că gardienii nu te vor prinde.

Acelea erau zile de lumină şi bucurie şi viaţa era bogată. Era cel mai bun loc de educaţie religioasă. Dar apoi gardienii au descoperit şi imediat au încercat să ne împrăştie. Au decis să ne trimită la o mină de sare, nefăcând distincţie între oamenii sănătoşi şi bolnavi.

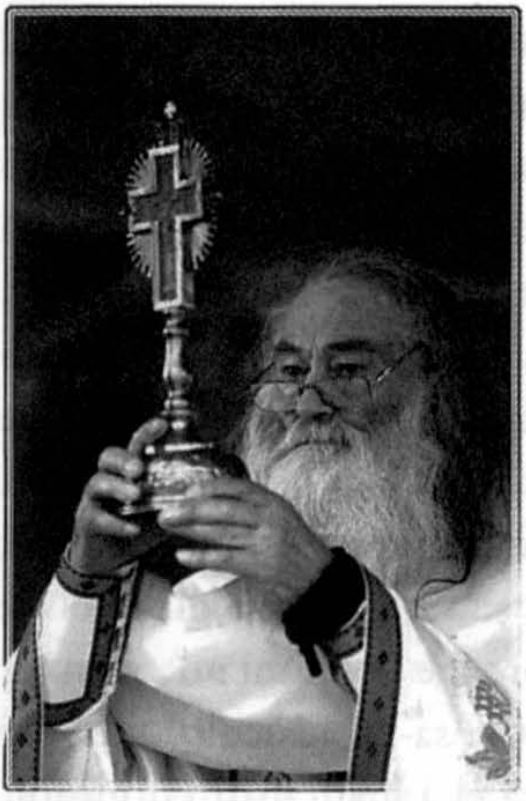

V

Sfânta Înviere în Mina de la Baia Sprie[5]

... Au urmat două săptămâni de muncă grea.

Trebuia să mânuieşti un ciocan uriaş cu greutatea între 15-20 kg şi să spargi bucăţi mari de sare cu el. Jos în mină temperatura era de 35-40 grade şi apa curgea şuvoi pe trupurile noastre.

Îmi amintesc cum un preot, părintele Şerban, Dumnezeu să-l odihnească, la un moment dat nu mai putea ţine ciocanul şi ne-a spus: „Priviţi, eu intenţionez să le spun că refuz să mă sinucid prin acest efort". Următoarea zi el a înaintat în timpul inspecţiei şi a spus: „Domnule, eu nu mai pot coborî în puţ – puteţi să-mi

[5] Interviu realizat de maica Nina din Alaska în 1995 (partea a II-a).

dați orice muncă la suprafață dacă doriți". Comandantul i-a spus: „Bine, în viitor vom vedea, dar acum intri în mină". Şi chiar dacă nu i-a plăcut ce i s-a spus, el a coborât în mină. Următoarea zi, comandantul lagărului i-a spus: „Şerban, tu stai la suprafață".

În lagăr, un gard înconjura mulți metri în lungime o bucată de pământ. Nu ni se dădea voie să ne apropiem de pământul de lângă gard. Autoritățile l-au pus pe Şerban la bucătărie să curețe cartofi. Soldatul de serviciu i-a spus lui Şerban să ia coşul de gunoi şi să-l arunce dincolo de bucătărie. Dar bucătăria era aproape de bucata de pământ de lângă gard. „Nu mi se dă voie sa-l duc acolo". „Du-te şi aruncă gunoiul acolo". Aşa că el a luat coşul cu gunoi, l-a depozitat acolo, a luat colțul şi în acel moment au tras în el. S-a întâmplat în jurul orei 9:00 dimineața.

În 1954, noi am sărbătorit Învierea lui Hristos la 800 metri sub pământ într-o mină de sare. Totul în acel timp se făcea după modelul sovietic, întreaga viață era după modelul sovietic: sărbătorile, muzica, totul. Chiar şi gardienii erau săturați de aceasta şi ne cereau nouă: „Hei, cântați-ne nişte cântece româneşti". „Noi vrem să ştim despre viața românilor, noi suntem acasă".

Jos, în mină, munceam cot la cot cu civilii, dar eram numiți „Forța specială de muncă". Nu ne dădeau voie să ne strigăm pe nume, purtam numere 2121, 400 sau 200. Poți să-ți imaginezi aceasta? Noi deținuții eram împreună cu acei oameni, mineri civili, care încercau să ne arate

nouă ce trebuie să facem şi să ne înveţe cum să ne descurcăm (nu ştiam nimic despre minerit). Securiştii, îmbrăcaţi în civil sau în uniforme, nu contează, erau tot agenţi de securitate, le-au spus muncitorilor ce lucrau cu noi că vor lucra cu condamnaţi extrem de periculoşi, cu criminali, şi că nu trebuie să vorbească cu deţinuţii mai mult decât este strict necesar, pentru că deveneau agresivi, chiar în stare de crimă. Am cărat acele unelte de metal foarte grele utilizate în mină. În mai puţin de o lună, acei civili au înţeles că acei criminali s-au comportat ciudat de paşnic. Au început să se adreseze nouă cu „profesore", „domnule", „părinte". Apoi au început să se întrebe: „Ce poate fi aceasta? Ce fel de criminali sunt acei tipi?"

După un timp, civilii au început să ne aducă frânturi de informaţii de la suprafaţă: articole tăiate din ziar, lucruri de genul acesta. Nu puteţi să vă imaginaţi ce mult a însemnat aceasta pentru noi, în special pentru intelectualii care erau printre noi. Era o pedeapsă de moarte pentru ei să nu ştie nimic din ce se întâmpla în societate. Trebuie să ai un psihic robust ca să fii capabil să accepţi aceasta, să-ţi salvezi sufletul, inima şi mintea, să le păstrezi nealterate, întregi. Aceasta era de fapt ceea ce încercau să distrugă: încercau să-ţi omoare sufletul, mintea, inima şi voinţa ta. Aşa că, vă imaginaţi ce binecuvântare a fost când acei civili, acei oameni lăsau câteva ştiri, câteva informaţii ca noi să le găsim. De exemplu am găsit la un moment dat însemnări ca: „Opriţi creşterea producţiei! Autorităţile intenţionează să ne oblige să muncim cât mai mult şi noi nu mai putem! Intenţionează să ne taie

salariile şi noi avem familii de întreţinut". Noi am lucrat într-un mod inteligent, să ştiţi, au fost printre noi mulţi oameni deştepţi, mulţi intelectuali, chiar dacă nu se remarcaseră anterior, şi am fost hrăniţi din nou. Dar când am înţeles motivul schimbării modului de comportare faţă de noi, am modificat metodele. Noi, deţinuţii, am fost prea cinstiţi. Dar civilii ne-au arătat ce trebuie să facem: noi încărcam micul tren cu piatră la bază şi cu minereu la vârf. Aşa că în loc de 50 de trucuri am ajuns la 70. Ideea este: pentru că noi eram prea productivi, autorităţile au început să concedieze civilii. În acelaşi timp unii din civili, foarte precauţi, au început să strecoare ziare în mină.

Acolo printre noi erau oameni de diferite orientări politice, exact ca astăzi. După ce terminau de citit ziarele, începeau să facă comentarii de o profundă perspicacitate politică. Diferite extrase din Sfânta Scriptură au început să apară. Dar desigur aceste lucruri erau descoperite până la urmă, pentru că erau agenţi printre noi. La trei oameni era un agent (sau 1 din 3 era agent).

A venit un an de totală şi veritabilă izolare. Am fost aşa de separaţi de lume că nu am putut şti când au fost Sfintele Paşti. În special la Aiud am fost derutaţi de un lucru: la ora 24:00 fix, biserica reformată a început să bată clopotele. Dar noi eram atenţi la biserica ortodoxă, ne-am ascuţit urechile să auzim acele clopote, ştiam că se trag clopotele.

Îndrăzneşti să spui că crezi în Dumnezeu?

Personal am fost unul din cei care făceau curse cu acele vagoane joase pe care le foloseau în mină să care minereu; aşa că slujba mea era în principal să merg mult. Mulţi dintre noi munceam împreună. Cum puteam să sărbătorim Paştele? Am luat toate bucăţile metalice de la frezele pentru rocă şi le-am pus pe o sfoară. Făceau un zgomot minunat. Le-am bătut pe toate cu o tijă metalică de la un capăt la celălalt al sforii. Timpul de adunare a fost 2:30. Acela a fost momentul când am intrat în ascensor, şi când cu toţii am început să facem zgomot. A fost momentul vieţii noastre când am simţit o adâncă, duhovnicească tăiere a respiraţiei. Noi, preoţii, am cântat tot ceea ce ştiam tare, profund, cu tot riscul. **Eram cumva în afara noastră.** Nimeni nu se temea de pericol – era atunci sau niciodată.

Când am intrat în ascensor am intrat cântând „Hristos a Înviat!". Apoi am auzit pe cei care coborau de la suprafaţă în mină în locul nostru, am putut auzi cântecul lor în adâncime, în mină. Cântecul a început jos sub pământ, a continuat în ascensor şi la suprafaţă. Am intrat la duşuri cântând. După spălare ni se dădea ceai, dar atunci autorităţile ne-au încuiat în dormitoare două zile. După cele 2 zile, ne-au adunat pe toţi în faţa comandantului lagărului.

„Ştiţi de ce aţi fost încuiaţi, nu-i aşa? **Când vă va intra în minte că sunteţi aici pentru reeducare?** Când o să vă vină mintea la cap? Priviţi aici băieţi! Toate vieţile voastre

sunt în mâinile noastre: suntem cei care decidem ce se va întâmpla cu voi. Şi am decis că voi nu sunteţi buni de nimic. Vă vom împuşca pe toţi. Acum, toţi preoţii în dreapta mea!" Acolo am fost 20 de preoţi, atât ortodocşi cât şi greco-catolici. Eu personal n-am ieşit, am stat împreună cu laicii.

Apoi, comandantul a început din nou: „Acum, uitaţi-vă bine la ei! Vedeţi! Aceştia sunt cei care vă învaţă ideile lor politice. Aceştia sunt criminalii care vă bagă în cap ideea de Dumnezeu. Eu nu ştiu de unde au luat preoţii ideea de Dumnezeu. Hei, voi! Îndrăzniţi să spuneţi că credeţi în Dumnezeu?! Oricine spune că crede în Dumnezeu să facă un pas în faţa mea, chiar acum!"

Ce puteam să fac? Nu am făcut pasul prima dată, dar acum trebuia să-l fac. Nu am avut curajul în acel moment, dar mi-am spus mie că trebuia să spun ceea ce aşa era: credeam în Dumnezeu. Am păşit în faţă. Comandantul mă cunoştea foarte bine. „Hai, spune de unde eşti?" I-am spus de unde sunt şi m-a întrebat „Crezi cu adevărat că există Dumnezeu, nu-i aşa?" „Da" „Nu sunt mai mulţi decât tine? Hai să-i chemam pe toţi aici". Şi au adunat toţi preoţii. Curtea lagărului era plină de gropi adânci şi pline cu apă. Superiorii ne-au alergat prin acele gropi timp de 2 ore. După aceea niciuna din acele gropi nu mai era plină de apă. Curtea a devenit ca o mlaştină murdară.

Au venit timpuri grele pentru noi. Se temeau că am putea forma un grup de rezistenţă acolo. La început ne-au luat la anchetă. Ancheta nu a fost violentă, a fost chiar

civilizată. Autorităţile deja ştiau totul despre noi – eram acolo de mulţi ani şi în timpul anchetelor ne-au ascultat cu atenţie să vadă ce le spunem. Eram acolo de toate categoriile: profesori universitari, ingineri, doctori, judecători şi preoţi. Fiecare a învăţat unul de la celălalt. A fost o şcoală, o universitate a vieţii plină de respect.

Acolo am învăţat germana şi italiana. Acolo erau teologi care ne învăţau dogme, rugăciuni, cântece de slavă, acatiste, orice. Noi toţi învăţam unii de la alţii. Iată cum a fost păstrată flacăra vieţii, iată cum am rămas vii.

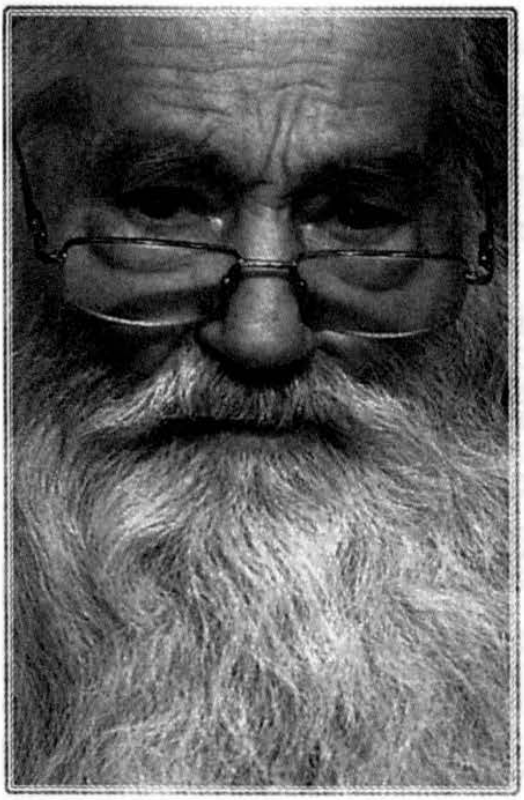

VI

Despre povățuirea duhovnicească[6]

Părinte, știm că de la Sfântul Simeon Noul Teolog încoace, povățuitorii duhovnicești se tot împuținează; astăzi, când suntem martorii unei mari secătuiri duhovnicești, cum mai recunoaștem un povățuitor duhovnicesc? Sfinții Calist și Ignatie Xantopoulos indicau trei criterii: să fie înalt la înțelegere, smerit la cuget și blând în toată purtarea...

Este greu de găsit, dar nu-ți trebuie prea multă bătaie de cap ca să recunoști un povățuitor duhovnicesc. Cel care caută cu adevărat un povățuitor duhovnicesc, la momentul potrivit, îl va simți. Sufletul simte cui trebuie să i se încredințeze, căci Dumnezeu este Cel care pune în

---

[6] Interviu publicat în revista *Glasul monahilor,* Iulie 2004.

inimă dragostea față de cel căruia ți-a rânduit să îi urmezi. Eu abia aşteptam să ies din temniță numai ca să-l văd pe Părintele Paisie Olaru. Ardea inima în mine să-l văd, astfel încât, după eliberare am mers direct la chilia Părintelui Paisie, aşteptând două zile la uşă ca să mă primească la spovedit. De aici înainte, timp de opt ani nu m-am mai despărțit de povățuirea caldă a Părintelui Paisie. Mă trimisese mai întâi la Părintele Cleopa, însă la el nu am simțit atâta odihnă sufletească. Relația dintre ucenic şi duhovnic este foarte puternică şi în numele ei se pot face multe minuni. Însă nu este suficient ca povățuitorul să fie cercat, ci să fie şi în acelaşi duh cu ucenicul.

Părinte, dar ce ați învățat cel mai mult de la Părintele Paisie?

Smerenia şi dragostea lui față de aproapele. Era de o căldura şi tandrețe sufletească rar întâlnite. Părintele Paisie era neîncetat neobosit cu oamenii încât uita de sineşi.

Este bine în zilele noastre să mai căutăm povățuitori duhovniceşti?

Este mai bine să dobândeşti tu puțină pricepere duhovnicească, căci vin vremuri când nu numai că nu veți mai găsi îndrumător dar nici măcar un cuvânt din Scriptură sau din Sfinții Părinți. Sfinții Părinți până acum recomandau povățuirea după Sfânta Scriptură şi scrierile Sfinților Părinți, însă vin vremuri când vor lipsi şi acestea.

Dar până la vremurile acelea?

Până atunci să le învățați pe de rost. În închisori aveam pururea în minte *Paraclisul Maicii Domnului* și alte acatiste, care ne-au fost de mare ajutor. Adevărata rugăciune nu se face la mănăstire, chiar dacă dispune de toate condițiile exterioare prielnice contemplației și rugăciunii. Noi, în închisoare, eram lipsiți de frumusețile acestui relief al munților Carpați, stăteam numai între patru pereți, unde zeci de ani stăteai între ei și nu vedeai raza soarelui prin crăpăturile zăbrelelor de la geam; iar dacă te urcai cumva să vezi o rază de soare, gardianul era la spatele tău și-ți dădea câte-o pedeapsă de cinci zile la arest sever, încât nu scăpai sănătos de acolo. Ei bine, suferința aceea era adevărata stare călugărească. La baza mănăstirii este suferința; vrei să trăiești creștinește, vrei să te apropii de Dumnezeu? Trebuie să te zbați să ajungi de la aceste laude pe care le face Biserica, să nu le mai spui prin simplu cuvânt, ci să le trăiești prin căldura aceasta a Harului și să le transformi în duh, să dematerializezi acest cuvânt, pe care acum îl mai și schimonosim, silindu-ne să terminăm cât mai repede slujbele, să cântăm cât mai sacadat Sfânta Liturghie, unde ar trebui să uităm de orice grijă lumească. Trăirea și suferința trezesc în monah rugăciunea. Respectarea regulilor și rânduielilor, fără această trăire, naște împrăștierea și stinge duhul rugăciunii. Dumnezeu nu are nevoie să-I reciți rugăciuni, ci vrea ca acest cuvânt să devină transparent.

Dar Rugăciunea lui Iisus nu v-a fost de ajutor?

N-am spus rugăciunea aceasta, pentru că la puşcăria Aiudului, abia după vreo 2-3 ani s-a luat contact cu foşti deţinuţi, Virgil Maxim, Vasile Marin, Valeriu Gafencu şi alţii, care într-adevăr au cultivat rugăciunea inimii. Cea mai mare parte însă s-a bazat pe rugăciunea aceasta orală. Pentru că nu erau numai deţinuţi politici de aceeaşi nuanţă; printre tinerii aceştia legionari erau şi de alte culori politice, care n-aveau habar despre viaţa creştină; şi nu erau pregătiţi pentru rugăciunea inimii, ei nu cunoşteau nici rugăciunea *Tatăl nostru*. Chiar miniştrii aceştia, cu care am stat un an şi jumătate, cum ar fi generalul Arbore, ministrul Mareş, care era ministrul comunicaţiilor – au fost nevoiţi să înveţe *Tatăl nostru* şi *Crezul*, un *Cuvine-se cu adevărat*, la 50-60 de ani.

Ce ne puteţi spune despre vremurile grele prin care vom trece şi noi?

Ei, prin ce-am trecut noi, dar prin ce-o să treceţi voi! Acele vremuri deja le-aţi început. Spre deosebire de alte vremuri, va îngădui Dumnezeu vrăjmaşului să se atingă şi de suflet; va fi mai mult o prigoană psihologică şi nu vă veţi putea ascunde nici în crăpăturile pământului. Nu este uşor, sunt vremuri foarte grele. De exemplu, pe vremea marilor trăitori din Pustia Tebaidei, acolo nici miliţia nu intra, nici control de stat, nici finanţele nu intrau, niciun control care să-i tulbure pe călugări. Erau de sine stătători

şi atât de liberi, încât ei într-adevăr puteau să-şi ducă aşa, cu toată dragostea nevoinţa lor. Însă, la ora aceasta, trebuie să lupţi, şi cu cel văzut, şi cu cel nevăzut; să lupţi cu tine, să lupţi cu lumea, să lupţi şi cu dracul. Diavolul – faci cruce – se mai depărtează, măi. Ăştia văzuţi nu se depărtează, ba te asaltează şi-ţi mai pun în cârcă şi altele; ba vine cu 666, ba vine cu cărţile de identitate, cu cardurile, cu tractorul, cu motorul, cu cipuri, cu radiaţiile, holocaustul – toate se răsfrâng asupra ta. De aceea credincioşii aceştia, de pildă, care vin din toată lumea înspre mănăstiri, sunt iarăşi un semn că toată lumea trăieşte în clocotul ăsta, în cazanul ăsta de fierbere de la un rău la altul. Iar călugărul, de bine, de rău trebuie să stea acolo în faţa lor, să dea un sfat, o relaţie, să le citeşti o rugăciune şi să plece măcar câtuşi de puţin alţii de cum au intrat. Monahul trebuie să fie prezent şi să răspundă la toate aceste nevoi ale creştinului. Altădată nimeni nu-l deranja pe Sfântul, pe Cuviosul. Păi, câte pomelnice aveam noi acum 70-80 de ani la mănăstirea Durău sau la Secu? Te duceai la proscomidie, începeai slujba, tu, ca preot, înainte cu o oră, sunai la intrare în tochiţa metalică, toată lumea ştia că a intrat părintele la biserică. Paraclisierul deja era venit. Care este rânduiala paraclisierului? Intră în biserică, se închină, ia blagoslovenie de la strana arhierească, se duce şi se închină pe la icoane, la Maica Domnului, la Mântuitorul Hristos, intră în sfântul altar, face trei metanii la intrare, trei metanii la proscomidie şi cu frică de Dumnezeu începe să aprindă lumânările, cele două lumânări de pe sfânta masă,

candelele. Era o scară cu trei trepte. Se urca părintele de canon săracul, sufla din greu dar el voia să aprindă candelele în fiecare miez de noapte, să fie primul acolo când venea preotul slujitor. După aceea venea la stareț, lua blagoslovenie de toacă și de clopot și Părintele stareț de atunci nu dormea, era treaz, la apel, era în pravilă. Acuma are o mașină cu opt locuri, cu bagaj în spate și-ntr-o dimineață se duce după sticle, a doua zi are nevoie de mătură, apoi de coada măturii, și tot se plimbă și tot se plimbă, mai merge la o conferință, pe la examene și printr-alte părți, numai la biserică și la utrenie nu-i. Și paraclisierul n-are unde să se mai ducă, toacă săracul cu 25 de blagoslovenii de la... bec. Terminam de pomenit înainte ca să vină preoții dar acum sunt câte 3-4 mape de pomelnice numai într-o zi. De asemenea, ca să revin, nu erau atâtea nevoi și atâtea boli. Acum s-au înmulțit bolile psihice, organice, demonizările. Apoi nu erau atâtea construcții, atâtea vite, atâta lume. Pe lângă acestea mai sunt și ispitele supratehnicii, sistemele acestea extraordinar de ascuțite care pătrund până în a-ți cunoaște și gândul. Și, când ți-a prins gândirea, aici este și partea sufletească. Iar când a intrat pe firul acesta Satana, nu mai este deloc ușor. Este o luptă împotriva sufletului. Acum nu vezi ce fac? **Dacă vrei să ai un serviciu mai bun, trebuie să te înscrii în loja masonică, să te lepezi de Hristos.** Și, iată, acestea toate sunt încercări și ispite și greutăți care ne fură de la adevăratele țeluri ale trăirii noastre. Acestea aduc la zero, zero, viața duhovnicească.

Cum vedeți reînvierea duhovnicească a monahismului?

Cu telefon mobil şi cu maşini luxoase... Aceasta se va petrece odată cu reînvierea Creştinismului. Monahismul este un mădular al Creştinismului, care slăbeşte odată cu acesta. Am ajuns la starea în care monahii s-au făcut precum mirenii, iar mirenii asemenea demonilor. Creştinătatea este foarte slăbită şi nu ştiu dacă se va mai îndrepta.

Nici măcar după o nouă jertfă a Creştinismului?

...dacă mai are sens. Totuşi, după mine, închisorile au fost temeliile de regenerare a creştinătății noastre. Adică ceea ce trebuie să urmărim este străduința de bună voie: să te pui pe post, să te pui pe priveghere, să te pui pe rugăciune şi să trăieşti în numele Domnului. Să se simtă prezența ta oriunde eşti. Aşa, mâncare – de trei ori pe zi; ascultare – dacă poți lasă-l pe fratele – şi aşa mai departe...

Care este motivul pentru care nu se mai poate îndrepta viața duhovnicească?

Pentru că a slăbit dragostea între frați şi nu se mai poate înțelege om cu om. Şi, fără unitate, cum să mai reclădeşti ceva?

Ce să facem ca să păstrăm dragostea şi unitatea dintre noi?

Este nevoie de multă rugăciune, căci rugăciunea întreține buna noastră înțelegere. Acum, însă, ne îngrijim

mai mult de cele materiale decât de cele duhovniceşti. Înainte, forţele răului erau legate cu rugăciunile marilor trăitori; rugăciunea lor avea o mare putere. Şi încă n-a slobozit Dumnezeu puterea Satanei, căci lumea este nepregătită... **Forţa diavolului stă în patimile şi relele noastre.**

Ce trebuie să facem să ne întărim credinţa şi să răbdăm toate cele ce vor veni asupra noastră? Şi cunoaştem din proorociile sfinţilor că, de vor răbda creştinii necazurile de pe urmă, vor fi mai mari decât cei dintâi. Iar Cuviosul Paisie Aghioritul îndrăzneşte să spună că „mulţi sfinţi şi-ar fi dorit să trăiască în vremurile noastre".

Cugetând la moarte. Monahul şi creştinul nu are această însuşită datorie să fie gata de plecare? O are! Nu te interesează dacă trăieşti şi cum trăieşti... Din ce în ce oamenii sunt mai dificili şi mai cu scadenţe intelectuale şi putere de judecată. Ei, sunt multe de zis, dar iată că s-a făcut ora unsprezece şi acuşi bate de utrenie...

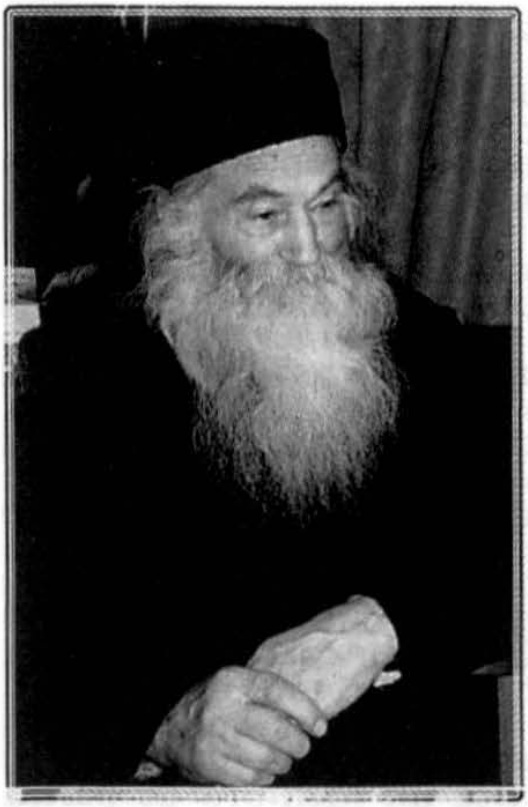

VII

Ce este politica?[7]

Părinte, ce credeți că este politica?

Să luăm de pildă poporul evreu. Nemulțumirea și îndărătnicia lor i-a adus de la teocrație, adică de la conducerea, de la oblăduirea directă a lui Dumnezeu, la primele forme de organizare politică. Aceasta s-a produs când au cârtit împotriva proorocului Samuel, cerând rege.

Pentru cetatea Atenei, Platon considera: ca un popor să fie condus într-adevăr la culmile scopului său, ar trebui ca aleșii poporului să fie dintre oamenii cei mai deștepți, dintre oamenii cei mai culți, savanți și tot ce avea mai

---

[7] Interviu publicat în Revista *Glasul monahilor*, august, 2004.

frumos şi mai ales comunitatea.

Ei bine, acum, de pildă, să luăm, să urmărim firul popoarelor din zilele noastre. Este atâta indiferenţă, pentru că şi popoarele antichităţii aveau şi un alt gust politic, şi o altă civilizaţie, aveau şi o altă cultură şi, după agerimea minţii lor, reuşeau să-şi aleagă oamenii vrednici să-i conducă. Iar poporul nostru, în perioada aceasta a comunismului, când îşi alegea, de pildă, membrul de partid, era sigur că a ales pe cel mai bun dintre cetăţeni, asta după ce a trecut de faza de încercare din '49, '60-'70 încoace, când şi-au format elementele lor, cadrele lor în liceu, facultăţi, şcoliţi în străinătate. Dar, ca să găsească un membru de partid, căutau şi ei de acum oameni de elită, oameni noi. Şi se opreau la câte unul pe care-l socoteau a fi foarte bun şi care, în acelaşi timp, era creştin şi, atunci, nu putea fi ales pentru că: „bă, e foarte bun, dar e creştin, merge la biserică..." Deci deodată se punea problema aceasta a bunătăţii omului şi anularea ei în acelaşi timp pentru că era creştin. Asta înseamnă tocmai inversarea întregului sistem de valori ale omului.

Politica este arta de a conduce şi nu e uşor. Dar să luăm arta de conducere a vremurilor noastre: forţa, violenţa, furtul, sălbăticia şi tot ce este mai degradat în societatea noastră. Cine este ales? Este ales, în sfârşit, un om care ştie să cumpere, să vândă şi să degradeze.

Ce înseamnă a alege?

A alege înseamnă să iei ceva bun din ceva. Ei, acum pe cine să iei din partidul comunist, după care oamenii mergeau ca oile? Îmi amintesc de cele mai multe ori cum plecam de la mănăstirea Bistriţa şi mergeam vreo doi kilometri, unde era secţia de votare. Şi unde mai pui că monahii erau chiar primii care intrau în sala de votare... Sigur că lumea venea de la biserică şi noi veneam de la votare. Ce făcea monahul nostru în faţa listelor de votare, în cabină? – nu se ştie. Intram şi eu acolo, consultam toate listele, n-aveam habar pe cine să pun ştampila, aşa că, puneam trei-patru ştampile pe foaia de hârtie şi o lăsam acolo... şi unde mai pui că, cu toată povestea asta, ieşea Partidul?! 85% - era bine aranjat. Şi, atunci, cine putea să facă alegere corectă, cinstită? Cum să mai alegi oameni de elită din popor? Căci oamenii de elită se temeau să se mai bage în salata asta bolşevică, gândindu-se la ziua de mâine, la ce-i mai aşteaptă. Avea omul o conştiinţă şi putere de judecată ca să stea de-o parte. Cu toate acestea, ieşea care socotea Partidul să intre la primărie, la strejărie, la prefectură şi... vorba lui Caragiale, „fiecare cu steagul lui".

Cât despre călugări, consider că este o sminteală să meargă la vot. Chiar şi dacă merg din ascultare. Asta nu-i ascultare.

Există două conduceri, una de la Dumnezeu şi alta de la cel viclean. Conducerea de la Dumnezeu o formează păstorul cel bun, care intră pe uşă în staul, pe când cel viclean sare în ocol peste gard şi oile nu-l cunosc. Tot aşa şi poporul se află astăzi în situaţia de a nu cunoaşte pe cine alege. În aceste condiţii numai faptul că te-ai dus şi ai intrat în sala de votare este compromiţător.

Ca să alegi ceva valoros trebuia să alegi pe cel mai bun din comună, trebuia să fie gospodar, înţelept, fără vicii, să nu-l întâlneşti oricum, umblând cu păhărelul la deget. Dar, spre surprinderea noastră, tocmai pe ei îi găseşti acolo.

Şi astăzi Partidul Democrat, „PMR", „PSR", „CPD" sau oricum şi-ar zice ... nu mai are niciun rival şi el este ca pe vremea lui Ceauşescu, şi bun, şi rău. Şi atunci ţăranul nostru merge acolo fiindcă fruntaşul din sat este PSD-ist sau altă coloratură şi-i spune: „Vezi, măi, Ioane, când te duci la votare... tu lucrezi pentru mine şi, dacă vrei să mai rămâi la serviciu – pune acolo votul", „Da', am înţeles, tovarăşu", „Ia şi buletinele soţiei şi ale copiilor şi vino acolo şi alege..." Şi pentru om ca să rămână cu serviciu – merge şi votează cu toată familia.

Mi-amintesc ... stăteam de vorbă cu un creştin după ce am ieşit de la biserică şi m-a întrebat, că după aceea trebuia să meargă la votare: „Părinte, cu cine să votez?", „Măi, băiete, n-ai pe cine să alegi, dar fă-ţi o datorie acolo cumva şi, dacă pui acolo o pecete, ai grijă să nu-ţi dai sufletul la judecată aşa uşor, gândeşte-te!" Dar, spre surprinderea mea, el a mers acasă, a luat buletinele soţiei

şi ale celor trei copii, s-a dus la urne şi a votat cu toată familia, iar a doua zi comuna Poiana Teiului a ieşit prima pe judeţ cu cele mai multe voturi pentru respectivul partid.

Şi atunci iată toată explicaţia mea în legătură cu omul sărac. Câtă ascultare dă omul acesta, năucit de politica ordinară?! *Eu socotesc că o astfel de campanie electorală, la ora actuală, nu este decât o cerşetorie* care se învaţă într-atâţia ani de şcoală la oraş; într-o laudă preamăresc un trecut nenorocit şi mai preamăresc altul de viitor. După ce s-au aşezat pe patru ani, au uitat de tot ce-au promis şi mergem mai departe cu partidul în forma lui de sărăcie, de mizerie, fără conştiinţa poporului acestuia ajuns să cerşească o bucată de pâine sau un loc de muncă pe meleaguri străine. Şi acum am ajuns să fim braţele de muncă cele mai ieftine. Până şi negrii din Spania, după cum povestea cineva, au ajuns să spună românilor „sclavii albi".

Cam asta a ajuns să fie starea de lucru în care-ţi pui întrebarea: „Ce să mai alegem? Unde şi ce să mai dai? Unde este elita unui popor, care trebuie să conducă? Unde mai este omul de jertfă, de sacrificiu, care să se poată pune în slujba adevărului şi a binelui şi să atingă culmile acestea ale Creştinismului nostru ortodox?"

Cam aşa se poate vedea nimicnicia poporului nostru, care de atâţia ani, poate a cincea rundă de alegeri, a rămas tot la vechea formă de guvernământ... în atâţia ani de suferinţă.

Îi înnebunesc televizoarele, calculatoarele şi toate for-

mele care le pot aduce un ban în plus, o pensioară, un loc mai de cinste. Totul se cumpără prin minciună şi din cauza asta merge greu toată ţara. Nici măcar ceea ce este al nostru nu este valorificat, ceea ce poate fi exploatat fără prea multe fonduri şi ajutoare străine. Mă refer la latura agricolă. Chiar dacă un primar va încerca o aventură undeva într-o comună, în general, nu se îngrijeşte nimeni de pământ, de sectorul agricol.

Dacă se strică şoseaua undeva din cauza ploilor care mai vin, nu se îngrijeşte nimeni sau să facă podeţuri sau să întărească malurile râurilor ca să se poată circula. Dacă se mai întâmplă acestea între două stadii de alegeri, mai aştepţi vreo patru ani ca să treci pe „cărare".

Ce trebuie să facem noi, pentru că la ora actuală nu se mai face politică adevărată?

Acum nu mai putem face politică, pentru că ne-a rămas doar să ne mai salvăm valorile noastre ortodoxe în primul rând. Pe noi nu ne mai interesează altceva decât să repunem pe creştinul acesta ortodox, pe românul nostru, în drepturile pe care le-a avut acum câteva sute de ani, să-l vezi în puterile lui de altădată, în istoria lui, în tradiţiile şi-n obiceiurile lui şi-n legile lui dumnezeieşti, să-l vezi aşa într-un Şaguna, într-un Avram Iancu, într-un Horia, Ştefan, într-un Ionel Moţa, Vasile Marin, în eroii noştri de la Aiud, Gherla şi Piteşti şi-n toate locurile de sacrificiu. Acesta este românul! Românul nu este

european la voia întâmplării. **Trebuie să ştim că Europa nu poate face nimic fără o Românie latină şi ortodoxă.** Acum ei ne disprețuiesc şi ne depărtează, ne vorbesc mai mult sau mai puțin răspicat şi cu o indiferență usturătoare, dar această atitudine vine încă de la începutul existenței statului nostru în Arcul Carpatic. Unitatea noastră a fost foarte puțin apreciată de puterile occidentale. În afară de francezi şi italieni, nimeni n-a mai putut să vadă în noi un popor legat şi închegat. Pe când noi am putea forma o mare forță economică, statală, religioasă şi morală. Interesul însă pentru ei a fost întotdeauna să nu aibă aici un popor vrednic, care să ştie ce vrea. Mereu am fost ținuți într-o stare de umilință şi, pe cât a fost posibil – aproape să nu mai existăm, după cum se preconizează şi azi.

Democrația pe care o trăim cu drepturile omului este o anarhie, pe care o trăim de la o zi la alta; ne urâm, ne muşcăm şi ne disprețuim... La aceasta contribuie şi multitudinea partidelor, care are drept scop să ridice dezbinare în cadrul poporului prin diversitatea şi opoziția tendințelor. Unu-i dintr-un partid, altu-i din alt partid...

Care sunt drepturile omului? Care sunt, în sfârşit, puterea şi forțele noastre? **Unde sunt, ne punem întrebarea, fraternitatea, egalitatea şi dreptatea? Sunt în băncile străinilor.** Munca noastră, a bietului român din toate timpurile este în buzunarul străinilor. Se mai duce cu traista goală ca să cerşească FMI-ului... Dar cine este FMI-ul, de unde are el fondurile acestea? Sunt luate din munca popoarelor. Şi, după aceea, vin şi le dau ca o

binefacere sau acordă ca împrumut munca săracului adunată şi speculată.

Noi, într-adevăr, nu avem voie să facem politică, suntem Biserică cu drept divin. Dar când au lipsit, oare, oamenii Bisericii din viaţa politică? Niciodată. Să luăm domnia lui Ştefan cel Mare şi Sfânt – a avut un Daniil Sihastru, omul de rugăciune, omul de sprijin, omul de mare trezvie pentru popor şi pentru Moldova întreagă. Alexandru cel Bun a avut de sprijin pe Mitropolitul Iosif. Şi toţi ierarhii istoriei noastre au fost prezenţi acolo, şi-au spus cuvântul şi au dus aspiraţiunile poporului nostru mai departe.

Nu facem politică, noi ne apărăm drepturile noastre, tradiţia, viaţa, „sărăcia şi neamul", cum spunea marele nostru poet. Dar nici măcar acest drept nu-l mai avem. A face politică înseamnă a îndruma, a deschide mintea omului, că acesta este rostul şi de aici pleacă creştinul nostru, de la sfatul Bisericii. Iar acesta a venit acum să ne spună că Biserica n-are voie să facă politică, mai ales preotul... Dar preotul e şi el cetăţean, la rândul lui, şi, ca cetăţean, are toate drepturile, dacă tot este vorba despre drepturile omului.

Armata – n-are voie să facă politică, ofiţerul care s-a jertfit, care a murit pentru ţară şi din cele mai vechi timpuri câmpurile au fost pline de ostaşi, ei au apărat ordinea dinăuntru şi din afară... Ei bine, n-are drept! Şcoala n-are drept! N-are drept nici justiţia!... Nimeni n-are dreptul... Atunci pe seama cui rămâne alegerea? Pe cine mai punem noi? Pe jucăuşii de pe cheiul gârlei? Luăm scursurile

societății și le punem în fruntea unui popor? Păi care este cinstea noastră? Vedeți cam cum stau lucrurile în această situație? Noi am fost și cu unii, și cu alții. A plecat Ceaușescu, au venit alții. Noi preamărim și cântăm și ne rugăm pentru ei. La altar cântăm „Mulți ani trăiască!", ungem și preamărim. De ce facem asta? – Dumnezeu știe. Așa că apărem pe scena de la Alba Iulia și cu unii, și cu alții. Care este poziția noastră? Care-i elementul de demnitate și de prestigiu al unui popor? Batem din palme și cu unii, și cu alții.

Poporul stă în sărăcie și în mizerie și așteaptă de la Biserică un cuvânt de îndemnare, un cuvânt de răspundere, un îndemn ca să știe ce are de făcut. Nu-i spune nimeni, nici în biserică, nici în școală, nu-i spune nici în armată, nu-i spune din nicio parte... Și, atunci, unde să se ducă omul? Intelectualul nostru este așa de uzat și de plictisit încât e bucuros să aibă și el un osișor acolo în cadrul statului, să tacă, să bea Coca-Cola, să cumpere o pereche de blugi și să mai ia câte o gumă. Și cu asta i-a întors spatele bunicului și tatălui de la țară. Unul stă, săracu', și așteaptă să-i vină feciorul de la înalta școală, de la Academia Comercială din București, care ce comerț să mai facă, când totul e apă goală?

Și, iată, așa, dragii mei, am ajuns la pustiul acesta de viață politică încât, într-un cuvânt, nu-ți rămâne decât să „scuipi toată rânduiala" asta, cum spunea cineva acum câțiva ani, și să rămâi indiferent, să te rogi pentru această

stare de lucru în care am ajuns. Pentru că nu ne-au mai rămas decât ochii în lacrimi şi suferinţa...

Dar aceasta este, pentru poporul nostru creştin-ortodox, o pregătire înţeleaptă şi binefăcătoare spre drumul acesta al bucuriei şi învierii. Alegem oameni, rămânem la nivelul omului. Alegem pe Dumnezeu, ne ridicăm la nivelul lui Dumnezeu. Ori acesta este scopul: de a ne ridica naţiunea spre linia Bisericii şi, decât să murim trădători, mai bine să murim pe câmpul de onoare fără să ne pierdem conştiinţa şi sufletul. Avem un singur suflet, un singur Dumnezeu, o singură credinţă şi cu ea vom merge înaintea Judecăţii.

Dumnezeu să binecuvinteze pe toţi cititorii şi să ne mai regăsim pe făgaşul acesta al bucuriei noastre creştineşti şi monahiceşti!

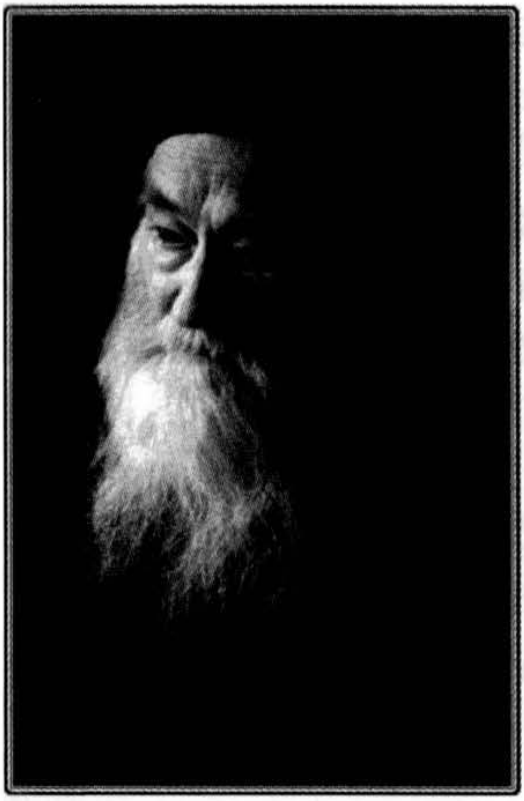

VIII

Despre neam şi despre crimele comunismului[8]

Părinte, în fond ce este neamul?

Neamul este mama mea, tatăl meu, fratele meu, sora mea, vecinul meu, satul meu, comuna mea şi judeţul meu şi tot cel ce vorbeşte aceeaşi limbă, are aceeaşi credinţă şi aceleaşi idealuri. Acesta este neamul, nu e nicio noţiune aşa de periculoasă. Dar se năpustesc asupra acestor lucruri pentru că ateismul şi masoneria de astăzi vor să distrugă orice binefacere între oameni, nicio solidaritate să nu ai, nicio legătură şi vin acum şi-ţi spun: *A, că tu eşti naţionalist.* Parcă ar fi o dihanie naţionalistul, cine ştie ce ciudăţenie de om ar fi. Eu pot să-l iubesc şi pe ungur şi pe

[8] Interviu publicat în Revista *Glasul monahilor*, Nr. 10, 2005.

slavon şi pe neamţ, pot să-l iubesc şi pe musulman în măsura în care el are o nevoie ca să convieţuim împreună. Doar ştiţi foarte bine că la noi, în ţara asta, am convieţuit şi cu catolici şi cu romano catolici, şi cu musulmani, şi cu toate soiurile de protestanţi, dar nu era mâncătoria, nu era răutatea care există astăzi semănate între noi, românii. Şi trăia toată lumea acelaşi ideal. Măi, era vorba de război, apoi venea fiecare cu arma în mână să-şi apere hotarele indiferent de ce confesiune era, să-şi apere locul şi glia de unde se hrăneşte. Vedeţi voi, cu cât se presează mai mult cu drepturile omului, cu atât nu le mai ai, că doar atunci nu erau concretizate drepturile omului.

Noi, generaţiile de acum nu ştim prea multe despre ce a însemnat comunismul...

Mi-aduc aminte, eram la o oră de sociologie, asta prin '39-'40 şi în manuale era prevăzut, desigur, şi socialismul şi comunismul. Să te ferească Dumnezeu să nu fi ştiut! Mi-a rămas în minte mai târziu, în închisoare, toate „binefacerile" comunismului şi socialismului. Şi comunismul nu este altceva decât cea mai mare erezie şi cea mai mare aberaţie a normalului din viaţa lumii. Ei sunt oarecum dirijaţi, bineînţeles, iudaic pentru că cine a formulat comunismul? Ştim prea bine: revoluţia franceză, a cărei idei le-a preluat mai târziu Marx, Lenin şi Engels din Germania, apoi au venit şi au pus ouăle la Moscova. Şi acolo le-au clocit vreo câţiva 10-15 ani şi le-o dat drumul în 1917, odată cu revoluţia. Revoluţie foarte

tacticoasă – întâi au introdus un antagonism între marea burghezie şi mica burghezie, între muncitorime şi marea burghezie. *Pământul este al vostru, averile sunt ale voastre; trebuie să distrugem burghezia!* Sistemul... Şi atunci proletariatul, clasa asta de jos, oropsită, a ridicat glasul şi a plecat împotriva burgheziei. A distrus burghezia într-adevăr, dar pământul nu l-a mai dat. Acum ce au făcut ăştia? După ce au terminat cu clasa asta a burgheziei, au luat ţărănimea în braţe şi au spus: *Domnule, trebuie să se împartă pământurile acelora care-l şi muncesc, aceia să-l şi stăpânească!* Şi i-au luat pe ţărani împotriva marilor proprietari, colacii. Şi i-au băgat în puşcării, în temniţe, i-au ucis prin lagăre, vai de capul lor, încât toată zona Rusiei era numai moarte şi moarte peste tot. Au terminat şi cu marii proprietari. Dar să le dea acum ţăranilor pentru toată claca asta a lor? Nimic! *Acum vă punem la dispoziţie, n-aveţi nicio grijă! Partidul are grijă de voi, voi sunteţi boieri, voi sunteţi stăpâni, aveţi tot ce vă trebuie, unelte, facem ateliere, vă dăm maşini!* Şi aşa i-au pus la colectiv. *Masa o aveţi la ora 12, nu vă mai interesează de nimic, sună clopotul, gamela cu tine şi lingura să nu lipsească.* Şi iată aici este pericolul, adică evreii au indus în eroare toată lumea aceasta până la ora actuală. Cine conduce Rusia? Cine conduce America? Şi cine conduce statele europene? Ia vedeţi d-voastră câţi români conduc România? Ştiţi câţi membri de partid erau la noi în 1944? 17 membrii de partid, dintre care 12 străini. Asta a fost forţa Partidului Comunist la noi în România.

Ceea ce au făcut ei față de mine eu nu-i acuz deloc. N-ai cu cine să te iei. Este în măsură mafia comunistă să plătească toate crimele pe care le-au făcut ei? Păi, comuniștii au peste o sută de milioane de crime, în afară de China; asta este o statistică de acum doi ani. Dar la ora asta cine sunt în forță? Nu tot ei? PMR, PCR, PTR, sau cum s-o mai chema, dar sub forma nouă, măi. Că prostimea îi ascultă, televizorul funcționează, calculatorul merge, și bietul țăran îl prostește așa cum duci mânzul de căpăstru.

Despre România, în ce direcție vedeți că ne îndreptăm?

Din punct de vedere creștin, avem o deschidere spre marea aceasta Rusie, în ceea ce privește viața creștină, dar nu vorbesc despre Uniunea Sovietică, vorbesc despre Rusia lui Dostoievski, a lui Tolstoi, a lui Gogol, a lui Serafim de Sarov, Stareților de la Optina, sau ai Kievului. Cât privește viața asta a noastră spirituală, din cele două rele mari care există – Apusul și Răsăritul – alegem Răsăritul. Dar din punct de vedere geografic și politic, ei cu panslavismul lor urmăresc să ne supună. La noi s-a întâmplat altceva pentru că cruciadele, până la urmă, au devenit un pericol pentru lume și pentru ei la un moment dat. Au format Imperiul latin, au format tot despotismul acesta care a ieșit din sfera și gândirea creștinătății. Dar din punct de vedere duhovnicește, cu trăitorii pe care îi avem noi în România, cu miile de martiri, noi prin aceste valori rămânem independenți, indiferent care ar fi situația

noastră. Poate nicio Europă nu va rezista fără o Românie. O Românie totdeauna va avea un cuvânt de spus în istorie şi o Europă nu se poate integra fără o Românie. Că suntem un popor ales, e pericol mare să spui aşa, aşa mai spun şi jidovii, că toate blestemăţiile din lume sunt determinate de poporul ales.

Despre mass-media ce părere aveţi?

Mass-media săraca este condamnată la moarte. Ce era la romani altădată circul şi pâinea, aşa este şi la noi acum. Îi dai circ şi pâine, îi dai televizor şi minciuni politice, l-ai dus cum vrei. Mai pui la pensie cinci lei... şi tot aşa.

Despre regizori şi actori ce ziceţi?

Sunt condamnaţi demult, ei, săracii, sunt fără revenire. Ei joacă şi ies din canoane, niciun canon nu au, măi. Să fiţi foarte atenţi, căci cuvântul acesta pe care d-voastră îl propovăduiţi şi-l scrieţi şi-l reprezentaţi aşa, să nu fie spre osândă. Să vă daţi seama să vă conformaţi câtuşi de puţin, că altfel duceţi un popor de râpă. Un cuvânt poate să ucidă şi poate să învieze. Mult vi s-a dat şi mult vi se va cere. Ca ziarist trebuie să ştii cum scrii şi ce scrii. Pentru că un articol pentru mulţi poate fi o sminteală, pentru mulţi o refacere, aşa că este destul de greu pentru cine îşi ia misiunea aceasta.

Ce ați transmite tinerilor, poporului, în general?

Să citească Sf. Scriptură, să citească Viețile Sfinților, să se roage, să se spovedească și să nu se dezlipească de biserică, să țină strâns legătura. Asta a fost energia spirituală a neamului nostru, cum spune Eminescu, Biserica a fost unitatea și lumina neamului nostru.

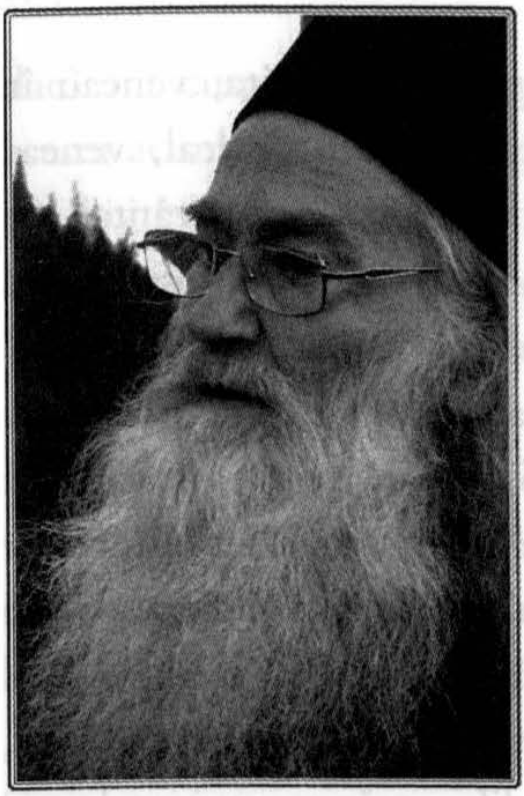

IX

Despre mărturisire[9]

Grăit-au împotriva mea cu limbă vicleană şi cu cuvinte de ură m-au înconjurat şi s-au luptat cu mine în zadar. În loc să mă iubească, mă cleveteau, iar eu mă rugam. Pus-au împotriva mea rele în locul iubirii mele.

(Ps. 108)

Părinte, societatea de azi e foarte derutată şi timorată, că nu ştie încotro merge şi parcă nu mai au nici repere şi nici puterea de a distinge reperele. Iar cei puşi în frunte nu fac decât să deruteze şi mai mult. Nu mai este un glas care să strige, dar nici urechi care să audă.

---

[9] Interviu publicat în Revista *Glasul monahilor*, Nr. 9, 2005.

Îmi amintesc, când eram ghid la Bistrița, veneau în vizită străini catolici, greco-catolici din Ardeal, veneau protestanți cu autocarele și intrau în biserică și cântau *Cu noi este Dumnezeu* sau un *Ave Maria*, iar ai noștri, când venea autocarul cu școlari, stăteau la poartă, se puneau doi profesori și de acolo se uitau copiii să vadă ce este înăuntru, că nu aveau voie. Și ieșeam la ei și le ziceam: *Intrați măi băieți și vă băgați și voi aici;* dar depindea și de ce fel de învățător era. Era o propagandă misterioasă a comunismului ca să producă confuzia asta în rândul credincioșilor, cum că și cei de alte credințe sunt primiți, că sunt lăsați să se manifeste liber, că comunismul nu-i chiar așa cum se aude. Dacă ascultai un ghid de la Putna, îți făcea o istorie impecabilă de rămâneai uimit, dar dacă făceai treaba asta la Neamț sau la Secu, te lua după gratii imediat. **Era sistemul lor de a crea o anumită stare de lucru, ca să impresioneze.** Păi, erau reviste din România trimise în străinătate, dar aici nu vedeai un colț de hârtie de ziar natural; în interior nu exista, numai membrii mari de partid aveau acces, încolo nimic, era presă specială pentru străinătate. Nici măcar la o pâine nu știai care este prețul exact în România; în Ardeal era un preț, veneai în Moldova era alt preț, în București alt preț, ca să producă această dezordine. Nici kilometrajul la șosele nu era corect, o adevărată hoție; este universitatea asta a lumii care să falsifice tot. Asta înseamnă educația cu ciocanul, încât te face să gândești ca ei, încât stăteai și te gândeai

dacă nu cumva oi fi tu sucit. Aşa-i şi cu ecumenismul acesta acum, după cum îl propovăduiesc majoritatea, dar când citeşti colea la Sfinţii Părinţi, îţi dai seama cum stau lucrurile. Şi care este de fapt falsul? Îţi arată numai exteriorul bisericii catolice, bisericii protestante, că în exterior ele sunt asemănătoare, dar luate în esenţă lucrurile nu mai sunt aşa. Lovesc la ţintă, că lumea asta priveşte, în prostimea ei – exteriorul. Oamenii trăiesc pentru formă şi sunt aşa de timoraţi încât nici nu mai vor să afle adevărul.

Sfinţia Voastră aţi trăit această timorare?

Eram, odată, în celulă cum v-am mai spus şi ne anchetau vrând să scoată ceva de la noi. Şi ajunge la mine şi mă întreabă : „Ce meserie ai făcut?". „Agricultor", zic eu. Nu scotea nimic de la noi. *Agricultor*?, ţi-oi da eu ţie... Şi mă izbeşte de perete, măi băiete, de parcă au sărit plămânii din mine, că m-a luat prin surprindere; atunci când te aştepţi să iei o lovitură, te pregăteşti, dar aşa e mai dificil. Şi au trecut ani şi ani şi eu am rămas cu mustrarea asta de conştiinţă că nu am avut tăria să recunosc. Ei bine, în Deltă, în una din dimineţi, era o fleşcăraie pe afară cu zăpadă, cu noroi, aşa ca-n civilizaţia românească; am făcut nişte culcări acolo, că nu se îndepliniseră normele. Aşa că eram într-o duminică după masă. „Bandiţilor, aţi rămas tot bandiţi. Mă, care mai crede, mă, în Dumnezeu, să iasă

în față aici?" Justine, eram într-o coadă acolo, acum a venit timpul să te reabilitezi. Mă strecor eu și-mi făceam loc să ies. Mă duc și eu așa pleoștit. „Mă, banditule, da' tu ce ai mă, nu ți-o mai ieșit din cap? Mă, care mai sunt, mă"? Și răspunde unul: „Păi, toți din spatele dânsului suntem". Și iar vreo 500 de culcări, canon de schivnic, nu alta. Ne-a ținut în frigul și vântul acela vreo patru ore încât se uscase noroiul pe noi. Dar așa l-o amețit Dumnezeu pe comandant, încât o dat pentru toți pedeapsă și a uitat de mine, am scăpat ușor. Eu aveam vreo 38-39 de ani, eram destul de ager... În '47, '49 când au început arestările, erau vreo doi episcopi care vorbeau la radio, în toate împrejurările Bisericii și îi direcționau pe oameni. Ei au fost niște giganți, noi, ortodocșii, am întors-o îndată. Noi am luat-o cu răbdarea, că să fim blânzi ca porumbeii.

În mănăstire nu erați tot așa de ager?

Eh, păi făceam niște ședințe în jurul orașului Roman pe acolo – aveam gazeta noastră de Roman – îi stimulam pe toți. Era gazeta aceea – se numea ARLUS. Și când am venit în '49 la proces toate erau adunate. Știam eu ce o să pățesc mai târziu? Ia uite pe cine am ocrotit noi aici, pe cel mai mare bandit. Dar au fost condamnați și ei. Căci te condamnau și numai pentru faptul că ești călugăr. Te condamnau după periculozitatea pe care o prezentai pentru societatea lor...

Nu vă temeaţi să nu vă îmbolnăviţi din pricina regimului inuman din închisoare?

Era Părintele, Dumnezeu să-l ierte, Ghiţă Vlad, după 9 ani de prizonierat spune: *Ce ştim noi, măi? Cu mult mai rău este în Rusia, aici suntem apăraţi, ca-n rai.* Şi să ştiţi că nu ne îmbolnăveam noi aşa uşor, toate bolile ţi se vindecă acolo, numai vreo doi trei împătimiţi cu fumatul, dar după trei săptămâni nu mai ai treabă cu nicio patimă. Şi de exemplu, anchetatorii profitau de lucrurile acestea încercând să-i mituiască pe unii: *Ia măi şi tu o ţigară de aici, nu te mai chinui. Tu nu vezi că rabzi degeaba?* Şi pe fumătorul îl prindea cu treaba asta şi spunea vrute şi nevrute cu slăbiciunea asta.

A doua zi, securitatea te aducea din Galaţi, din Dobrogea, din orice colţ al ţării, că ai avut contact cu el, că ai mâncat o dată la el; îl aducea pe ciobanul de, cine ştie, de prin care munţi, după trei-patru ani, că au trecut pe la el nişte tineri aşa şi aşa... Da, şi-ţi mai dădeau şi mâncare cu carne când ştiau ei că trebuie să postim şi ei îţi făceau calendarul, că nu mai ştiai când e zi de post. În Vinerea Patimilor era plină sala de mese, cele mai alese cărnării. Dar rămânea tot acolo, mâncau numai nişte turnători. Ne duceam cu pâinica până dimineaţă să crăpăm la minereuri. Dar era vreunul mai abătut sau să se îmbolnăvească? Cu cât era mai aspru regimul lor, pe atât noi eram scutiţi de orice accidente. Căci în mină pot avea loc multe accidente, mai ales la sfârşit de săptămână, când eşti obosit. La ei se mai accidentau, la noi unul nu cădea,

că numai un bolovan de 4 kg de-ţi venea de la o înălţime de patru-cinci metri, acolo rămâneai.

În mină cam în fiecare noapte ieşeau câte doi, trei accidentaţi. Dimineaţa când ieşeam de acolo, eram negri de fum şi căile respiratorii la fel, că scuipam numai fum şi praf. Dar m-a păzit Dumnezeu nevătămat, nicio boală nu m-a atins. Sau când a fost greva generală a foamei eram aşa de uniţi între noi încât toate puşcăriile eram în grevă, s-a dus vestea de la o închisoare la alta. Eram aşa de neclintiţi în hotărârea noastră şi n–am primit mâncare două săptămâni, încât veneau şi ne deschideau gura cu ciocanul la unii, ca să mâncăm forţat. Eu am rezistat două săptămâni, dar Ţuţea 40 de zile n-a mâncat nimic. Şi n-am păţit mare lucru, m-a afectat o perioadă stomacul. Ei bine, la adâncimea aceea şi la severitatea aceea, te minunezi şi azi cum au putut să iasă scrisori de acolo, scrisori care ajungeau până la Radio România Liberă, pentru că cei mai severi dintre securiştii şi paznicii de acolo erau în acelaşi timp şi nişte agenţi de legătură; sărmanii oameni se convingeau cum stau de fapt lucrurile.

De aceea îi şi schimbau des între ei, o lună de zile maxim dacă era ţinut un schimb de caralii. Nu stăteau de vorbă caraliii între ei, să nu se informeze între ei, să nu-şi spună impresiile, că ei veneau îndoctrinaţi că suntem cei mai periculoşi oameni. Dar după ce au remarcat cum stau lucrurile, dormeau şi moţăiau acolo. Dacă voiau să scape din treaba asta spuneau la comandant: *Domnule, cunosc aici nişte deţinuţi.* Gata, pleca şi aduceau altul. Unii dintre caralii îţi aduceau şi vinul de slujbă şi pâinea de prescură,

exact ca şi-n Rusia, cum povesteşte Părintele Bejan, că aducea în lagăr câte zece litri de vin din care făceau împărtăşania din care se cuminecau patru-cinci mii de oameni.

Ce v-a ajutat cel mai mult să rezistaţi?

Acolo toate au ajutat, măi, şi tinereţea, şi elanul, şi rugăciunea şi dragostea de camarazi, dragostea de Dumnezeu, lucruri la care aveam timp să meditez, că aici nu mai ai timp să te gândeşti, e ca-ntr-o morişcă. Din '44 până-n '48 circulau cărţi prin închisoare, însă din '48 s-a oprit tot, s-a interzis cu desăvârşire orice carte de rugăciune. Ei bine, ăştia care erau din '48 învăţaseră rugăciuni pe de rost, chiar Filocaliile; erau cinci Filocalii traduse care circulau şi printre deţinuţi. Dar cât au lăsat de pe urma lor şi cât bine au mai făcut cu cărţile astea în memorie! Era nemaipomenit, poate n-au avut atâta valoare şi importanţă în lumea asta întreagă cât au avut acolo-n greutăţile astea mari.

Nu erau unii care să-şi dorească mai bine să scape, să moară, decât să trăiască calvarul acesta?

Nicicum, nici gând. Iar moartea pentru noi era o nuntă.

Părinte, din ceea ce ne povestiţi, vremurile prin care aţi trecut Sfinţia Voastră par mai de grabă o binecuvântare decât o

povară. Se pare că falsa libertate pe care o avem noi acum este mai împovărătoare decât starea de prigoană. Care este de fapt adevărata libertate? Ce înseamnă libertatea în duh?

Să trăieşti în afara păcatului – aceasta este libertatea în duh; omul despătimit. Libertatea în duh este în afara instituției, că biserica aceasta este stricăcioasă la urma urmei; ea trebuie să se prefacă în nestricăciune prin harul Domnului. Căci ce se va întâmpla cu cei ce sunt în viață în trup, la sfârşitul veacurilor? Ei se vor transforma într-o clipită.

Generația noastră, oare poate să mai suporte aceeaşi suferință? Se pare că termină repede cu noi.

Nu termină... Pentru că suferința vine de la sine, fără să meditezi prea mult la ea. Nu poți să faci filosofia suferinței, să te pregăteşti. Ce ți-e dat de la Dumnezeu să suferi, aceea suferi. Nu spune Evanghelia să nu ne îngrijim de ce vom răspunde?

Cum vedeți Sfinția Voastră sfârşitul lumii?

Sfârşitul lumii, mai întâi de toate, eu îl văd ca pe un sfârşit sufletesc. Moare sufletul în om. Uitați-vă cum cad ca frunzele, asta-i pieirea noastră. Iar acum lumea este slabă şi nu mai are niciun stimulent, nu mai zice nimeni nimic. Lumea priveşte numai la suprafață şi nu ştie să mai aleagă esențialul. Nu vedeți cum este ales un partid? Cu

cât are mai multă publicitate, cu atât lumea se agață mai mult de el. Ei nu se gândesc că cei care ar putea să facă ceva sunt defăimați și marginalizați.

Părinte, dar în ce o să constea mărturisirea noastră?

Poți să mărturisești și tăcând din gură, numai să te împotrivești acestui duh lumesc, antihristic, să nu te amesteci cu ei.

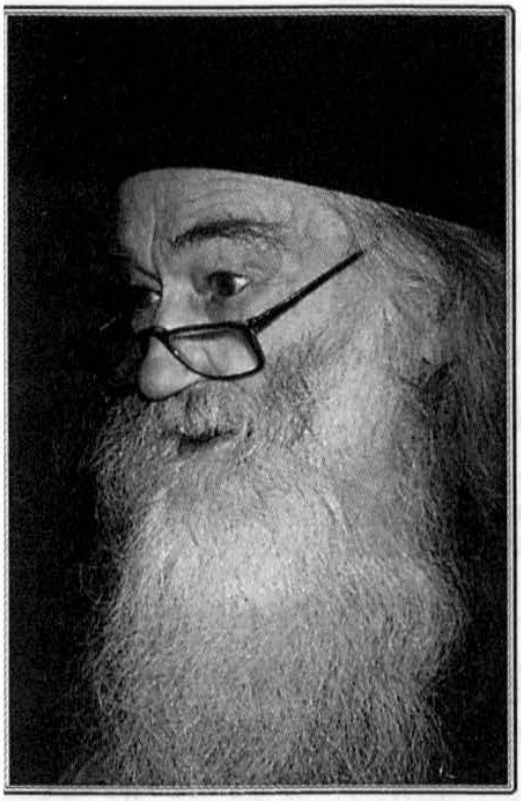

XI

Sfaturi despre...[10]

Părinte, dacă va fi prigoană cum să rezistăm?

Păi, rezistăm, uite aşa. Ai văzut cum mai sunt nişte trăistari din ăştia aşa pe ici, pe acolo? Să fii fericită dacă ai să ajungi aşa, şi să te mântuieşti. Sau o să-ţi laşi serviciul de director şi de mare, mă rog, ştiu eu ce, şi să iei un colţ de ogor acolo, să lucrezi aşa la milimetru, să scoţi de acolo şi sfecla, şi porumbul, şi fasolea şi să trăieşti într-un bordeiaş, unde să faci acolo rânduiala ta, mergi duminică la o biserică, s-ar putea să mergi la cine ştie al câtelea sat, ca să găseşti o biserică sau un preot care mai face o Liturghie

---

[10] Cuvânt preluat din revista Atitudini, Nr.1, 2008.

curată. Şi o să vină vremea când o să te prigonească chiar ai tăi. „Mă, tu eşti nebun, nu vezi că tot satul merge aşa, şi tu acum ce ai? Îi fi tu mai sfânt decât celălalt?" Ş-atunci ai tăi din casă, că aşa spune Mântuitorul, când vor fi vremurile acestea vă vor da în judecăţi, vă vor da celor mari, vă vor judeca: copii, părinţi, tată, mamă, fii, fiice. Şi lucrurile acestea trebuie şi ele să se împlinească, trebuie să le împlinească cineva. Creştinismul nostru a mers aşa cam într-o permanentă persecuţie, aşa a fost.

Dar dacă nu vom răbda prigoana din cauză că atunci, la momentul respectiv, vom fi prea slăbiţi duhovniceşte?

Dumnezeu te întăreşte numai să vrei oleacă să te ţii, că Dumnezeu te întăreşte. Fiii lui Brâncoveanu au mers unul câte unul, ia, aşa până la cel mai mititel.... Şi câţi alţii în istoria asta a vieţii nu au mai fost!... în toate temniţele.

Şi eu, slavă Domnului, am fost într-o marginalizare permanentă, până astăzi. Nu-mi pasă mie de ei ...ei cu ale lor, eu cu ale mele. Că zice, mă ocup de nu ştiu ce mentalitate, tulbur lucrurile normale. Şi slavă Domnului, mă chinui aşa cu bătrâneţile mele. Şi pot spune orice despre mine. Eu mă gândesc la Domnul care a zis - *Nu vă gândiţi ce veţi răspunde celor mai mari că Duhul lui Dumnezeu vă va da cuvânt.* Aşa e şi aici, noi suntem cu harul lui Hristos care ne întăreşte. Păi, ce, mergeau uriaşi în faţa lui Diocleţian? Nişte prăpădiţi de creştini îi

întorceau în cuvânt, de nu le putea sta nimeni împotrivă. „Îi fi tu împărat, dar eu am pe Împăratul Hristos, care-i şi peste tine. Şi până la urmă îi convingeau şi pe ei.

Dar dacă noi nu avem credinţa lor, ce facem?

Ţi-o dă Dumnezeu. Să ne întărim această credinţă.

Dar ce să facem să ne întărim credinţa?

Pune mâna pe Biblie, ia vieţile sfinţilor model. Prin cei slabi, măi, se dovedeşte puterea harului lui Dumnezeu, nu prin cei tari. Aşa că stai liniştită, nu te teme. Creştinul n-are de ce să se teamă, dacă are pe Mântuitorul Hristos lângă el, Stăpân şi Împărat. Mergeţi cu El înainte şi nu vă temeţi de ce vă vor spune vouă, nu vă temeţi deloc! Al Domnului este pământul şi stăpânirea Lui. Şi noi suntem creştini, a noastră-i toată împărăţia şi asta de pe pământ şi cealaltă. Cu asta ne pregătim pentru cealaltă. Cum spune psalmistul: „Domnul mă paşte şi nimic nu-mi va lipsi". Dacă El mă paşte, ce mă mai tem eu că n-o să am de mâncare mâine. Dă Dumnezeu la fiecare.

Oricum, vin foarte multe ştiri tulburătoare peste noi...

Intenţia lor este ca să slăbească tăria noastră, să ne pună la îndoială, şi în felul acesta ne prăbuşim. În fine, trebuie să ne pregătim de orice, că e omul Bisericii, că e în afara Bisericii, noi cu noi trebuie să fim într-o unitate cât se poate mai apropiată, să ne ţinem aşa cât mai aproape unul

de altul, să putem rezista aşa mai uşor. Să nu ne dispersăm, să nu ne lepădăm, să nu trădăm, să nu ne batjocorim, într-un cuvânt. Să putem înfrunta primejdia cu o oarecare seninătate. Când vezi că-i băga la îngheţ pe cei patruzeci mucenici... nu-ţi poţi imagina cum să stai acolo şi să vezi, cum te prinde frigul, cum te cuprinde ca nişte menghine, aşa, din toate părţile. Vezi, din 40 a ieşit unul totuşi; s-a lăsat ispitit şi a căzut. I-a luat coroana altul care a pătimit pe loc.

Aţi spus că şi casnicii noştri pot fi duşmani, spre mântuirea noastră. Cum trebuie să procedăm, să-i aducem pe calea cea bună sau să ne îndepărtăm de ei?

Să-i aducem pe calea cea bună, prin rugăciuni, prin tot efortul nostru, să-i dobândim pentru că nu ei sunt cei care devin vrăjmaşii noştri, ci diavolii din ei care-i stăpânesc. Noi suntem datori să-i scoatem, să desatanizăm duhul acesta, să transformăm demonul care este în înger; să transformăm omul din rău cum e în bun.

Românii şi Europa

Dacă ne-am mai mişca noi, românii, şi am crea o unitate aşa, să ştiţi că s-ar face lucruri multe şi bune. Dacă s-ar pune ortodocşii noştri numai o săptămână să se roage, păi întoarcem şi Dunărea înapoi, nu numai Iordanul. De

aceea ne-a şi lăsat Domnul în grădina asta, unde a ştiut ce să semene Sf. Andrei. Noi ne adăpăm direct de la izvoarele acestea apostolice. Mă uit numai în zonele astea ale noastre, începând de la Rarău, Călimani, toţi munţii aceştia sunt presăraţi cu nişte nevoitori, care duc pe umerii lor toată povara păcatelor mulţimii. Dar chiar şi muncitorii din întreprinderile noastre, de exemplu am întrebat într-o brutărie din Piatra, pe cei vreo 40 de muncitori: „Măi, voi mai postiţi din când în când?" Şi au zis toţi într-un glas: „Da, cum să nu, părinte!" Măi, dar acesta e mare lucru.

Acum şi europenii ăştia îşi dau seama şi ei că nu pot exista fără o consistenţă religioasă în popoare, pentru că altfel nu le poţi stăpâni, nu le poţi dirija. Şi atunci e nevoie să se ajungă la starea asta de împăcarea a conştiinţei lor, să rămânem totuşi o naţiune duhovnicească. De aceea ei vor îngădui mereu să existe manifestaţii din acestea religioase ca să poată menţine poporul într-o ascultare. De bine de rău, pe vremea aceasta dificilă a perioadei comuniste, nu a lipsit totuşi patriarhul şi clerul şi manifestările sărbătoreşti. I-a ţinut acolo, cum i-a ţinut, dar i-a înghiţit cât s-a putut. Ileana i-a batjocorit, Nicolae i-a ocrotit. Aşa şi cu Europa asta, chipurile nouă, o Europă nouă nu înseamnă deloc ateism, numai faptul că merge atâta lume şi se îndreaptă spre comunitatea asta a Israelului! Ei văd toate aceste mişcări ale popoarelor înspre Mormântul Domnului. De aceea nici nu iau ei nişte măsuri aşa drastice.

Răspunderea ziaristului

...Un gazetar este omul de luptă, fără temere, pe el nu-l interesează urmările de pe urma scrisului lui. Sunt oameni care tălmăcesc aşa compact, istoric, diferite foi. Dar nu spune nimic în acelaşi timp. Are grijă de două-trei coloane, să-i ameţească pe toţi, o învârte şi nu spune nimic. Şi într-o frază poate să te facă să iei foc. Ziarist, neziarist, trebuie să aibă cuvântul „răspundere". Să răspundă cu tot curajul ce-o scris azi. Dacă îl întreabă cineva mâine, el trebuie să menţină ceea ce o scris. Şi-atunci vedem, dacă riscă. Pentru că ei vin şi te ameninţă - nu mai ai voie să scrii, te-am eliminat din breaslă, taie salariul şi altele. Dar dacă presa este în mâna străinilor şi nu este în mâna noastră proprie, ce să mai zici? Şi interesul acestora este să distrugă Ortodoxia. De exemplu, s-au apucat ei să trateze problema Bisericii, când ei habar n-au de rânduielile bisericeşti. Au fost într-adevăr mulţi dintre oamenii Bisericii care au mai căzut. Măi, oamenii aceştia au căzut, dar harul lui Dumnezeu a lucrat şi lucrează prin ei, pentru că nu se amestecă păcatul cu harul lui Dumnezeu. Preoţia este un dar mare de la Dumnezeu pe care l-a lăsat omului. Acum nu înseamnă că dacă harul lui Dumnezeu nu se amestecă cu păcatul omului, de-acuma să ne permitem orice. Dar presa nu urmăreşte decât defăimarea lui, nu vrea îndreptarea lui şi aşa se reuşeşte să se facă o sminteală a Creştinismului Ortodox, în primul rând. S-a greşit şi la budişti, s-a greşit şi la mahomedani, s-a greşit şi la evrei şi la catolici ... peste tot, dar vezi prea

bine că nu se leagă nimeni de ei; se leagă numai de noi, ortodocşii; asta fac, să poată lovi cât mai mult.

Despre vrăji

Părinte, ce să facem ca să scăpăm de vrăji?

Domnule, acuma ce se întâmplă? Forţele astea ale răului există. Că le numim noi într-un fel sau altul, dar ele există; lucrarea se manifestă. Şi această putere diavolească sau vrăjitorie are putere asupra omului atâta vreme cât se teme de ea. Dacă eu, de pildă, aş auzi, să spunem, un zgomot în noapte, pe afară, în pod sau pe la uşă şi am început o spaimă şi o frică, o teamă, am zis că teama asta va fi cu atât mai puternică, cu cât eu mă îndoiesc, mă înspăimânt. Ce înseamnă înspăimântarea asta? Înseamnă dezarmarea mea, dezarmarea mea de forţele luminii, armele cu care trebuie să lupt. O privire numai a creştinului înspre icoană, o privire numai, nu să mai facă semnul sfintei cruci, să mai spună o rugăciune, să citească o cathismă din psaltire. Numai o privire şi diavolul se prăbuşeşte, fuge, nu rămâne acolo. Vezi puterea răului? Deci există în felul nostru de a gândi, acest rău. Şi are efect asupra noastră în măsura în care noi ne dezarmăm în faţa acestei stări, că ne temem. Temerea înseamnă dezarmarea noastră împotriva răului. Şi dacă acest rău există într-adevăr, să presupunem că ni-l trimite cineva şi

lucrează împotriva mea, dar dacă eu am putere să nu mă tem, să nu mă înspăimânt, n-are efect ....

Dacă vrei să introduci o stare de panică într-un creştin, poţi să faci foarte uşor: îi pui sub preş nişte slănină, pe acolo şi dimineaţa când scutură preşul: *Gata! Vrăji! Uite ce-am găsit, am găsit puse de azi noapte nişte boabe!* Îi faci trei noduri de aţe şi le pui la clanţa uşii, te bagă la iad. Ai terminat-o, şi începe de acum istoria, ... vecinii, ajung să-nşire cin' să fie: unu, doi, trei ... şi-ncep bănuielile ... căşunează vrăjmaşul duşmănie de nemaipomenit. În loc să gândească: păi dacă o pus astea aici, nu pot să dau eu cu agheasmă? Ia să stropesc eu în partea dreaptă şi-n stânga, să-mi fac sfânta cruce peste ouăle acestea, peste seminţele acestea, nodurile acestea, dau cu agheasmă.

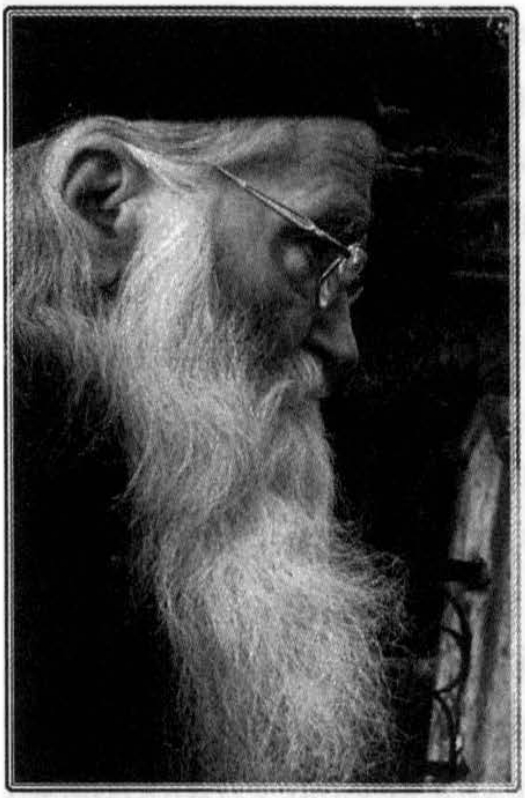

XI

De nu ne vom păzi Ortodoxia, ne vom pierde și neamul[11]

Preacuvioase Părinte, cum catalogați reacțiile unor intelectuali și clerici greco-catolici, care vin în apărarea mitropolitului Nicolae Corneanu, simțindu-se ofensați de atitudinile ortodoxe din presă?

Păi, sigur că atitudinile noastre îi deranjează. Este normal ca ei să aibă reacția asta față de toată această tulburare pe care a produs-o mitropolitul Nicolae Corneanu, pentru că în felul acesta ei se descoperă din ce în ce mai mult ca potrivnici adevărului acesta ortodox. Nu înțeleg atitudinea aceasta a lor prozelită, care ne reamintește de perfidia și de josnicia lor de altădată, trădători de neam și

[11] Interviu publicat în revista Atitudini, nr. 2.

de Biserică, pentru că multe persecuţii sufereau bieţii ţărani ardeleni de pe urma uniţilor, nu numai a iezuiţilor. Ei vin acum şi prezintă acest eveniment ca un moment de mândrie, pentru că au reuşit să capteze un ierarh ortodox, să-l facă să se împărtăşească împreună cu ei, ceea ce înseamnă recunoaşterea clară a ereziilor lor. Eu nu am nimic cu greco-catolicii, i-am respectat şi ne-am înţeles foarte bine în împreuna noastră pătimire din închisoare, i-am apreciat pentru tăria lor de a mărturisi împotriva ateismului, dar abia după '89 s-a văzut care erau de fapt intenţiile lor. Gravitatea evenimentului de la Timişoara constă în faptul că, prin acest gest, mitropolitul Corneanu nu a luat o atitudine de sine, ci el a angajat Ortodoxia, în fond. El nu este un simplu credincios, ci un mitropolit ortodox, o persoană oficială a Bisericii care s-a coborât la un aşa nivel de sminteală.

Dar cum vă explicaţi că biserica greco-catolică vrea să fie recunoscută şi de Roma şi de Constantinopol?

Aceştia sunt oamenii care se găsesc în două luntre. Ei nu sunt nici ortodocşi, nu sunt nici catolici. Sunt oameni care la un moment dat nici ei nu ştiu ai cui sunt. Pentru că sunt oameni dubioşi în acelaşi timp. Vedeţi cum s-au manifestat ei după revoluţia aceasta a noastră din '89? Cu câtă ură şi răutate s-au năpustit asupra bisericilor ortodoxe! Cât dispreţ şi desconsideraţie au manifestat şi manifestă până la ora asta! În numele Vaticanului ei au făcut atâtea şi atâtea acte, în sfârşit, de răzvrătire şi de

neomenie față de Biserica Ortodoxă, pe care acum vor să le ascundă și să ne facă pe noi să credem că ei au adus cele mai mari beneficii culturii românești. Și-au arătat fața cu care s-au născut la început, în 1700. Dar acestea se întâmplă și pentru că viața noastră ortodoxă nu a fost dirijată nici de bărbați foarte destoinici și cu verticalitate care să-și spună punctul de vedere ortodox. Acest gen de oameni ne-au condus pe noi până astăzi. Noi însă trebuie să fim cuminți și liniștiți, să nu avem de-a face cu străinii, să nu tulburăm și să fim în pace! Dar ei au abuzat și abuzează și până astăzi de bunătatea noastră, de înțelegerea noastră, încât astăzi foarte puțini din Ardeal îți mai vorbesc limba română – peste tot limba maghiară. Și parcă, la un moment dat și românii noștri se simt altfel dacă vorbesc ungurește, părăsindu-și limba lor de veacuri.

Da, ei asta spun, că mișcarea greco-catolicismului a contribuit la formarea limbii și culturii neamului românesc...

Păi, uite cum au contribuit, acum se vede care a fost intenția lor, după roadele pe care le vedem cu toții în Ardeal. Așa de mult au contribuit încât abia mai auzi vorbindu-se în Transilvania limba română, până vor ajunge să ne-o ia de tot. Când au venit ei la noi, în România, dragii mei? Biserica noastră era deja organizată în toată splendoarea! Nu erau legăturile noastre cu bisericile ortodoxe? N-aveam noi aici episcopi, care cu mult înaintea lor au tradus Biblia și celelalte cărți de rugăciune și de cult?

Păi, primul Nou Testament românesc nu a apărut în 1648, sub Mitropolitul Transilvaniei, Simion Ştefan? Când ei de-abia descălecaseră aici, limba noastră deja curgea ca mierea. Nu se introdusese încă limba română în cultul liturgic, tocmai pentru a proteja adevărul acesta ortodox, pentru a păstra doctrina sacră, de care ne temeam să nu ne-o ştirbească latinii. Dar se ştie că existau multe acte oficiale în limba română, se folosea în administraţie, în corespondenţă – de altfel este cunoscută scrisoarea lui Neacşu din 1521, care dovedeşte bogăţia şi cursivitatea limbii române la acea dată. Academicianul Virgil Cândea, într-un studiu introductiv la Noul Testament din 1648, spune că „românii ortodocşi din Transilvania adoptaseră limba română în cult mai înainte de unirea forţată din 1700". Şi spune mai departe că era necesară păstrarea tradiţiei liturgice, într-un moment în care era atacată ca o corabie în mijlocul valurilor mării, aflându-se între mai multe limbi străine. Dar Biserica noastră Ortodoxă era foarte bine înfiptă în tradiţie şi zice Virgil Cândea că traducerea nu „putea fi numai o întreprindere filologică. Acţiunea cu atât de profunde consecinţe pe plan spiritual şi cultural trebuia să fie realizată în acord cu învăţătura Bisericii şi cu aprobarea celei mai înalte ierarhii ortodoxe a timpului". Iar ce au tradus ei au fost numai atitudini impuse de calvinizare a cultului nostru ortodox. Recunoaştem meritul fruntaşilor şcolii ardelene, dar să nu uităm că tocmai ei au scris împotriva falsei uniri şi papistaşilor, când, în cele din urmă, au realizat înşelătoria. Chiar Petru Maior spune în

Procanonul său foarte limpede: „O, de ar fi apărat Dumnezeu neamul românesc de acest feliu de oameni învăţaţi şi teologi, cari numai cu autentie, cu ţiful şi cu vâlva ce o au în haine şi în locul locaşului său, vreau să învingă pe toţi; De spun ceva de la Roma, să taci, să înlemneşti, să caşti gura. De arăţi din Sfinţii Părinţi, din Soboare şi din istoria cea veche a Bisearecii asupra părerilor lor, îndată eşti schismatic, şi mai rău decât ereticii... Romei, încă din vremurile cele de demult, începuse a-i răsări coarnele!" Nu are sens să mai citãm toţi marii noştri gânditori care acuză unirea de la 1700. Însuşi Iorga spune despre Atanasie Anghel ca fiind un suflet josnic, fără demnitate şi fără ruşine, „un român fără simţ de neamul său", iar despre actul de la 1700 spune că este „cel mai înjositor act public săvârşit până atunci de vreun vlădică ortodox".

Ei ne acuză pe noi că nu urmărim unirea bisericilor aşa cum se luptă ei să o împlinească.

Încă o dată ei se dovedesc a fi unelte ale bisericii catolice şi vrăjmaşe Ortodoxiei. Noi am stat permanent într-o postură de a-i primi, însă numai rupându-se de ereziile în care au căzut: primatul papal şi toate celelalte. Deşi lumea creştină nu prea conştientizează toate diferenţele acestea de dogmă, omul de rând nu ştie prea multe, vede lucrurile la suprafaţă. Şi ei, greco-catolicii, sunt dispuşi să facă şi mai multe lucruri grave în continuare, care nu se potrivesc cu viaţa noastră creştin-ortodoxă.

Iată, de pildă, a venit acum **ecumenismul**. Poate cândva o fost vreo intenţie bună, nimic de spus. Dar iată unde a degenerat această intenţie! Unde s-a ajuns! A mers până la a te desfiinţa cu totul pe tine, confesiunea ta, adevărul tău de credinţă. Dar ei nu vor numai ca religie să te distrugă, ci şi ca stat. Nu vedeţi toate încercările maghiare de a forma o zonă în inima Ardealului nostru? De a-şi extinde mereu hotarele din ce în ce mai mult spre Moldova? Sunt tendinţe deopotrivă de acaparare religioasă şi teritorială – fenomene de dislocare a populaţiei. Să-l duci pe român de aici, de pildă, şi să-l transporţi din zona Transilvaniei şi să-l trimiţi, să-l duci în Tisa. Toate aceste fenomene acţionează direct asupra Ortodoxiei. Să ne dăm seama deci că pericolul acesta teritorial este în aceeaşi măsură de periculos ca şi cel religios. Ei caută să introducă imperialismul în viaţa religioasă. Că papii de astăzi, de altfel, nu urmăresc decât supremaţia marilor cezari de altădată.

Ce drept are Biserica greco-catolică să ceară Patriarhului ortodox să nu fie caterisit Nicolae Corneanu, un episcop ortodox?

Sigur, din moment ce sunt oameni care s-au servit unii de alţii; neapărat acum va trebui să-l susţină – probabil că au şi avut ei o înţelegere mutuală cândva. Şi, sigur, că ei nu pot să se sacrifice aşa de uşor, ei au pod cu securitatea şi nu pot rupe acest pod; acest gen de spionaj a existat tot

timpul în sânul Bisericii noastre Ortodoxe. Românii noştri au excelat întotdeauna prin trădare. Da, aşa s-a întâmplat la 1918, la 1944. Au intrat toate cozile de topor străine, au format guvern la tine acasă şi te dirijează pe tine, român. Îţi desfiinţează limba, îţi desfiinţează istoria, îţi desfiinţează şi tradiţia şi tot ce ai tu mai valoros, că toate acţiunile acestea anticreştine – a nu pune icoanele în şcoli, a legaliza prostituţia şi homosexualitatea – tot de la ei vin. Se ajunge ca toţi străinii să devină miniştrii cultelor şi apoi te dirijează pe tine. Nu vedeţi că în guvernul nostru funcţiile cheie sunt în mâinile străinilor? Mai rar să găseşti un ministru de externe român. Nu! Românu-i aşa, mai pe la subsecretari. Ai câte unul care nu-ţi vorbeşte bine limba română şi este ministrul Culturii şi Cultelor sau al Educaţiei!

În cazul în care sinodul nu-l va caterisi pe Corneanu, credincioşii vor şti ce atitudine să adopte?

Nu-i nevoie să-l înveţi prea mult din legi şi din canoane, pentru că românul nostru îşi cunoaşte stăpânul. Aşa cum cunoaşte câinele mirosul stăpânului său, aşa şi românul ortodox adevărat îşi cunoaşte Ortodoxia, care merge bine şi care nu merge bine. Sunt convins, că dacă va fi o scindare, care sper totuşi să nu se întâmple, românii vor şti după cine să meargă; este atâta experienţă ortodoxă în viaţa românului nostru! Românul s-a identificat foarte bine cu Ortodoxia; **Ortodoxia circulă în sângele românului nostru.** După cum spuneau şi marii

noştri scriitori naţionalişti, pe care acum vor să-i desfiinţeze – Eminescu, Iorga, Crainic, Nae Ionescu, Mircea Vulcănescu – aşa spuneau – că **nu există român catolic.** Aşa cum zicea Nae Ionescu că *a fi român înseamnă a fi şi ortodox, după cum animalul cal este şi patruped.* Românii noştri vor fi foarte greu de înşelat, de indus în eroare – mă refer la oamenii statornici în credinţă, cu o adevărată convingere şi care nu au uitat că sunt români. Deşi conducătorii Bisericii noastre şi preoţii nu şi-au făcut datoria de a catehiza poporul în dreapta credinţă, că, deh, s-au temut; preoţii noştri nu vorbesc despre asta – la ei asta face parte din lumea poeziilor. Preoţii au datoria să spună credincioşilor cu timp şi fără timp adevărurile acestea de veacuri ale Bisericii Ortodoxe, să atragă atenţia asupra ereziilor care vin în Biserica noastră, ca să ştie creştinul ce are de făcut. Dar credincioşii noştri au conştiinţă ortodoxă mai dezvoltată decât a multora dintre păstori, şi iau o carte, mai citesc un ziar şi află ei cum stau lucrurile – acum stă la dispoziţia fiecăruia să afle adevărul.

Cum putem noi, ca ortodocşi, să uităm şi să fim nesimţitori faţă de atâta sânge vărsat pentru apărarea dreptei credinţe? Sf. Ioan Gură de Aur spune că mucenicii sunt mai mari şi decât îngerii şi că au dat dovadă de dragostea cea mai mare cu putinţă faţă de Mântuitorul, pentru înflăcărarea credinţei lor, făcându-şi şi trupurile nemuritoare. Au, oare, mai mare dragoste ecumeniştii de azi decât aceştia? Vor veni vremuri grele asupra ortodocşilor, dar să nu ne înspăimântăm, să nu ne uităm la strâmtorările ce le vom suferi vremelnic, ci să privim cu nădejde

la darurile cele veşnice, la dragostea Mântuitorului care ne aşteaptă să fim alături de El, în ceruri, alături de toţi sfinţii mărturisitori ai adevărului Lui. Pentru că de nu ne vom păzi Ortodoxia, ne vom pierde şi neamul. Aceasta a fost cheia dăinuirii neamului românesc.

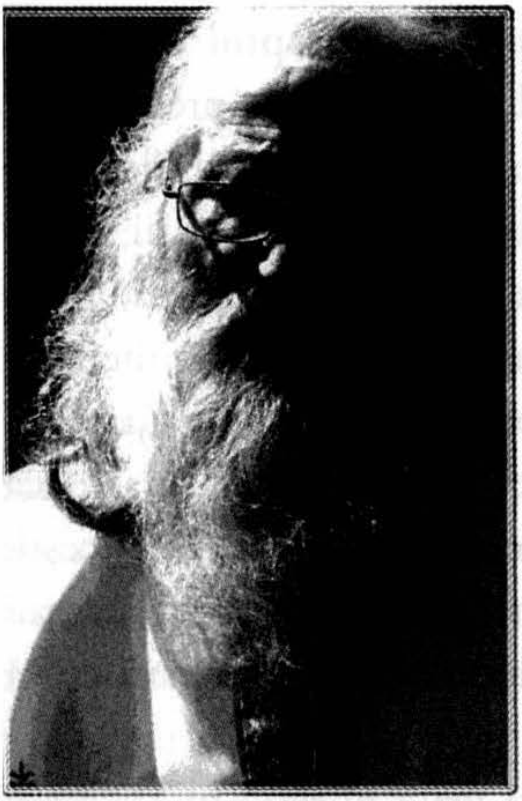

XII

Să nu ne facem părtaşi la erezie[12]

Ortodoxia şi neamul nostru au coexistat încă din primele veacuri ale Creştinismului şi de atunci Ortodoxia a fost sufletul acestui neam. De aceea noi am şi dăinuit în istorie cu demnitate până astăzi, datorită binecredincioşilor noştri voievozi şi tuturor mărturisitorilor şi rugătorilor acestei ţări, care au preferat mai bine să moară decât să vândă credinţa predată nouă de Sfântul Apostol Andrei şi au fost totdeauna conştienţi că aceasta este cinstea şi puterea neamului, şi nu altceva. Datorită faptului că am păzit credinţa nevătămată mai rezistă acest neam în istorie, acum.

---

[12] Cuvânt publicat în revista Atitudini, nr. 2, 2008.

Dragi credincioşi, vă aduc în atenţie faptul că de noi depinde soarta acestui neam, de noi depinde predania pe care o vor moşteni fii fiilor noştri, de noi depinde mântuirea acestui neam. Învăţaţi de la eroii şi martirii noştri cum s-au luptat să ne păstreze nouă, celor de azi, învăţătura strămoşilor noştri. Ei nu au tăcut, dragii mei, niciodată când a fost vreme de mărturisire, când vrăjmaşii Ortodoxiei năvăleau asupra credinţei noastre. Chiar dacă mulţi au tăcut, mari oameni de stat, mari feţe bisericeşti, poporul credincios nu a tăcut, totdeauna s-au găsit oameni de valoare, investiţi cu putere de sus, care să mărturisească adevărul.

Ceea ce se întâmplă astăzi în viaţa noastră bisericească este foarte grav, nu este lucru lipsit de importanţă. Nu trebuie să trecem indiferenţi pe lângă problemele cu care se confruntă Biserica noastră. Sfinţii Părinţi aşa ne învaţă, că atunci când credinţa ne este primejduită, porunca Domnului este să nu păstrăm tăcerea şi nimeni nu este îndreptăţit să zică „dar, ce, eu sunt prea mic, cine sunt eu să mă amestec în problemele Bisericii"? Nu, dragii mei, Sfinţii Părinţi ne învaţă că **dacă noi vom rămâne nepăsători şi vom tăcea, pietrele vor striga.** Este necesar să ne cunoaştem catehismul, canoanele şi învăţătura Bisericii noastre. Pentru că uitaţi ce se întâmplă – trecem indiferenţi pe lângă un gest precum al acestui ierarh[13], care a îndrăznit să treacă cu atâta uşurinţă peste stavilele

[13] Este vorba despre mitropolitul Nicolae Corneanu.

puse de dumnezeieştii Părinţi şi anume să se împărtăşească cu cei ce au apostat, pentru că greco-catolicii au fost şi rămân schismatici, afurisiţi de Biserica Ortodoxă. Vedeţi, dumneavoastră, acum? Aceste vremuri sunt mult mai dificile, pentru că ei acum încearcă să ne amăgească prin căi diplomatice, politiceşti, să ne ştirbim credinţa, unindu-ne ca într-o *hora unirii* cu toate credinţele eretice. Sărmanii greco-catolici, ei nu au făcut decât să cadă în plasa papistaşilor, să fie o unealtă a lor, chiar dacă ei nu sunt conştienţi de lucrul acesta. Nu avem nimic cu bieţii greco-catolici, îi lăsăm să se roage liniştiţi în bisericile lor, dar să nu atenteze la bisericile şi credinţa noastră. Noi îi respectăm pe toţi, noi nu am purtat niciodată un prozelitism aşa cum a purtat Biserica Catolică, noi nu am impus niciodată cu forţa credinţa noastră, nimănui.

Cu toţii ştim cât au suferit ortodocşii noştri din Ardeal în timpul uniaţiei. Câte falsuri, câtă mişelie, câtă necinste! Acestea au fost dintotdeauna metodele romano-catolicilor. Ce încredere putem avea noi în ei? Ce unire şi amestec să avem noi cu ei? Nu vedeţi unde a dus tot acest ecumenism? Am ajuns să pătăm faţa Ortodoxiei prin acest act necanonic al mitropolitului Nicolae Corneanu. Numai durere şi suferinţă au adus papistaşii neamului nostru. Duşmanii adevărului vor cu orice preţ să ne compromită. Ei nu mai vin să te atace direct, ca în alte vremuri, ci vin cu viclenie, cu înşelătorie. De aceea şi Mântuitorul ne spune să ne păzim de lupii cei în piei de oi şi că vor veni învăţători mincinoşi. Ce încredere să avem noi în acest ecumenism, când, aşa cum spune şi Părintele Stăniloae,

romano-catolicii au făcut din problema reunirii bisericilor un obiect de târguială confesională? **Pe ei prea puţin îi interesează să fie în adevăr, la ei primează supremaţia papei.** Toate încercările de unire din istoria Bisericii nu au făcut altceva decât să agraveze şi mai mult neînţelegerile dintre Apus şi Răsărit; au dus şi la mai mari neînţelegeri şi politice, şi economice, şi militare. Au căutat permanent să se extindă aşa după cum au obiceiul şi până astăzi, căci papalitatea nu este altceva decât coroana marelui imperiu roman, aşa cum spuneau ei că **papa este soarele, iar împăratul este luna.**

Câte suferinţe şi umilinţe au răbdat bieţii români ardeleni, pentru că nu erau lăsaţi să-şi săvârşească în linişte cultul lor, liturghia lor. Dar nu au stat nepăsători, au mărturisit alături de Sfinţii Visarion, Sofronie şi Oprea. Aceştia să fie pildă pentru noi! Iată câtă durere şi curaj în acelaşi timp reiese din cererile lor către regina Maria Tereza:

„Iată noi, ţăranii din principat, facem de ştire Măriilor Voastre, anume din acest judeţ al Hunedoarei, al Albei, al Zarandului, împreună cu scaunele cele mai îndepărtate, despre acest lucru, că noi aşa poftim de la cel mai mare, până la cel mai mic... Toate neamurile îşi au legea lor, şi au pace în legea lor. Şi proorocul Moise a dat legea jidovilor şi ei o ţin în pace, iar noi suntem prigoniţi neîncetat pentru legea noastră. De ce nu ne daţi pace ca să ne odihnim? De ce să dăm uniţilor bisericile, pe care bieţii de

noi le-am zidit, cu cheltuiala şi cu mâinile noastre? Nu, niciodată până ce suntem vii! Dar să fim scurţi, cinstiţi domni: când va sosi episcopul şi stăpânul legii noastre şi va face judecată asupra bisericilor, care să se dea uniţilor, le vom da; până atunci însă nu. Căci e păcat mare să rămână bisericile închise în acest post. Nu-i cu cuviinţă, nici Dumnezeu nu vrea şi nici românii nu o îngăduie. Căci prea de ajuns ne-am rugat cu toată cuviinţa, şi n-am primit niciun răspuns, ca şi când niciodată nu ne-am fi rugat. Nici noi nu suntem vite, cum cred Măriile Voastre, ci avem biserica noastră. Iar bisericile nu de aceea sunt clădite, ca să rămână goale, şi nici noi nu ne vom mai închina în grajduri, ci ne vom duce la biserici, ca să ne rugăm acolo şi ca să nu rămână goale".

Vedeţi cum a supravieţuit Ortodoxia? Prin dârza rezistenţă a poporului, a clerului şi a monahilor. De la început ei s-au folosit de conducători slabi, de ierarhi slabi, pe care i-au momit cu făgăduinţe zadarnice, dar credincioşii au stat în picioare. Şi ca să vedeţi viclenia şi perfidia lor, ascultaţi ce spune într-o scrisoare din 11 martie 1701 a lui Gavril Kapy – superiorul „Misiunii de propagandă catolică în Dacia" către cardinalul Leopold Kollonits:

„Eu cred că acum va fi de ajuns să ne mulţumim cu primirea unirii în principiu, fiindcă ar fi foarte periculos, ba chiar imposibil, să înlăturăm toate obiceiurile cele rele ale Românilor. De aceea va fi de ajuns, ca episcopul şi ceilalţi dintre ei, când vor face în viitor mărturisirea credinţei şi a unirii, să promită în general, că voiesc să depindă de biserica catolică şi de oficianţii substituiţi şi că voiesc să

trăiască după ritul grecesc aprobat de biserica catolică şi în alte ţinuturi. Va fi apoi datoria noastră pe viitor, **să schimbăm încetul cu încetul multe din obiceiurile lor, şi anume să le schimbăm chiar şi liturghia** şi forma cultului divin spunându-le, că obiceiurile acestea s-au introdus la ei din prostia şi neştiinţa preoţilor lor din ţările acestea..." Acestea au fost adevăratele intenţii ale iezuiţilor.

La sinodul de la Ferrara Florenţa (1438-1439), mulţi ierarhi au căzut, dar s-au pocăit şi vedeau această cădere mai rea decât oricare. De ce să repetăm greşelile lor, când putem să învăţăm din greşelile lor?

Catolicii au folosit foarte mult politica în viaţa bisericească. Ea este lipsită de curăţie, foloseşte necinstea şi fariseismul politic. Din pricina catolicismului am ajuns la un moment dat ca Ardealul să cadă în mâinile lor fără niciun drept, în sfârşit, de apel, până în zilele noastre; astăzi noi nu mai suntem în măsură să stăpânim ţara aceasta a noastră. Ei încearcă să ne cotropească pe toate căile: şi pe cale religioasă, şi pe cale comercială, şi pe cale financiară, nu mai vorbesc de calea lingvistică, nu mai găseşti niciun indicator în limba română, iar terenurile şi întinderile mari, pe care le cumpără grofii ăştia din Ardeal, sunt în mâinile lor.

Să ne aducem aminte de scrisoarea Patriarhului Dosoftei către Episcopul Atanasie Anghel, care căzuse în ispita uniatismului şi care îl mustră aşa: „Chir Atanasie, adu-ţi aminte că ai venit în Ţara Românească şi ai cerut să

te fac mitropolit în părţile acelea, adu-ţi aminte cum te-am înţeles că eşti om rău şi că inima ta nu era dreaptă cu Dumnezeu şi a trecut atâta vreme şi înconjurai drumurile şi apoi cu făgăduielile tale şi cu înfricoşatele-ţi jurăminte ne-ai mişcat şi pe noi şi pe ceilalţi de te-au ales arhiereu şi la urma urmei ai fost hirotonisit cu cinste şi ai fost socotit de toţi mai presus decât ţi se cădea. Ai mărturisit înaintea îngerilor, a arhanghelilor şi a lui Dumnezeu, că vei avea credinţă în Sfinţii Părinţi şi a lui Dumnezeu Biserică. Apoi a venit aici un tânăr şi ne-a spus că te-a văzut la Viena şi ai liturghisit cu cardinalul şi alţi popi frânceşti şi de două ori în acea liturghie frâncească te-ai lepădat de Sfânta Biserică a toată lumea. **Ai mărturisit biserica Romei, ceea ce înseamnă: schismatică şi eretică.** În sfârşit am auzit că te-ai întors în Ardeal şi erai pe căruţă cu şase cai şi înaintea ta au aprins făclii, că ai strâns preoţi şi le-ai făgăduit iertare de dăjdii şi alte lucruri lumeşti, numai să fie uniţi, ceea ce e totuna ca şi a fi despărţiţi de Dumnezeu (...) şi astfel te-ai făcut din păstor lup, pentru că oile ţi le iei din stâna lui Hristos şi le răpeşti în gura diavolului... Ci eu îţi spun: fiule Atanasie, pe care iarăşi te plâng până ce Hristos va lua chip în tine, vino-ţi în simţire, nu te teme de jurămintile ce le-ai făcut la Viena, ci teme-te de acelea ce le-ai făcut când te-ai hirotonisit arhiereu. Nu eşti copil mic, gândeşte-te că ale latinilor sunt îndoiri, sunt lucruri schismatice, sunt minciuni, sunt înşelăciune, sunt străine de Sfânta Evanghelie şi de Sfinţii Părinţi".

Aşadar să nu ne facem părtaşi la erezie, ci mai bine să

murim mucenicește pentru adevărul Bisericii lui Hristos, după cum spune și troparul: „Sfinților mucenici, care bine v-ați nevoit și v-ați încununat, rugați-vă Domnului să se mântuiască sufletele noastre".

Frați români, nu dați uitării martirajul sfinților noștri! Apărați-vă credința și sufletele voastre și ale fiilor voștri!

XIII

Aiudul - Jertfă și sfințire[14]

Părinte, cum v-ați reamintit Aiudul?

Aiudul... este temnița spiritualității tineretului nostru; acolo este zugrăvită toată viața și nevoința acestor suflete jertfelnice, dar, în același timp, și sălbăticia iudaică: să tai cu fierăstrăul capul omului, să-i bați cuie... ceva de neînchipuit pentru creștinism. M-am bucurat mult de mulțimea credincioșilor noștri, care au venit înspre Aiud să-i slăvească pe martiri. Glasul martirilor a chemat pe fiecare să se identifice cu spiritualitatea tineretului acelei generații. Mișcarea aceasta a tineretului de atunci, în mare parte legionar, a șocat întreaga lume, prin curajul și jertfelnicia

---

[14] Interviu publicat în revista Atitudini, Nr. 3, 2008.

lor, dar mai ales prin puterea unității lor. Unitatea lor era așa de rodnică, încât în scurt timp ar fi câștigat tot poporul și comunismul a recunoscut în această mișcare un inamic ce-i punea în pericol puterea. Vă dați seama ce forță a avut acest tineret, într-un moment în care, în '44, comuniștii erau stăpâni la noi în țară, Occidentul chiar era potrivnic oricărei mișcări de dreapta și țara era cuprinsă de cele mai puternice gheare? Ei bine, toți au rămas uimiți, până și organele Securității, de puterea organizațiilor noastre de tineret. În 1948 a fost cel mai mare val de arestări. Și asta datorită și faptului că în Munții Tarcăului urma să se adune o tabără, ce ajunsese să depășească 9000 de tineri. Când au văzut ei cât tineret este implicat, au și început arestările. S-au văzut așa de slabi și de neputincioși, încât Moscova i-a luat la întrebări. Și așa în 14 mai au fost acele arestări masive, încât în 48 de ore au umplut toate închisorile, au curățat tot ce a fost mai important... Cu un an înainte, în 1947, la deschiderea anului universitar, Gheorghiu Dej s-a prezentat la Iași, la Universitate, să țină un discurs. De cum a început discursul, au început și studenții să scrijelească cu creioanele sub bocanc; și-au închis mapa și au plecat. „O să plătiți scump" – le-a zis Gheorghiu Dej. În acele zile, toate tablourile lui Gheorghiu Dej, ale Anei Pauker erau dimineața găsite pe jos... Această stare de lucru a durat vreo lună jumate, două aproape. Și, văzându-se în pericol, au început să-i culeagă... și astfel a ajuns tot tineretul nostru de elită în pușcării.

Ce a însemnat puşcăria Aiudului pentru sfinţia voastră?

Primii doi ani din Aiud au fost pentru mine cea mai liniştită perioadă din viaţa mea. A fost singurul loc în care am avut şi eu timp de o pravilă, de un canon de rugăciune mai intens, că, altfel, tot restul vieţii a fost o continuă hărţuială. Dar eu m-am lăsat mereu în voia lui Dumnezeu şi nu mi-a plăcut niciodată să fug de greu. Tot ce am primit în viaţa mea, am luat-o ca din mâna lui Dumnezeu. În Aiud am stat singur în celulă vreo şase luni. Şi a fost cea mai frumoasă perioadă din viaţă. M-am întreţinut acolo cu scrierile însemnate pe pereţi. Erau o mulţime, din toate domeniile. Tot ce voiai: vocabular pentru engleză, franceză, germană, italiană, teologie, agricultură şi din orice domeniu puteai găsi acolo însemnări folositoare. Aici am descoperit cu adevărat taina vieţii duhovniceşti. Aici am învăţat într-adevăr să şi mănânc. În cămăruţa asta au venit momente de linişte şi pace, de post, şi nu lipsea rugăciunea. Aveam un program alcătuit din rugăciunea *Doamne Iisuse*, *Preasfântă Născătoare de Dumnezeu* şi *Paraclisul Maicii Domnului*. **Aici am învăţat să mă rog şi frumuseţea acelei rugăciuni n-am mai trăit-o niciodată în libertate.** Cei pe care i-a învrednicit Dumnezeu să moară mucenici acolo ajunseseră cu adevărat la un stadiu sporit al rugăciunii şi Hristos i-a luat degrabă la El.

Sunt atâtea dovezi ale sfinţeniei vieţii lor, de ce Biserica nu canonizează şi pe aceşti sfinţi?

Sfântul sau martirul este eroul neamurilor. Nu ne interesează pe noi coloratura lui politică. El nu este omul mărginit – în România, ori în Spania, ori în Franţa – el este omul care depăşeşte graniţele valorilor. E interesant că avem sfinţi din secolele XIV, XVI, XVII dar de ce să nu ne scoatem în evidenţă şi mărturiile actuale, mai recente? Sigur e mare lucru să canonizăm pe Varlaam Mitropolitul, dar de ce ceilalţi să stea nebăgaţi în seamă? Poate toată sărăcia şi mizeria în care trăim noi astăzi, lucru pentru care ne urăsc celelalte popoare, este tocmai pentru că trecem cu indiferenţă pe lângă trupurile martirilor români. Până şi catolicii îşi canonizează mai repede sfinţii. Asta nu împrumută ecumeniştii noştri? Când vrem să canonizăm un sfânt, pe noi trebuie să ne intereseze dacă harul lui Dumnezeu a lucrat sau nu în acel suflet. Nu! Pe noi ne interesează mai întâi de ce culoare politică a fost, dacă ne convine nouă sau nu. De exemplu, despre Părintele Ilie Lăcătuşu – ce putem spune despre el? E sfânt sau nu? Dar dacă este legionar, atunci nu mai e sfânt! Păi, unde mai e adevărul? Aceşti tineri au murit pentru un adevăr creştin şi naţional, a fost cu adevărat o mişcare de regenerare a Creştinismului nostru Ortodox. Dar aceeaşi mafie din trecut este în prezent şi va fi în viitor. Să se prezinte acum partidele politice şi să spună câţi sacrificaţi au din rândul tineretului lor? Ducem lipsă de jertfă în plan politic. Nu riscă nimeni nimic, toţi se

protejează. De asta nici poporul nu-i iubeşte.

Mitropolitul Varlaam n-a fost deloc în afara vieţii politice, a fost foarte implicat în viaţa societăţii româneşti. Biserica a fost prezentă întotdeauna în viaţa politică; n-a fost niciodată o conferinţă a unui guvern în care să nu fie şi reprezentantul Bisericii. Ultimul cuvânt, să ştiţi, era dintotdeauna din partea Bisericii – „Promulgăm legea cu condamnarea la moarte sau nu promulgăm?"... Erau foarte atenţi să vadă ce spune Biserica. Dar când a fost vorba să execute pe Codreanu şi pe toată elita asta a creştinilor ortodocşi, toată lumea a fost de acord – trebuie executat, pentru că tulbură naţia. Cea mai mare greşeală care s-a făcut în Ortodoxia noastră a fost că politicul a arestat toată atitudinea Bisericii, adică Biserica s-a integrat „perfect" vieţii politice, după cum au fost vremurile.

Şi ce fapte mai mari de canonizare cer decât se văd la un Virgil Maxim, Ioan Ianolide, Valeriu Gafencu, Părintele Calciu... ? Dar ei nu pot promova aceşti sfinţi, pentru că nu-şi pun ei pielea la saramură.

De ce nu mai are tineretul de azi puterea curajului de atunci?

Măi, era şi un tineret venit din generaţii cu un sentiment creştin şi naţional, cu spirit de sacrificiu; era o moştenire care se promova şi în învăţământ şi în societate. Dar în timp s-au spălat toate ideile acestea frumoase, şcoala a fost deformată, familia a fost deformată, au pus mâna pe ierarhia Bisericii, încât nu mai are cine să sădească ceva sănătos. Apoi prin televiziune, calculatoare şi toată

tehnica rămâi total dezarmat. Nicio țară nu a avut un tineret cu atâta tărie și claritate și viziune, în perioada comunistă, cum am avut noi. Din tot creștinismul, ortodox sau catolic, nu s-a dus unul să se împotrivească comunismului din Spania, dar unii dintre români s-au dus... Și acum le e frică în continuare de ei, și de umbra lor le e frică, pentru că evreii, în general, sunt foarte fricoși. Și generațiile care s-au născut în furtuna asta, după mine, sunt mult mai puternice și mai tari, cât sunt ei, așa de puțini, dar trăiesc, măi; ceva mai clocotește acolo în adâncul sufletelor lor.

Creștinătatea noastră se află acum într-o fierbere, într-o frământătură. Dar e ca și într-un cazan în care se fierb toate metalele, și metale nobile, și metale mai puțin nobile, și până la urmă se va prelucra și lămuri fiecare și vor da naștere la ceva nou, un creștinism plămădit prin suferință, așa cum au realizat și Sf. Apostoli, martirii și mucenicii noștri. Posibilitatea unei rezistențe în România îi îngrijorează pe ei până astăzi. Ei încearcă să-L ucidă pe Hristos din sufletele noastre. Însă nu vor reuși nimic, pentru că mai avem forțe care dovedesc neputința lor. Să nu uităm că Biserica nici porțile iadului nu o vor birui. Însă fiecare are datoria să mărturisească după puterea lui. Nu-ți trebuie mare filosofie, adevărul este simplu. Nu numai Sfinții au mărturisit Adevărul. Adevărul l-a mărturisit și toată suflarea creștină care a primit Botezul lui Hristos. Cel care simte ortodox, acela și mărturisește, pentru că aceasta este și obligația oricărui creștin:

Mărturisesc un Botez, mărturisesc Învierea morților și viața veacului ce va să vină... Nu așa spunem la Crez?

Mărturisirea face parte din datoriile creștinului, mai ales în vremuri grele. Că putem să facem noi toate rugăciunile și toate pravilele, dar dacă noi nu mărturisim atunci când trebuie, ni se socotește ca un fel de lepădare, trădare. Eu socotesc că tocmai această mărturisire este o baie de spălare a păcatelor noastre.

Mărturisirea nu au făcut-o numai sfinții, ba dimpotrivă, de la cel mai păcătos până la cel mai desăvârșit, deopotrivă. Nu se converteau și cei care torturau? **Nu știu de unde s-a născut în veacul nostru această filosofare a mărturisirii.** Bineînțeles că dacă ai o pregătire mai aspră cu tine însuți, mărturisirea ta va fi mai rodnică. Apăi toți tinerii aștia care s-au jertfit în perioada carlistă la Miercurea Ciuc, la Râmnicu Sărat, Jilava, au știut să se pregătească și să-și întărească spiritul de sacrificiu, cu o conduită morală impecabilă, înflăcărați de idealul cel mai nobil al unei națiuni – ridicarea neamului pe linia Bisericii, adică îmbisericirea neamului, înălțarea neamului pe urmele Înălțării Mântuitorului până la întâlnirea cu veșnicia.

Părinte, de când există lupta împotriva națiunilor? La Sfinții Părinți nu prea întâlnim această problemă...

Dar ce, noi ne luptăm în națiuni, măi? Nu, ferească Dumnezeu! Națiunile trebuie să trăiască în firea cea mai

frumoasă, în rădăcina unde le-a sădit Dumnezeu.

Nu urmărim decât să nu amestecăm valorile, nu să dobândim nişte orgolii naţionaliste... Toţi avem acelaşi scop – să ne mântuim –, dar pe căi diferite, adică potrivite cu specificul naţiunii mele.

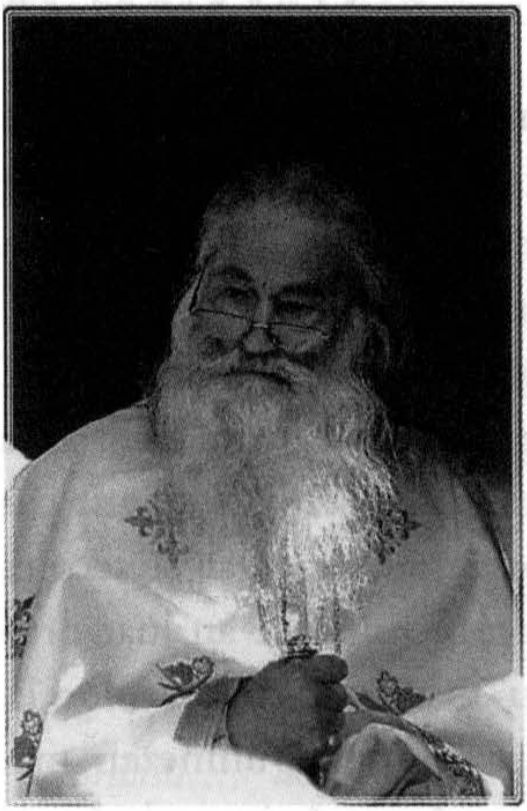

XIV

Cine ține Ortodoxia românească?

Părinte, Sf. voastră cum vedeți cinstirea acestor martiri anticomuniști înainte de canonizarea propriu-zisă, prin facerea de icoane și acatiste?

Eu văd în aceste manifestări un lucru foarte bun, pentru că viața acestor martiri este deja cunoscută în sfințenia lor, prin faptele lor, prin toată conduita lor; ei au trăit și încă mai trăiesc în mijlocul acestui popor. Ei au dovedit, în sfârșit, că din frageda lor tinerețe s-au jertfit pentru adevărul acesta ortodox. Acum, pentru noi, cel mai important este să ne apropiem de jertfa lor cât mai mult, ca să putem avea și noi îndrăznire la Dumnezeu prin ei. Domnitorii noștri n-aveau în țara noastră a Moldovei sfinte moaște, n-aveau sfinți, n-aveau icoane făcătoare de minuni, însă au intervenit și așa am obținut

pe Cuvioasa Parascheva, aşa am obţinut icoane făcătoare de minuni, la care se închină tot poporul astăzi. Acestea toate au fost, în sfârşit, valori aduse din lumea aceasta ortodoxă şi ei, domnitorii noştri, au socotit că, cu cât vom avea mai mulţi sfinţi, cu atât şi ţara va fi apărată cu mai mult zel faţă de năvălirile şi greutăţile istorice prin care am trecut în decurs; moaşte şi icoane care au acoperit pământul cu rugăciunea şi cu prezenţa lor. Dar şi secolul acesta al XX-lea, care a rodit aceşti tineri ce au luat drumul crucii şi s-au jertfit, şi-au măcinat tinereţile lor în celulele puşcăriilor, dovedeşte că bunul Dumnezeu mai este încă alături de Ortodoxia românească şi totodată este şi un îndemn pentru noi, cei de astăzi, să urmăm nevoinţelor şi martirajului lor. Şi dacă nu ne-a binecuvântat Dumnezeu prin suferinţele lor, măcar să aducem la lumină sfinţenia lor şi să ne închinăm lor ca unor sfinţi, care se roagă pentru noi. Cu cât noi vom avea mai mulţi sfinţi, oficial şi neoficial, cu atât şi mila lui Dumnezeu va fi peste noi şi vom putea avea îndrăznire înaintea lui Dumnezeu, prin sfinţii şi martirii noştri.

Toate popoarele acestea din Răsăritul Europei au trecut prin cenzura asta bolşevică, şi bulgarii, şi sârbii, şi cehoslovacii, şi polonezii, şi ungurii, naţiuni care au opus şi ele, într-adevăr, un efort puternic împotriva ateismului. Dar ceea ce s-a remarcat îndeosebi la noi, a fost faptul că România a avut un tineret foarte înţelept şi foarte pătruns de esenţa acestui adevăr ortodox, încât prin jertfele lor, cred eu, am depăşit cu mult toate aceste ţări din jurul nostru. De aceea şi obiectivul nr.1 al pedepsei şi al per-

secuției Ortodoxiei în Balcani a fost și este țara noastră, este România Ortodoxă cu tineretul acesta de jertfă care, în sfârșit, a luat taurul de coarne al comunismului și al tuturor străinilor care și-au vândut conștiința și neamul. Însă nu este suficient să admirăm ostenelile și nevoințele lor, ci mai trebuie să le încercăm și noi, pe pielea noastră, căci așa s-a plămădit Ortodoxia asta până astăzi.

Nu vedeți că acum fac experimente pe noi cu vaccinul Gardasil..., despre care se spune că ar avea drept efect sterilizarea...?

Experiențele care se fac pe noi, încât au ajuns să ucidă și tineretul și copiii aceștia, sunt asemenea experimentelor iudaice făcute pe poporul evreu. Nu vedeți cu câtă ură s-au pornit asupra pruncilor noștri? Întocmai ca la Nașterea Mântuitorului când iudeii căutau să-L ucidă pe Hristos și au omorât atâția prunci nevinovați; îl luau de la pieptul mamei lor, îl treceau pe sub sabie fără pic de milă, și asta numai pentru ura și mania lor împotriva lui Hristos. Astăzi asistăm la același fenomen. **Distrug vița română din pântece, să nu cumva să se mai perpetueze Ortodoxia în lume.** Este aceeași metodă dar sub altă formă, cu aceeași ură, aceeași răutate, sălbăticie și până azi. Aici se vede cât îi doare sufletul pe cei din guvernul României, că în loc să ofere copiilor din școlile noastre altfel de bunuri, cărți, ajutoare materiale, îmbunătățirea școlilor, să se ocupe de formarea lor culturală care să fie

cât mai aproape de adevărul istoric şi de tradiţia poporului nostru creştin – aşa ca să le dea o mângâiere şi materială şi spirituală – ei îi omoară. Dacă ei nu au avut acest interes până acum, s-au trezit deodată acum mari protectori ai copiilor – că pe de o parte ei apar ca nişte îngeri, dar pe de altă parte sunt nişte demoni împieliţaţi. De ce n-ar veni sub o formă umană în ajutorarea familiilor care au câte 5-6 copii, care suferă în mizerie şi multe lipsuri, că ni s-a dus buhul în toată lumea? Dacă ar face acest lucru, într-adevăr ai crede că urmăresc ceva bun.

Păi cum să ajute familiile cu copii dacă ei vor să decimeze populaţia?

Întotdeauna aşa a şi fost, din vremea Partidului Comunist. Cum se recrutau membrii de partid, de pildă? Într-o şedinţă se discuta despre unele elemente care ar fi foarte potrivite de recrutat în partid, dar dacă erau cumva creştini care merg la biserică... „Cutare membru de partid este bun, dar nu vezi că merge la biserică, îşi botează copiii, îşi cunună feciorii?" – şi nu-l mai puteau înscrie în partid. Pe de altă parte, noaptea, de pe la ora unu, îşi cununau copiii lor în mănăstirea Bistriţa, în paraclisul Sf. Ioan de la Suceava, membrii de partid, şi nu membrii oarecare, erau oameni de elită ai partidului, cu mare răspundere. Se făceau şi cununii, se făceau şi botezuri. Mi-aduc aminte, veneau, erau anumite zile frumoase aşa pe care le sărbătoreau ei şi aveau icoane acasă, sechestrate de la diferite mănăstiri, biserici, muzee, veneau cu nişte

cadouri de rămâneai uimit de câte o icoană veche de vreo 500-600 de ani. Printre camerele securității era și un depozit pentru icoane și obiecte de cult de mare valoare luate de prin mănăstiri.

Și ce s-a întâmplat cu aceste obiecte? Au mai fost recuperate?

Nu, nici vorbă, s-a făcut comerț cu ele peste hotare. Mi-aduc aminte, într-una din zile, i-au adus unui stareț de la o mănăstire, cea mai veche și frumoasă icoană luată de la mănăstirea Putna și dată acestui stareț, care era omul de petreceri și de mese și omul lor. Ei, securiștii, preferau să se adăpostească și să se distreze aici, la mănăstiri, unde era totul gratuit și călugării obișnuiți cu „duhul ascultării". În sărbătorile Crăciunului, în mănăstiri, se tăiau câte doi-trei porci, doi mergeau la securitate, și unul care rămânea pentru zilele în care veneau ei la mănăstire, cu tot cu familii.

Părinte, credeți că Biserica ar trebui să recunoască colaborarea cu comunismul? Ține de datoria lor morală sau mai multă sminteală s-ar face?

Dar la câtă sminteală au făcut ei până acum, ce-ar mai fi una în plus? La ora actuală este o situație cum nu se poate mai degradantă în rândul oamenilor Bisericii. Nu suntem noi în măsură să-i discreditățm, dar n-au știut decât să se măgulească pe lângă acest regim, condamnat de întreaga umanitate de azi. Și, pe de altă parte, s-au

folosit de popor ca să-i atragă de partea regimului – pentru că intenția lor era să-i vadă poporul pe capii Bisericii alături de capii comuniști, și așa își câștigau credibilitatea. Dar toate acestea nu erau decât de fațada lumii. Dar pe de altă parte unde se pomenea oră de religie în școală? Unde să pomenești un elev să meargă la biserică, când directorii școlii stăteau la poarta bisericii să vadă cine intră sau iese din biserică? Asta era de fapt realitatea. Unde erau icoanele în școli? Unde erau cărțile de cult bisericesc, că abia găseai o psaltire și un ceaslov? Mai interesant este că imediat înainte de revoluție, securistul venea de la București și aducea ceasloave și psaltiri pe la mănăstiri în țară. Pe securist nu-l întreba nimeni *Ce duci acolo?* Dar totuși s-a menținut practica aceasta ortodoxă în interiorul poporului nostru, nu s-a pierdut. De bine, de rău, copiii nu au rămas nebotezați, soții nu au rămas necununați. Dar acum Dumnezeu știe cât și în ce măsură e valabilă toată lucrarea aceasta a noastră, ca să stai la o cununie sau la un botez după aceea să stai la o ședință bolșevică de partid, să scoți din gușă ce-ai mai auzit, ce-ai mai văzut, ce se mai spune, ce se mai crede. **E greu să spui o predică frumoasă, elegantă, cu atâta patos și zel, de parcă ies porumbeii din gura predicatorului, iar după aceea s-o amesteci cu apa tulbure a comunismului.** E o defăimare a harului lui Dumnezeu. Dar Dumnezeu cred că a trecut cu vederea greșelile noastre și a lucrat în neamul acesta, pentru credința poporului și martiriul mucenicilor noștri din închisori și de prin

munți. Nu ierarhii și preoții au ținut ortodoxia românească, ci mucenicii din închisori și mamele creștine care și-au crescut copiii în duhul acesta al adevărului ortodox.

Ce se citește în Viețile Sfinților, despre mamele, părinții, care-și cresc copiii în duhul Evangheliei – astăzi le trăim practic în viața de familie a neamului nostru și ne dăm seama cât de apropiați suntem față de aceste adevăruri pe care Sfinții Părinți ni le-au lăsat nouă ca niște faruri de lumină spre viitorul neamului nostru. Ei vor să distrugă copiii noștri, tineretul, să distrugă lumea din rădăcinile ei. Iată, de pildă, mizeria și criza financiară – mamele n-ar trebui să-și lase copiii să se ducă de la 16-17 ani prin țările occidentale să câștige o bucată de pâine, să se ducă să-și piardă identitatea lor de ortodocși și de români. Că vin unii și-mi spun că nu mai știu nimic de copiii lor de vreo 3-4 ani. Chiar astăzi a venit o familie și plângea cu lacrimi fierbinți că nu știe nimic de 7 ani de copilul lor plecat de acasă. Și iată asta este urgia, crima și pacostea asta venită peste noi – răutatea acestor oameni care oprimă creștinismul de 2000 de ani. Ne confruntăm cu aceeași primejdie iudaică, ca de acum 2000 de ani și până în prezent. Și cred că în prezent este mai activă ca oricând. De acum înainte nu știu încotro mai mergem, pentru că acum nu mai avem justificare că suntem în vreme de prigoană, forțați de împrejurări, acum de bunăvoie ne vindem Ortodoxia ecumenismului.

Păi, nu vedeți că ei nu au fost în stare să-și țină promisiunile făcute la sinodul din iulie, prin care s-a stabilit să nu se mai facă ierurgii cu eterodocșii?...

Dacă Biserica noastră Ortodoxă își va lepăda credința strămoșească și va nesocoti canoanele Sfinților Părinți, atunci, cu durere o spun, Biserica oficială va fi prăbușirea noastră...

Am tot auzit în ultima vreme ierarhi spunând că tainele catolicilor ar fi valide sau că oricine este botezat în numele Sfintei Treimi, indiferent de confesiune, se mântuiește, adică botezul catolicilor ar fi valid.

Eu aș crede în botezul lor dacă ar renunța la primatul papal și la infailibilitate, dar atâta vreme cât la ei papa este Hristos, deci nu mai este Sfântă Treime și ce valoare mai are botezul lor? **Numai la noi e Botez în numele Sfintei Treimi, la ei e botez în numele Papei, chiar dacă ei invocă în mod formal pe Sfânta Treime.** Și astfel creștinismul nostru a operat atât de frumos, dar asta numai prin sacrificiile și jertfele mamelor.

Cu prilejul acestor sărbători[15] *doriți să transmiteți ceva mamelor?...*

Mamele au fost și rămân creștinele care au contribuit la realizarea sfinților, savanților, a oamenilor de creație. Ele

---

[15] Sărbătoarea Nașterii Domnului a anului 2008.

sunt cele care au umplut bisericile, au umplut mănăstirile cu feciori, cu preoți care slujesc neîncetat Liturghia în bisericile și mănăstirile noastre. Ele sunt cele care au ostenit zi și noapte, la pieptul lor au ținut copiii, acolo i-au întors cu ochii spre Maica Domnului în rugăciune, i-au îndumnezeit și i-au crescut în duhul acesta ortodox, așa după cum și Creștinismul nostru se naște astăzi în peștera Betleemului, în sfânta familie a Fecioarei Maria și a dreptului Iosif. Ele, mamele, duc mai departe toată frumusețea, în obiceiurile, colinzile, cântecele lor de doruri, de noapte și de zi deasupra copilașului, așa ca să le cânte tradusă Evanghelia în doinele și cântările poporului nostru.

Mamele care au refuzat să vaccineze copiii, deși nu au prea multe cunoștințe medicale, dar prin experiența lor practică și bunul lor simț, și-au dau seama că tot ceea ce apare așa deodată nu e lucru curat și simt că nu e bun pentru copilul lor, pentru că au această experiență frumoasă de zeci de ani și se opun la tot ce apare așa în afara lucrurilor normale cu toată puterea lor, să apere cu tărie sănătatea pruncilor lor, și sănătatea trupească, și sănătatea sufletească. Pentru că cine socotește să ia viața aceasta trupească prin ucidere, prin mizerie, prin lipsuri... sunt dispuși să ia și viața sufletească. Și de aceea mamele au acest bun simț și intuiție duhovnicească de a apăra cu toată puterea viața și frumusețea acestor tineri, lăsați de Dumnezeu ca să umple raiul cu ei.

Cum vedeți întoarcerea tinerilor români în țară odată cu criza aceasta financiară care a cuprins toată lumea?

Poporul român poartă azi nişte asemănări cu istoria poporului evreu. Poporul evreu a fost în robia egipteană, a fost în robia babiloniană, a fost în toate greutățile şi conflictele pentru că este singurul popor din istorie care mereu a arătat o nemulțumire până în zilele noastre. Au cerut la început să li se dea conducători – li s-au dat bătrâni să-i sfătuie. Au cerut după aceea judecători – bătrânii nu sunt buni – le-a dat Dumnezeu judecători. N-au fost buni nici judecătorii – au cerut să aibă prooroci. Le-a dat Dumnezeu prooroci - n-au fost buni nici proorocii. Apoi au cerut să aibă regi. Le-a dat Dumnezeu regi şi împărați – dar n-au fost buni nici împăraţii. Au cerut de la Dumnezeu să continue în istorie să stăpânească lumea. Iată că Dumnezeu le-a dat să stăpânească lumea, pentru că unde este un evreu, acolo este şi pofta de stăpânire, pentru că acesta a fost idealul şi în viața, şi în visele lor – să stăpânească. Ei mereu au fost şi sunt într-o nemulțumire continuă. Reluând ideea de mai înainte, tot ei au născut şi revoluția franceză, ei au născut şi naționalismul şi ideea de națiune. Dar pe de altă parte tot ei au născocit şi lupta între naţiuni şi deznaționalizarea. „Trebuie să le desființăm, trebuie să venim cu revoluția franceză să spunem omului despre egalitate, fraternitate şi libertate", aceste principii care nu sunt decât utopie. Sigur că nu se poate vorbi de egalitate, pentru că una este tata, alta este mama, altul este feciorul mai mare. Că stea de

stea se deosebeşte în strălucire... alta este slava lunii, alta este slava stelelor, alta este în sfârşit viaţa societăţii din lumea noastră. De aceea ei au venit şi au născocit comunismul, au născocit revoluţia din 1918 din Rusia, au născocit marxismul şi au măcinat creştinismul rusesc. **Ortodoxia rusească a fost decimată de această concepţie iudaică**, concepţie care vine şi până în zilele noastre. Acum sigur că tânărul acesta al nostru, scos din rădăcinile fireşti ale credinţei, ale Ortodoxiei, punându-i-se la dispoziţie farmecul acesta al televizorului, al calculatorului, aceste tehnici răufăcătoare pentru om, pe lângă binefacerile lui – sigur ca a devenit un om răzvrătit, un om dezrădăcinat din ascultare, din dragostea faţă de familie, de părinţi. Iată acum, la 18 ani, copilul aduce în casă pe iubita lui; mama îl primeşte şi de aici încep căsătoriile acestea dezastruoase, de probă. Trăiesc câte şase-şapte ani, zece ani aproape şi în cele din urmă, poate se iau, se căsătoresc cu mare greu. Şi fac şi ei cununia religioasă datorită presiunii părinteşti. Ce iese din aceşti doi tineri consumaţi, epuizaţi, după o trăire de viaţă de la 15-16 ani? Ce oameni poate să mai iasă din ei?

Şi iată-ne, poporul nostru, un popor babilonian. Şi a venit Dumnezeu cu mânia Lui astăzi şi ne-a împrăştiat în toată lumea, ne-a împrăştiat în lumea întreagă şi am ajuns să nu mai trăim nici măcar într-o unitate, cum trăia poporul evreu, – ei erau oarecum într-o conservare permanentă; ei totuşi îşi păstrau identitatea lor religioasă şi naţională. *La râul Babilonului*, cântarea aceasta pe care o avem noi în Biserică, şi care plânge foarte frumos

înstrăinarea noastră de patria pământească şi cerească. „Cum să cântăm cântarea Domnului în pământ străin? De te voi uita Ierusalime, uitată să fie dreapta mea! Să se lipească limba mea de grumazul meu, de nu-mi voi aduce aminte de tine".

Ei bine, vedeţi dumneavoastră, acest tineret al nostru a uitat de tot – nu mai au Ierusalim, nu mai au biserică, nu mai au şcoală, nu mai au armată, nu mai au regi, nu mai au împăraţi, nu mai au cărturari, nu mai au învăţători, nu mai avem conducători... *Toţi netrebnici ne-am făcut* – şi atunci mânia lui Dumnezeu vedeţi cât este de mare! Iar aceste fenomene de acum în care străinii ne iau şi ne aruncă în graniţele noastre poate să fie şi o revenire, şi un început de pocăinţă de toate fărădelegile şi răutăţile pe care le-am făcut şi le facem şi acum. Păi se vede şi de la distanţă planul acesta diabolic pe care îl fac asupra noastră. Unde s-a mai pomenit ca într-o ţară ortodoxă ca România să se mărşăluiască pe străzile Bucureştiului[16], capitala noastră curată şi sănătoasă de altă dată, cu obiceiurile şi frumuseţea lui ortodoxă – să găzduiască acum aici toate blestemăţiile pământului, să transformăm pământul acesta de sfinţenii, de rai, în loc de pângărire şi de spurcăciune a fărădelegilor?! Şi faptul că acum vin copiii noştri de dincolo, îi sfătuiesc să vină mai cu grijă,

[16] Se referă la paradele homosexualilor.

mai cu atenţie, şi să dea cu adevărat cinste şi valoare acestui pământ sacru de unde ne tragem şi hrana noastră şi sănătatea noastră. De aceea socotesc că e o binefacere de la Dumnezeu ca să revenim aici, să ne putem lucra pământul cu/sau mai puţini dolari sau euro şi să ne putem găsi aici în sărăcia noastră, aşa cum au lucrat şi strămoşii şi părinţii noştri de altădată, că nu s-au dus peste hotare să cerşească la unguri, să cerşească la germani, să cerşească în ţările galice existenţa lor. A stat aici, a muncit pământul, a creat doina lui Eminescu, aici a creat poezia lui Alecsandri, amintirile lui Creangă, suferinţa cântată în versuri de Radu Gyr, Nichifor Crainic şi toţi marii noştri oameni de cultură, toţi cântăreţi ai vieţii noastre creştine ortodoxe. De aici ar fi bine să reînnodăm firul acesta şi să reluăm mai departe viaţa în pregătirea noastră pentru veşnicie.

Masoneria stă la pândă să vadă când se prăbuşeşte muntele acesta, bastionul Ortodoxiei – au răbdare. Se pare că suntem printre ultimii supravieţuitori ai Ortodoxiei.

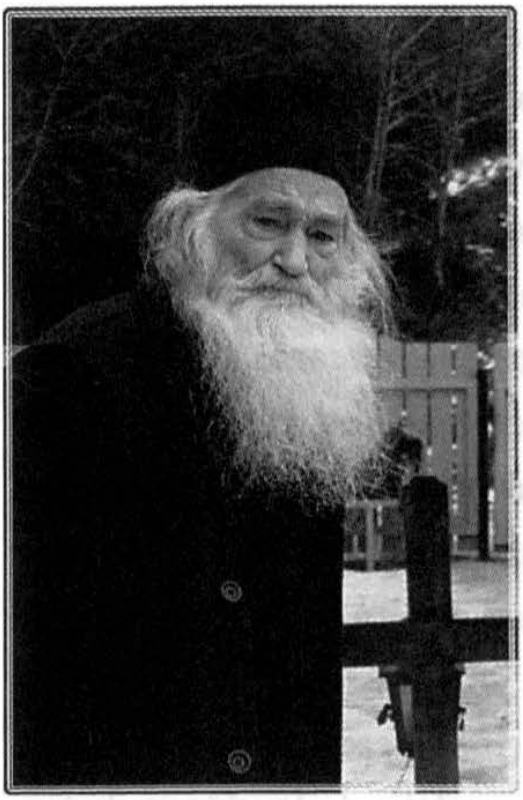

XV

Întreaga creştinătate este răstignită pe cruce[17]

Părinte, de la apelul sfinţiei voastre pe care l-aţi adresat acestui popor, cu privire la actele biometrice, s-a declanşat un întreg război în lumea noastră creştină, căruia bieţii credincioşi cu greu îi fac faţă şi prigonirile asupra lor sunt nelipsite. Cum să se raporteze simplul credincios la acest război, în care el se simte slab şi nepregătit, dar în acelaşi timp dator în faţa Adevărului în care s-a născut?

Dragii mei, războiul acesta este într-adevăr unul anevoios, dar nu fără ştiinţa lui Dumnezeu. Creştinul nostru de azi trăieşte nişte vremuri grele, de neputinţă. Poate că niciodată nu a fost aşa de neputincios creştinul cum este

[17] Interviu publicat în revista Atitudini, Nr. 5, 2009.

astăzi. Dar Dumnezeu e încă printre noi, dragii mei, şi va fi până la sfârşitul veacului. Nu trebuie să ne înspăimânte neputinţa noastră, pentru că nu noi luptăm pentru apărarea Adevărului şi a sufletelor noastre, ci mai întâi Hristos este cel ce luptă pentru şi prin noi. Noi nu suntem decât nişte unelte prin care Dumnezeu lucrează, dacă noi Îl lăsam. Creştinismul, aşa cum a avut un răsărit, tot aşa trebuie să aibă şi un apus. **Iată că noi suntem martori acelor vremuri de apus al creştinătăţii, în care Dumnezeu ne-a învrednicit să trăim.** Sfântul Serafim de Sarov spunea undeva că aşa cum la sfârşitul vieţii Sale pământeşti, Mântuitorul a simţit durerea maximă de părăsire a Tatălui Său, tot aşa şi creştinul, la sfârşitul veacurilor, va trăi şi va simţi părăsirea lui Dumnezeu. Acum, putem spune, întreaga creştinătate este răstignită pe cruce. Un om care este pe cruce oare nu se simte slăbit? Oare să ne scoatem piroanele şi să ne tămăduim rănile? Sau să răbdăm, rugându-ne Domnului pentru iertarea celor ce ne prigonesc? Iată că acum trecem prin Postul Paştelui, care ne îndeamnă la o mai adâncă cugetare asupra noastră înşine, la pocăinţă, dar mai ales la patimi. „Dacă pe Mine M-au prigonit, şi pe voi vă vor prigoni". Este oare cinste mai mare ca aceasta? Dacă Hristos a numit răstignirea Sa slavă, oare noi să fugim de ea? Dacă noi ne-am aduna cu toţii şi dacă ne-am apuca să facem o asceză, aceasta va ţine loc de apărătoare împotriva tuturor acestor atacuri ale ştiinţei şi tehnicii de acum, împotriva tuturor celor ce ne prigonesc, am realiza totul, n-ar mai avea niciun efect

asupra noastră, nici duhurile rele, nici asupritorii noştri. **Prin această asceză noi trebuie să formăm o pânză harică pentru a acoperi neamul creştinesc.** Atunci suntem în măsură să discutăm şi să facem o judecată hotărâtoare asupra acestei situaţii grele în care ne aflăm. Nu trebuie să stăm nepăsători, acesta este un mare păcat, dragii mei. Dumnezeu ne porunceşte să-L mărturisim înaintea oamenilor. Dar nici să o facem cu trufie, fără durerea inimii pe care a avut-o Mântuitorul faţă de Iuda şi faţă de toţi prigonitorii Lui. Vedeţi diferenţa? Dumnezeu şi-a iertat prigonitorii Lui, dar nu i-a luat cu El în rai, decât pe cei care s-au pocăit!

Lumea acum este în pragul unui mare cataclism, de război. Acesta este un război tehnic, electronic care depăşeşte limita tuturor războaielor de dinainte. Prin acest război se urmăreşte animalizarea noastră, aduce omul la starea în care să nu mai poată gândi, să nu mai poată simţi şi trăi nimic, decât ceea ce i se comandă, devenind un rob al tehnicii. Şi dacă vorbim de criza economică, să vorbim şi de criza spirituală prin care trece omenirea acum. Criza morală, criza spirituală care s-a abătut asupra noastră nu este altceva decât aspra judecată şi mâniere a lui Dumnezeu pentru păcatele noastre. Şi aşa cum spunea şi Înaltul Teofan, traducând cuvântul criză ca judecată, apoi cu adevărat suntem sub judecata lui Dumnezeu pentru toate fărădelegile noastre. Cu acest cuget trebuie să mergem la război.

De ce unii creştini, şi muţi chiar dintre clerici, chiar dacă merg la biserică şi săvârşesc multe din faptele bune, nu au sesizat totuşi acest război şi nu văd niciun pericol sufletesc în acceptarea acestor cipuri?

Ei, sărmanii oameni trăiesc creştinismul căldicel, de aceea nu văd lupta. Nu e de ajuns să sacrifici ouăle de Paşti ca să fii un bun creştin, ci e nevoie să te mai sacrifici oleacă şi pe tine. Unde s-a mai pomenit creştinism fără jertfă, fără prigonire? Acela nu e creştinism. Noi mâncăm ouăle şi Paştile şi cu asta ne-am achitat! Nu, dragul meu! Toate trebuie să le trecem printr-o suferinţă şi printr-un moment greu care au născut aceste tradiţii şi obiceiuri, fără de care faptele noastre aşa-zis bune nu ar fi existat. Imediat trebuie să ne gândim că alături de oul roş este şi Crucea îndată a Mântuitorului Iisus Hristos. Alături de pasca pe care ne-a face bunica în covăţica ei acolo şi împleteşte sfânta cruce în mijlocul ei, acolo este prezentă şi durerea mucenicilor, cuvioşilor, a pustnicilor, a dreptţilor care s-au nevoit în vederea acestei Răstigniri. Să ne alăturăm şi zbuciumului sufletesc al Mântuitorului pe Cruce, că altfel n-ar fi fost Învierea. Ultimele ore ale Mântuitorului pe Cruce au fost cele mai grele momente... până la *Săvârşitu-s-a...* Ei bine, noi trebuie să trăim toate aceste implicaţii ale sărbătorii, nu numai în parte, ca să putem avea cu adevărat şi bucuria Învierii Domnului. Că posturile, rugăciunile, nevoinţele noastre sunt mijloace ca să ajungem la biruinţa Învierii Mântuitorului Iisus Hristos. Iubim prea mult lumea şi patimile ei, de aceea nu

mai vedem niciun pericol şi ne lepădăm uşor cu zâmbetul pe buze. Că vin unii şi zic: „Uite, eu am cipul şi nu am păţit nimic. Sunt vesel şi sănătos"! Dar şi bogatul din Evanghelie parcă tot fericit era, până a ajuns la locul pe care îl merita. Acestea sunt vremuri grele? Asta nu e nimic. Vor veni necazuri şi mai mari, dar cu atât să fim mai fericiţi, că ne-a învrednicit Dumnezeu să ne facem părtaşi Răstignirii Lui. Noi să ne lepădăm de toată grija cea lumească, după cum spune Heruvicul şi nu avem de ce să deznădăjduim. Pentru că Mântuitorul spune foarte limpede: *Nu te teme turmă mică!* Noi suntem turma mică.

Dar ce să mai creadă turma, părinte, când păstorul ei zice că e primul care se cipuieşte, după cum a declarat purtătorul de cuvânt al Patriarhiei?

Este foarte dureros că reprezentantul acesta purtător de cuvânt al Patriarhiei se înfăţişează în faţa unui întreg popor ortodox, ca şi cum nu ar exista. Cu toţii vorbim de criză: criză financiară, criză morală... dar cu mare durere am constatat că nu există o altă criză mai mare decât depărtarea preoţilor de turmă. A mai primit şi un salariu în plus şi cu atât mai mult, nu mai vorbesc „băieţii". Şi atunci ce să facă un simplu credincios? Face crucea mare şi *Doamne ajută*! Pentru că ei au căutat să producă această adâncime între cler şi credincios. Cu mici excepţii, există un divorţ între preot şi creştinul ortodox ascultător. **Va trebui să le demonstrăm că turma aceasta nu este chiar aşa rătăcită, ci conştientă de nişte realităţi**, să con-

ştientizeze că acestei turme i se cere un model adecvat, nu unul jignitor pentru turma unui Împărat Atotputernic... Căci până şi cea din urmă creştină a turmei îşi face cruce de această îndrăzneală şi cutezanţă a unei uniforme îmbrăcată de un cleric care se pronunţă în numele unui sinod. Cum poţi să dormi liniştit când dai o ţară întreagă în mâna diavolului? Hai, dai o Basarabie, dai o Bucovină, dar să dai sufletul unei naţii – Biserica?! De aceea să fim responsabili, pentru că ceea ce facem noi acum rămâne pentru copiii, nepoţii şi strănepoţii noştri. Ceea ce socotim că facem acum să facem cu conştiinţa că suntem într-un moment istoric, în care să se vadă că s-a luptat pentru adevăr; că în aceste momente grele, creştinii au apărat cu preţul vieţii lor adevărul acesta ortodox. Şi aşa după cum un ostaş pleacă să-şi apere ţara cu arma în mână şi urmăreşte inamicul, aşa trebuie să fim şi noi conştienţi că predăm testamentul Ortodoxiei nepoţilor şi strănepoţilor noştri. Cum poţi să dormi liniştit ştiind că te apără ştiinţa acestui veac? **Păi pe noi ne apără Dumnezeu sau cipul?** Să crezi ştiinţa veacului XXI este o mare neghiobie, care nu are decât un superficial de civilizaţie laică şi o cultură pur şi simplu ameţită de raţiune. Ce să te încrezi de pildă într-un gânditor de al nostru cum că el ar putea să dea principii de viaţă şi reguli sau îndrumări spirituale pentru o naţiune ortodoxă de 2000 de ani născută şi crescută în duhul unei cu totul altei lumi decât suntem acum?! Păi aceste tendinţe care se încearcă acum asupra creştinismului nostru ortodox, sunt sforţări inutile, de parcă s-ar bate elefantul cu locomotiva – ca să

încerci să dărâmi un obicei şi o tradiţie în România, sau o gândire atât de profundă şi de adâncă, ce a fost pecetluită cu sângele atâtor nevoitori, pustnici, călugări, monahi şi monahii, care s-au nevoit în pustietăţile acestea ale ţării, care au fost martirizaţi prin propria lor voinţă... şi acum să vină un oarecare din lumea întreagă să ne spună nouă că nu e ce-a fost şi cum ştiam noi, că noi trebuie să o luăm pe altă cale. La care cale vă referiţi, cinstiţi boieri? A marxismului, a leninismului? Păi nu vedem cu toţii unde ne-au dus aceştia? Şi această concepţie modernă are la bază tot principiul ateist, tot ei sunt la bază. Au venit de prin mulţimea asta sovietică şi s-au impus acum în lumea noastră. Şi nu se poate vorbi despre o convingere şi o credinţă care să poată avea o temelie. Ori pentru noi tocmai asta este puterea şi rezistenţa noastră – să ne rugăm, să fim într-o unitate deplină, să credem cu desăvârşire în ceea ce ne-am botezat, în ce ne-am îmbrăcat, în cămaşa lui Hristos şi acesta este drumul celor 40 de mucenici pe care i-am sărbătorit astăzi.

Ce atitudine trebuie să aibă monahul în faţa acestor pericole? Mai ales pentru că unii păstori ne sfătuiesc să stăm liniştiţi în chilii şi să nu provocăm panică?

Cum să stea, măi, liniştiţi când Biserica îi arde? Ce interes are monahul faţă de lumea care se zbate acum între mântuire şi pierzare? Care este atitudinea noastră de monahi? Păi, degeaba te rogi tu dacă nu vezi fratele care

cade în prăpastie. **Zadarnic înalţi ochii la cer dacă nu ştii să ţi-i cobori la cel care boleşte lângă tine.** Care a fost atitudinea monahismului din primele secole creştine? Aceasta? Nepăsătoare la durerile aproapelui lor? Tocmai rugăciunea este aceea care ne dă puterea să vedem rănile fraţilor noştri. Şi ce biruinţă este mai mare în faţa lui Hristos decât aceea că ai salvat un suflet de la pieire? Dar dacă nu vrei să îl salvezi, măcar nu descuraja! Nu au fost ei cei care au dat tonul şi au fost prezenţi în toate problemele care frământau Creştinătatea? Martirii nu au fost călugării? Ce învăţătură vin ei să ne aducă nouă acum? Ce a făcut Sf. Vasile cel Mare? Nu a scos călugării şi i-a adus în cetate să fie la dispoziţia credincioşilor? Ca să fie modele de înfrânare, de virtute, de contemplaţie, de dragoste. Aceasta este smerenia, să dormi liniştit la chilia ta? Monahul a fost şi va rămâne ochiul de veghe al Creştinătăţii.

Vedeţi o reînviere a generaţiei de astăzi ca să putem ieşi din această criză?

Să dea Dumnezeu să mă înşel eu, dar eu nu văd o refacere. Doar după ce va trece multă vreme de restrişte, dar cu generaţiile acestea nu se vede nimic nou şi bun la orizont. Suntem prea cuprinşi de bălărie, suntem cuprinşi prea mult de neghină, ca să mai putem curăţa noi ogorul. Trebuie să mai treacă o generaţie de martiraj ca să putem avea noi o claritate şi o limpezire şi o nădăjduire cu adevărat, de la om la om. Până nu creăm omul acesta al

creştinului de altădată ... cu tehnica şi cu ştiinţele economice şi politice actuale niciodată nu vom ajunge la un liman desăvârşit, până ce nu realizăm sufletul nostru cu adevărat, cum l-am primit aşa să şi-l predăm. Eu zic că astăzi, ca şi altădată, creştinul trebuie să fie ca iepurele pe hat: în două lăbuţe, cu urechile ciulite dreapta-stânga, să vadă de unde vine pericolul. Asta-i trezvirea noastră! Dar la noi primează interesele personale. Pentru un interes personal, nu pot eu să înăbuş un adevăr istoric sau creştin! Pentru că politicienii noştri nu au decât un singur lucru de realizat – să facă avere pe seama acestui popor. Cu toate partidele care s-au perindat politic, nu s-a schimbat nimic. Se putea ca ţăranul să trăiască deplin şi demn în Ţara Românească, dar nu i-a interesat asta. Eşti pus sub control dacă vrei să faci ceva bun, el trebuie să o ducă bine şi tu trebuie să te desfiinţezi. Ţara Românească este o ţară sfântă, cu un popor sfânt. Noi nu suntem consecinţa a nimănui, politic sau a altor stări de lucruri, dar noi suntem ţinta multor răzbunări vrăjmaşe de 2000 de ani; **aşa cum Mântuitorul a fost vândut de la un neam la altul, aşa şi poporul român de la un stăpân la altul.**

De aceea noi trebuie să avem această mulţumire sufletească şi să ne bucurăm pentru aceste zile în care suntem loviţi şi să ne dea Dumnezeu să ducem mai departe crucea către Golgota acestui neam şi să ajungem şi la Învierea Domnului. Poporul nostru este foarte golit de copilaşi, nu avem mame, nu avem urmaşi. Să facem ceva câtuşi de puţin să aducem un număr de creştini curaţi pe care să-i dăm şcolii, să-i dăm societăţii româneşti.

Trebuie să apărăm societatea şi familia de handicapul acesta modern care s-a infiltrat şi la noi în ţară, prin acceptarea incestului şi a prostituţiei şi a altor mari fărădelegi. Ei încearcă să desfiinţeze valorile naţiei din temelii, şi o face acţionând prin ambele planuri: unul moral, spiritual dar şi cel biologic, virusând familia şi voinţa omului. Să ne amintim de martirii şi strămunii noştri şi să nu îngăduim străinilor să ne răpească moştenirea această primită prin harul lui Dumnezeu şi plămădită prin sângele şi sudoarea martirilor noştri. Să ştiţi că noi putem fi străjerul Europei. O Europă fără o Românie nu poate exista. Ortodoxia noastră românească a rămas cam singura de strajă, în splendoarea ei de demnitate şi prestigiu.

Aşa că: străjuiţi bine! Neamul acesta nu şi-a pierdut încă seva!

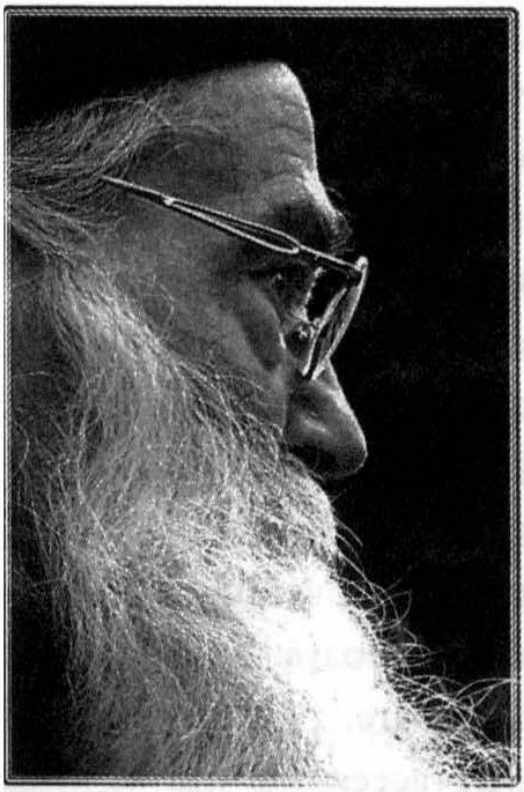

XVI

Să ne rugăm să nu ne părăsească puterile sufleteşti[18]

Părinte, v-aş ruga să daţi un sfat tuturor celor care au suferit fel şi fel de piedici dinafară sau dinlăuntru în această luptă acerbă împotriva însemnării electronice şi puterile lor sufleteşti au început să slăbească, nesimţind ajutor sau întărire duhovnicească de nicăieri.

Dragii mei, să nu ne mire asprimea sau amărăciunea acestei lupte în care ne-am angajat, pentru că aceasta este soarta creştinismului – jertfa; chiar de la începuturile sale creştinismul se găsea în acelaşi stadiu, cam cum ne găsim noi la ora aceasta. Şi primii creştini au luat cu tot dinadinsul cutezanţa, îndrăzneala aceasta de a mărturisi,

---

[18] Interviu publicat în revista Atitudini, Nr. 6, 2009.

pentru că numai aşa se regăseau în cuvintele Mântuitorului: „Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi şi Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor şi Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri" (Mt. 10:32-33). Noi nu putem ceda în această luptă de mărturisire, pentru că aceasta ar fi o lepădare de Hristos. Noi trebuie să ne găsim pe baricade de mărturisire până în ultimul moment al vieţii, pentru că numai aşa dovedim că suntem lumină şi fii ai creştinismului de odinioară. Sigur că sunt vremurile acestea aşa înspăimântătoare, pentru că şi noi suntem supuşi firii căzute, şi de aceea nu noi ci firea omenească din noi se teme, dar aceste greutăţi ce sunt puse înaintea noastră sunt spre rezistenţa şi întărirea sufletului nostru. Să nu mai aşteptăm de la noi mari progrese duhovniceşti, pentru că ne aflăm faţă în faţă cu o neputinţă a firii dusă la extrem, în care Dumnezeu a îngăduit să ne lase singuri şi neajutoraţi cumva. Neputinţa firii se vădeşte şi lucrarea lui Dumnezeu în lume abia se mai întrezăreşte, încât pare că ne-a părăsit Dumnezeu. Dar nici pe departe nu este aşa, dragii mei. Hristos spune, prin gura apostolului, că în slăbiciune se vădeşte puterea Sa, adică în asumarea smereniei şi vederea neputinţei firii în toată goliciunea ei. Dar mare este înţelegerea acestei neputinţe şi asumarea ei, după cum zice şi Sf. Siluan Athonitul, pentru vremurile noastre parcă: „Ţine-ţi mintea în iad şi nu deznădăjdui", adică rezistă să vezi realitatea dură în care ne aflăm şi nu uita că Dumnezeu ne

rabdă! E grea într-adevăr mărturisirea şi parcă suntem cu totul descoperiţi şi neînarmaţi. Dar să nu uităm că nici apostolii, când au plecat să propovăduiască adevărul Mântuitorului Hristos, nu au avut cu ei nici traistă, nici baston, nu au luat cu ei nimic fără numai convingerile, curajul şi moartea pentru adevăr. Iată că Dumnezeu ne dă prilejul să ne asemănăm primilor creştini, pentru că la fel suntem şi noi la ora actuală; ne confruntăm cu o lume cu totul potrivnică lui Hristos şi noi, care mai trăim aşa câtuşi de puţin, avem datoria să ducem mai departe adevărul acesta prin mărturisire, pentru a lăsa moştenire generaţiilor de după noi, un îndemn mărturisitor pentru cei care vor merge pe urmele lui Hristos.

Bineînţeles că nu mai vedem noi o perioadă de strălucire a creştinismului sau alţii, după noi. Dar noi suntem convinşi că biruinţa este a lui Hristos şi a Bisericii Sale, al cărei trup suntem, şi porţile iadului nu o vor birui. Acesta este îndemnul Mântuitorului la care trebuie să fim atenţi şi să ne găsim în poziţie de trezvie şi rezistenţă pe linia noastră, a Bisericii noastre străbune – „Fericită este sluga pe care o va afla priveghind, iar nevrednică este sluga pe care o va afla lenevindu-se". Să fugim de această lenevie şi comoditate modernă, care duce la indiferenţă şi ignoranţă. E o ispită mare modernismul acesta. Va trebui să recitim cum trăiau pustnicii odinioară, retraşi, departe de dulceaţa acestei lumi, încât nici măcar un obiect din lumea aceasta nu suportau să aibă cu ei acolo. Beau apă din pumn şi o cărau de la o distanţă considerabilă, într-un vas de lemn, care până la chilie ajungea pe jumătate. Dar

nu s-au menajat să-şi pună instalaţie, apă curentă, să facă ei canalizări. Nu! S-au lepădat cu totul de lucrurile acestea, şi-au luat doi cartofi acolo şi traista de făină şi din rădăcinile ierburilor cu care îi binecuvânta Domnul trăiau.

Şi credeţi că va fi o revenire la aceste vremuri?

Păi, da, cred că revenirea este deja pentru noi foarte evidentă şi grăitoare... motivată de interdicţia aceasta de a nu putea cumpăra şi vinde, de a nu avea un adăpost la umbra unei legi, ba dimpotrivă, noi vom ieşi de sub orice ocrotire de lege, şi vom avea o soartă mai grea ca a unui animal, pe care tot îl mai protejezi cumva. Şi va veni vremea când o să se teamă să te primească cineva în casa sa. Iată am mai trăit vremurile acestea, cum au fost partizanii din munţii Făgăraşului care încercau să se ascundă de teroarea comunistă. Ei bine, unde să te mai duci tu la un cioban, la o stână, să-ţi dea o cupă de zer ca să bei sau să-ţi dea o bucăţică de brânză? Pentru că, după cum se ştie, au fost condamnaţi câte 10-15 ani pentru că au dat mâncare la un fugar. Pe vremea noastră aceşti fugari mai găseau încă pe ici pe colo adăpost şi alinare de la câte un om de bună credinţă dar acum, prin aceste cipuri şi sistem de supraveghere, se induce în sufletele oamenilor ura aceasta neţărmurită împotriva binelui şi a dragostei; acest cip este de fapt implantarea urii în sufletele noastre, manifestată prin urmărire, condamnare, neîncredere, bănuială, suspiciune – lucruri care pe parcurs vor şterge şi cea mai mică urmă de dragoste creştină.

Cum să facem să scăpăm de deznădejde?

Să cugetăm la câte am greşit şi multe nu le ştim şi că nu meritătm atenţia Domnului. Domnul ştie şi frunza pe care o călcăm în picioare. Nu mie îmi aparţine viaţa, ci lui Dumnezeu. Oare i-am depăşit noi în nevoinţe pe mucenicii apropiaţi nouă, din închisorile comuniste – Gherla, Piteşti, Aiud, Canal, Baia Sprie şi toate lagărele de concentrare? Ca să nu mai zic de primii mucenici ai Bisericii lui Hristos, care nu numai că sufereau orice tortură fizică, ci îşi şi asumau suferinţa, astfel încât din inima lor izvora dragostea şi iertarea faţă de cei ce-i prigoneau, după cum avem modelul Sfântului Arhidiacon Ştefan. Să nu credeţi că Hristos nu poate să insufle în sufletele noastre tăria aceasta a primilor martiri. Nici eu nu mă gândeam că voi trece prin toate suferinţele prin care am trecut, dar bunul Dumnezeu m-a ajutat să trec şi de această perioadă din viaţa mea. Dar de ce trebuie să transformăm acuma totul în dramă? Eu trebuie să-mi conserv sufletul şi să îl înfăţişez curat înaintea lui Dumnezeu aşa cum mi l-a dat El, cu umilinţa, cu posibilităţile mele, cu neputinţe, slăbiciuni, căderi.

Acestea toate ne dau nouă smerenia care agoniseşte harul lui Dumnezeu.

Sunt credincioşi derutaţi de duhovnicii lor care, în loc să vădească această lucrare antihristică, nu văd niciun pericol în acceptarea acestor cipuri şi răspund şi ei precum cei de la Pro Tv, că nu se poate ascunde dracul într-un paşaport.

Aceşti duhovnici sunt oameni care nu prea au curaj, se

ascund şi ei pe ici pe colo, că dacă îi întrebi mâine despre o afirmaţie făcută alaltăieri, o să-şi găsească îndată refugiu şi răspunsuri. Din păcate aceştia produc sminteala şi au semănat neîncredere în sufletele credincioşilor faţă de Biserica lui Hristos. Aceştia au de dat un mare răspuns în faţa Judecăţii.

Şi ce atitudine să aibă ucenicii faţă de astfel de duhovnici?

Păi, să-i lase în pace! Ne rugăm ca Dumnezeu să-i lumineze, dar nu mai putem da ascultare sfaturilor lor. Va veni vremea când într-adevăr nu vei avea unde să intri într-o biserică care să ţină predania Părinţilor şi rar vei găsi un epitrahil unde să-ţi pleci capul. Şi nu suntem departe de acele vremuri. Bineînţeles că nu vom mai putea intra într-o astfel de biserică. Ne vom duce la morminte şi vom striga după cum zice Scriptura: „Ieşiţi voi, morţilor, să intrăm noi". Este o perioadă destul de grea. Deci nu va fi uşor deloc. Este nevoie de multă rugăciune, pentru că, ferească Dumnezeu să te cuprindă slăbirea sufletească în aceste momente şi să-ţi pierzi sufletul. Asta e important pentru noi – să nu ne părăsească tăria sufletească, chiar pe noi, cei care ne-am angajat acum la această luptă. Pentru că puterea este a lui Dumnezeu şi nu a noastră.

Credeţi că faţă de toată această mânie năpustită asupra noastră e mai potrivit cuvântul: „Ascunde-te puţine clipe până când mânia va fi trecut"?

Tot timpul au fost mânii şi persecuţii. Nu este prima dată în istorie când Creştinătatea suferă prigonire de pe urma păgânilor. Astfel de mânii au fost şi nu au cum să nu vină. Aceste sensuri scripturistice sunt greu de descifrat. Un singur lucru este cert pentru noi – că trebuie să ne găsim cu mărturisirea pe buze, că nu ştii când vine moartea. Că *ştim noi că nu este acum şi vine poimâine.* Nu se ştie ce se mai întâmplă cu *poimâine* ăsta în care, nemărturisind, poţi să îţi pierzi sufletul. Şi Domnul ne-a dat prilejul acesta şi dacă ai fugit, ai ratat toată mărturisirea. Să ne bucurăm că avem prilej de mărturisire, de mucenicie, nu să ne ascundem.

Ce penitenţă credeţi că ar fi necesară celui ce primeşte aceste cipuri?

Penitenţa aceasta rămâne la mila Domnului; sunt cam aspre canoanele pentru lepădare, pentru că acest păcat se încadrează la păcatul lepădării de Hristos. Dar depinde însă de pocăinţa fiecăruia, de profunzimea durerii fiecărui individ în parte.

Dar dacă păcătuieşte din neştiinţă?

Nu prea mai există acuma păcatul acesta în zilele noastre; ai toate mijloacele de informare la îndemână.

Chiar la pustie de ai fi, nu ai justificare, pentru că nu ai căutat să te informezi, atâta timp cât au fost destule voci ale Sfinţilor Părinţi din ultimele veacuri şi care au atras neîncetat atenţia asupra vremurilor în care trăim. Să nu privim superficial aceste lucruri, pentru că este posibil ca să nu mai existe acel timp de pocăinţă. Dar se mai poate întâmpla ca tu, cu toată ştiinţa ta, aşa informat cum eşti, la vremuri grele şi de impas, să cazi tu şi să aluneci în neştiinţă. Pentru că nu este suficientă informarea, ci să ai în permanenţă o viaţă de pocăinţă. Sau dacă ne vor înfricoşa chinurile? Să ne rugăm pentru acele vremuri. Căci îmi aduc aminte de crematoriile de pe vremea comunismului, de la Bucureşti, Braşov, în care te puneau pe o targă şi te băgau puţin câte puţin în foc, la pârlit şi te mai scoteau să vadă dacă nu cumva cedezi... Fel şi fel de metode de tortură... Noi, cei din închisori, eram caz fericit, pentru că acestora evreii le luau şi le aruncau cenuşa de la înălţime, să nu mai rămână nici urmă din neamul lor. Aşa era ura lor împotriva creştinismului...

Părinte, asistăm în ultima vreme la un atac mediatic asupra ucenicilor sfinţiei voastre, cum că nu v-ar reprezenta poziţia şi încearcă să discrediteze mănăstirea şi, prin urmare, cuvântul sfinţiei voastre.

Totdeauna au fost oameni care au apreciat şi oameni care au dezapreciat ceea ce lucrează cineva. Cine lucrează poate să mai şi greşească, numai cine nu lucrează nu gre-

şeşte. Cei care se năpustesc şi vor să anuleze o acţiune pe care o ducem noi aici sunt oameni care nu au nimic serios de lucru. Nu e nimic nou, au fost trădări în toate vremurile şi am avut şi am lângă mine tot timpul trădători; am mers la drum cu oameni care au crezut, dar şi cu oameni care nu au crezut, oameni care s-au devotat, dar şi oameni care s-au lepădat, ca şi ucenicii Mântuitorului. Toată sămânţa aceasta a credinţei nu cade întotdeauna pe acelaşi pământ. Credibilitatea faţă de unii sau alţii este după convingerile fiecăruia, nu putem să impunem nimănui crezul nostru. Eu nu cred că ucenicii mei una vorbesc şi alta fac, vorbesc despre convingerile acestea de doctrină, nu vorbim de păcatele noastre omeneşti. Eu nu cred că ei vor fi altceva decât au fost şi până acum. Dar chiar dacă nu se conformă cuvintele cu faptele lor, pe drum, acel omenesc, care este în fiecare din noi, se va curăţi, se va spăla, va dispare şi va rămâne ceea ce e de la Dumnezeu, un fruct pentru viitor. Nimeni nu este perfect, dar ei au binecuvântarea mea şi îmi asum această răspundere de a-i trimite ca pe nişte apostoli să cuvânteze în faţa oamenilor; nu e lucru uşor să ai poziţia aceasta de apostol. Acestea sunt sminteli ca să diminueze efectul cuvântului meu; însă eu cred că acum lucrurile s-au mai clarificat şi rămâne valabil ceea ce am spus, fie că este cuvântul meu integral, fie că este sub influenţa cuiva, dar dacă este o influenţă bună, sănătoasă, de ce să nu fie? Şi ce mesaj este acela fără consultare, cercetare? Orice lucru bun se face cu sfat. Pe cât li se putea li s-a dat şi ucenicilor, aşa şi noi, pe cât se poate... Am constatat că avem nevoie mai mult ca oricând

de smerenie ca să rezistăm în acest război. De aceea îndemn să mergem cu multă smerenie pe acest drum, cu multă dragoste, nu cu îngâmfare că vai, câte semnături am strâns noi, câtă misiune am făcut eu; **pentru că acolo unde este îngâmfare, acolo este şi părăsirea lui Dumnezeu.** Cu cât lucrarea noastră va fi mai în duhul creştin, cu atât se va apropia mai mult de adevăr. Cu cât viaţa noastră va fi mai potrivită cu ceea ce propovăduim, cu atât şi cuvântul va avea spor şi rod. Dar noi acum trebuie să ne pregătim foarte bine, să fim convinşi că adevărata noastră mărturisire este atunci când ne găsim în faţa primejdiei morţii şi rămânem cu adevărul acesta pe buze. Să nu cumva vrăjmaşul diavol să micşoreze această ardoare a noastră şi să pierdem tocmai pe ultima sută cununa mărturisirii. Pentru aceasta trebuie să ne rugăm: Să nu ne prăsească puterile sufleteşti! Că atunci dovedeşti cum eşti: ucenic, urmaş apostolic sau iudă.

De ce nu ies în faţă oameni cu trăire?

Mai sunt, într-adevăr, oameni neştiuţi de nimeni, tainici, necunoscuţi, oameni de rugăciune ai neamului nostru şi poate mai mare este forţa lor, a acestor sihaştri, ascunşi prin crăpăturile pământului, rugători către Dumnezeu. **Căci un astfel de rugător face cât şapte guverne, numai să se roage.** Noi, dacă am avea acum, cu adevărat, vreo câteva cete aşa de rugători şi asceţi, postitori, nevoitori, care să pătrundă în duhul lor puterile creşti, ar face mai mult decât orice conferinţă în parlament. Pentru că

destinul omenirii nu e determinat de planurile noastre. Noi suntem poporul lui Dumnezeu. „Mântuieşte, Doamne, poporul Tău şi binecuvintează moştenirea Ta". Totuşi, la vreme de restrişte pentru Biserică, cei mai mari din sfinţii pustiei au ieşit să mărturisească. Nu este cu putinţă să dăinuiască Biserica fără mărturisitori, fără lucrători ai cuvântului lui Dumnezeu. De aceea este bine să se îmbine lucrarea unora cu a altora, cu dragoste şi dăruire.

Dar vedeţi că ies cei mai slăbuţi în faţă...

Dar apoi Dumnezeu a vorbit prin cei slabi ca să îi ruşineze pe cei tari. Căci cine dădea vreun preţ pe Sfinţii Apostoli Pavel, Petru, Andrei şi ceilalţi, care erau nişte oameni fugari prin Ierusalim, singuri, fără stăpân şi iată că avem de pe urmele lor toată fundaţia Bisericii. Aşa slabi cum suntem, suntem şi noi nişte apostoli, dar cu smerenie, dragoste, umilinţă şi batjocură.

Credeţi că neamul nostru se va izbăvi de dictatura aceasta biometrică?

Dar câte dictaturi nu a avut neamul acesta! O să ne izbăvească şi de aceasta. Bineînţeles că fără sacrificiu nu se poate face nimic. Aşa ne ducem crucea până pe Golgota.

Părintele Arsenie Boca zicea să nu plecăm din țară că țara noastră va da mulțime de mucenici.

Țara noastră dă mucenici și acuma; la noi aici este cea mai înaltă fabrică de mucenici, pentru că au grijă conducătorii noștri să ne toarne în cuptorul cu mucenici. Ortodoxia noastră a fost și este o mucenicie continuă.

Care este diferența dintre dictatura politică de până acum și această nouă dictatură?

După 1920 dictaturile acestea s-au manifestat la noi în trepte diferite. Și acum s-a ajuns la această treaptă de lepădare totală. Comunismul, hitlerismul, fascismul, toate mișcările acestea puternice s-au ciocnit aici în țara noastră de-a lungul a zeci de ani. Și toate aceste lupte și încercări grele, dictatoriale, au avut drept scop să se ajungă la faza actuală. A avut țara noastră liniște și pace vreodată? Niciodată! Doar lupte. Nu au fost tineri care au ajuns la culmea martirajului? Avem aceste modele proaspete: Ionel Moța, Vasile Marin, Valeriu Gafencu, Mircea Vulcănescu și toți acești tineri martiri ai neamului nostru. Dar acum folosesc o dictatură mai perversă, urmăresc să te vinzi de bună voie, încât să renunți de bunăvoie la chipul lui Dumnezeu din tine. Nu a existat perioadă în era Creștinismului, în care să nu curgă picătură de sânge. Dar să nu ne înfricoșeze aceste vremuri; ele trebuie să vină și nu le putem schimba. Noi avem însă datoria să ne punem viața pentru Dumnezeul nostru. **Cum nu încetează pe**

pământ cultura grâului pentru hrana omului, aşa nu încetează nici curgerea sângelui pentru menţinerea veşniciei cereşti.

Harul şi puterea mucenicilor şi sfinţilor noştri mărturisitori să ne însoţească şi să ne întărească în această luptă grea ce ne stă înainte! Să avem nădejde că Maica Domnului, ocrotitoare a acestui pământ românesc, şi toţi sfinţii noştri mucenici din temniţele comuniste nu ne vor lăsa, şi aşa neamul nostru va învinge fiara antihristă.

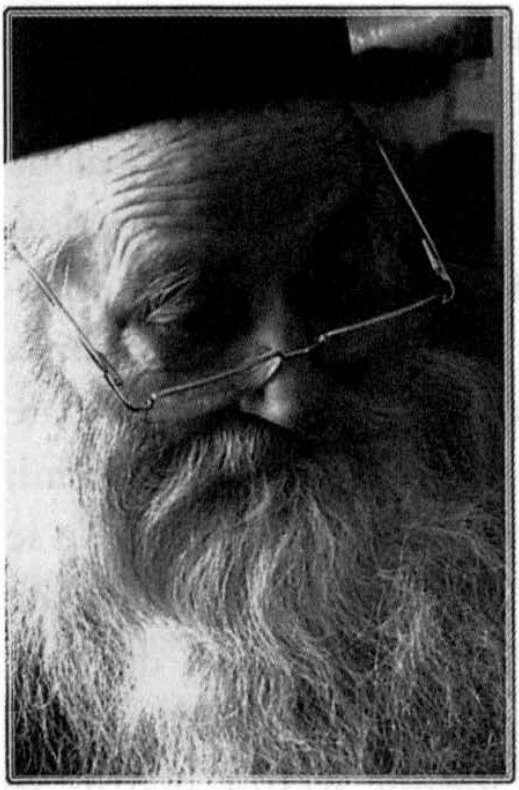

XVII

Sfinții din Aiud - glasul care strigă în pustia lumii de azi[19]

Părinte, s-a creat o întreagă vâlvă pe seama proiectului mănăstirii sau memorialului de la Aiud. Știm că sfinția voastră ați susținut un proiect, refuzat din păcate de către ierarhul locului IPS Andrei, care a acordat mai mult credit unui proiect mai puțin ortodox din punct de vedere arhitectural, susținut însă de figuri marcante ale mass-mediei româneşti, cum ar fi domnul Dan Puric şi alții, care au lăsat impresia mai mult a unor interese profitabile decât a proslăvirii sfinților martiri de la Aiud. Cine este în drept să hotărască asupra acestui proiect? De ce credeți că glasul foştilor deținuți este oprimat şi acum, după atâția ani de la căderea cenzurii şi comunismului?

---

[19] Interviu publicat în revista Atitudini, Nr. 7, 2009.

Dragii mei, pentru mine Aiudul are o semnificaţie mult mai profundă decât le-o acordă mai marii lumii de azi. Aiudul ar trebui să fie pentru noi centrul principal de preocupare al întregului nostru neam creştin ortodox, pentru că de aici se leagă toată forţa de trăire şi de rugăciune a noastră, la ora actuală, prin puritatea martirilor, a anilor şi miilor de ani la un loc care s-au scurs prin toate aceste celule. Aiudul nu poate fi monopolizat de nimeni; Aiudul nu este o graniţă, nu este un loc închis de unde se adapă numai neamul nostru. Aiudul este un centru de trăire duhovnicească, de spiritualitate şi model de viaţă pentru toate neamurile creştine, în special pentru Ortodoxie, pentru că forţa şi idealul acestor martiri se răsfrânge asupra unui întreg neam creştinesc, nu doar peste România. Ei sunt glasul care strigă în pustie în veacul acesta rece şi mort şi lipsit de viaţă duhovnicească şi de luptători vădiţi împotriva prigonitorilor creştinismului pe toate planurile. Ele sunt singurele glasuri care ne unesc pe noi într-un singur glas către ceruri pentru salvarea şi viitorul neamului nostru.

Vremurile sunt destul de grele, mai mult decât bănuim noi. Nu este vorba despre o greutate materială, financiară, economică. Este o criză spirituală care a cuprins întreaga lume şi această criză a dat şi peste Răsăritul acesta ortodox şi în special, România, ţara ortodoxă care a mai rămas în picioare cu faţa către ceruri. Pentru mine, în lupta asta crâncenă între ateism şi ortodoxie care este din ce în ce mai puternică, singurul glas curat către Dumnezeu este glasul românilor, prin sângele martirilor din Aiud şi de

prin toate puşcăriile comuniste, Piteştiul, Gherla, cetăţui de rezistenţă anticomuniste. Când în puşcăriile noastre judeţene, cum era de pildă în Suceava, prin 1949, se făceau odioasele arestări, zăceau copii de 15-16 ani, şi copii de sân care au fost luaţi de la creşele lor şi aduşi cu mamele lor la anchetă, cu taţii lor, aduşi aici întemniţaţi. Ce jertfă mai plăcută şi mai curată poate fi decât a acestei generaţii în faţa căreia noi trebuie să ne închinăm?

Nu este admis să vorbim altfel despre lucrurile acestea pentru că numai nişte atei, nişte oameni urâtori de neam şi de Biserică pot să se mai opună acestor idealuri creştine, curate, sănătoase care ar putea sa dea naştere unui simbol al adevărului de luptă creştin ortodoxă. Este inadmisibil să se gândească cineva că aici e vorba despre centru cultural, despre centru de cercetări martiriologice, de cercetări istorice ş.a.m.d. Aici este vorba despre fondarea unei biserici creştine ortodoxe, care să ne adâncească comuniunea cu martirii trecutului nostru. S-a creat o mare confuzie în privinţa sensului de schit sau de mănăstire.

Ce este un schit? Un schit este rădăcina, sâmburele unei mănăstiri; nu e altceva. Un schit are un număr de până în 15 călugări, şi ce este mai mult devine o mănăstire. Schitul este nucleul de început al monahismului nostru şi leagănul formării neamului nostru. Ce a fost mănăstirea Neamţu, de pildă, cetatea acesta voievodală? Ce a fost Putna, toate cetăţile măreţe ale domnitorilor noştri? Au fost nişte schituri. Întâi domnitorul a dat o moştenire de pământ, câteva zeci de hectare, unde s-au adunat cei mai buni dintre creştini, călugări şi care au început să facă pomenirea ctitorilor, voievozilor şi a tuturor din trecut.

S-a dezvoltat Putna, m-rea Neamţu – mănăstiri domneşti, care duc mai departe crezul nostru creştin ortodox.

Ce a fost m-rea Neamţului iniţial? A fost un schit, a devenit o mănăstire, apoi un centru cultural; acolo s-au adăpostit toţi scriitorii noştri mari: Eminescu, Sadoveanu, Creangă, Arghezi şi alţii, care au ajutat şi au căutat să dezvolte cultura românească în baza tradiţiei şi obiceiurilor noastre ortodoxe. Acum se bat în terminologie şi se bat în nimicuri cum că facem schit, cum că facem mănăstire, cum că facem centru de studii. Păi când am spus mănăstire, implicit este vorba şi despre centru cultural. Pentru că aici se celebrează jertfa Mântuitorului nostru Iisus Hristos, de aici izvorăsc toate cazaniile, toate cărţile, de aici izvorăşte toată cultura noastră românească; restul este imitaţie.

Că se aprobă, că nu se aprobă, că se denumeşte, se calculează - nu este altceva decât o rea voinţă a tuturor care se opun la jertfa şi la valorile noastre creştine. A te opune Aiudului, este echivalent cu a te împotrivi Împărăţiei lui Dumnezeu, direct; aceştia anulează jertfa martirilor, anulează viaţa noastră spirituală atât aici, cât şi dincolo. A fost o durere pentru mine faptul că nu s-a luat în considerare şi părerea noastră, a foştilor deţinuţi şi acest lucru mi-a reamintit de dictatura comunistă. Am avut sentimentul că nu se vrea cu niciun chip implicarea celor care s-au jertfit şi au mărturisit acolo. **Nu cumva să scrie istoria cine a jertfit pe acele locuri şi cine a scos ţara de sub comunism**, nu cumva să rămână acolo o mărturie adevărată pentru viitorul şi fiii neamului nostru. Să inventeze ei istoria după cum le convine lor.

Dar ce părere aveți despre acești oamenii de cultură care vor să transforme într-o firmă acel loc sfânt firmă arogându-și drepturi nemeritate?

Măi, oamenii aceștia nu sunt niște oameni de cultură, sunt niște speculanți de istorie, artă și filosofie, pe ici pe colo și nu fac altceva decât să încurce mințile oamenilor. Nu găsesc oameni de cultură care să se opună la o frumusețe așa cum ar trebui să fie Aiudul.

Credeți că poate fi curată activitatea unor oameni care au asocieri cu diverse cluburi și organizații îndoielnice?

Nici pomeneală. Nu are ce căuta așa ceva în cetatea aceasta a Aiudului; aici a fost o concepție curat creștină și națională; tocmai aceste organizații, masoneria a fost cea care a oprimat și a închis acolo miile de creștini și au dat condamnări de sute de mii de ani. Aceștia sunt și rămân în întuneric; **pentru ei Aiudul este cel mai mare junghi în inima lor;** în realitate ei nu urmăresc decât să distrugă și să descompună orice noțiune de adevăr ortodox. Și aceștia nu pot fi decât cei care de la început au ucis împotriva lui Hristos pe cei 14 mii de prunci, aceiași sunt până la revoluția franceză, și au continuat cu revoluția din Rusia, și până în zilele noastre nu încetează să lucreze la distrugerea planului nostru creștin ortodox.

Multă lume se întreabă cum de v-aţi supărat pe Dan Puric, mai ales că sfinţia voastră i-aţi arătat calea către Biserică şi aţi rostit multe cuvinte laudative la adresa lui?

Măi, în privinţa lui merge zicala aceea românească: „Un om, ca să-l cunoşti, trebuie să mănânci o baniţă de sare". Toţi greşim, au greşit şi sfinţi şi marii gânditori şi filosofi ai lumii, darămite eu, un biet monah bătrân?

Credeţi că actoria poate fi un mijloc de pescuire duhovnicească?

Bineînţeles, dar depinde în ce duh o faci, cum o faci. Dacă nu ai pocăinţă, în zadar este toată lucrarea ta. Actoria este şi falsitate. Depinde cât adevăr ai în tine ca artist. Aceşti actori care într-o oră pot schimba trei măşti, aşa cum m-a păcălit şi pe mine, aici... Eu i-am dat o şansă şi o mână de dragoste domnului Puric, ca unul ce putea sluji cauzei acestui neam... dar în sfârşit, este loc de pocăinţă pentru fiecare, pentru cel mai mare criminal.

Cum credeţi că ar trebui să se raporteze o personalitate culturală faţă de toate aceste asociaţii murdare care conduc lumea şi nu îţi permit să te extinzi mai mult dacă nu pactizezi cu ei cumva?

Păi, ori eşti firul de izvor curat, neamestecat cu ape străine, ori eşti o mare sărată care se compune din toate apele murdare care vin din lume. Noi rămânem pe acest fir ortodox curat, sănătos. Sigur că au fost întotdeauna şi

oameni de atac împotriva acestui adevăr şi vor fi până la sfârşitul veacurilor, însă noi nu trebuie să ne micşorăm în faţa acestor încercări, pentru că noi suntem rădăcina acestui neam; peste noi nu pot trece. Noi nu am cotropit pe nimeni; ei au venit peste noi şi au amestecat toate limbile şi caută şi până astăzi să le amestece, şi să sucească minţile credincioşilor noştri şi întregii omeniri. Noi ne-am păstrat aici sărăcia şi neamul, după cum spune poetul. Aici ne-am născut, aici avem şi drepturile noastre. Şi mai mult, am fost aici permanent de strajă Europei de Apus şi rămânem şi mai departe în aceeaşi gândire creştin ortodoxă, a păcii, a liniştii şi a dragostei întregii lumi. Aceasta este concepţia, gândirea noastră, nu speculaţie şi amăgire specifică oamenilor slabi.

Credeţi că România ar fi putut rezista prin propriile ei resurse fără ajutorul marilor puteri?

Ar fi putut şi oricând o poate face. Ţara noastră este o ţară care nu are nevoie de nimeni. Dacă ţara asta ar fi gospodărită de nişte oameni pe care îi doare sufletul şi inima pentru frumuseţea acestei ţări, nu am nevoie de nimic, nici de un şurub occidental.

Dar în cazul în care noi suntem datori vânduţi băncilor mondiale...?

Asta e altceva. Aici e criza aceasta economică, care tot manevrele marilor acţionari sunt în spate, acţionari care manevrează ţările acestea mici şi le conduc ei cum vor.

Acuma le sărăcesc, acuma le îmbogăţesc, acuma le desfac, apoi mâine le descompun şi asta-i manevra lor, ca să poată lovi cât mai mult în Hristos Cel înviat din morţi...

Credeţi că trăim într-o falsă libertate şi preconizaţi instaurarea unei noi dictaturi? Aţi văzut de pildă ce a păţit Părintele Filotheu cu conferinţa de la Oneşti – a fost interzisă pe motive neclare...

Da, ca şi la Iaşi....Se întâmplă la ora aceasta peste tot. Democraţia este doar pentru ei, nu pentru noi. Noua dictatură este instalată deja, noi nu avem decât să ne pregătim de asprimile şi de metodele satanice pe care le vor exercita asupra noastră.

Cădem însă în capcana aceasta că ni se pare că suntem liberi şi puţini se dezmeticesc din această beţie.

Bine, dar nu mulţimea dirijează lumea... ci oameni care iau asupra lor jugul şi duc mai departe crucea unui neam. Tineretul din 1948, ei au fost elita neamului nostru; restul... trepăduşi pe lângă ei.

Ce recomandaţi oamenilor cu privire la aceste vaccinuri obligatorii?

Pai, da, sunt obligatorii. Acuma vine şi te execută dacă nu te vaccinezi. Te execută, ai gătit-o! Mucenic vei fi!

Şi credeţi că e un act de martiraj dacă refuzi aceste vaccinuri sau mai bine le acceptăm şi să suportăm consecinţele?

Ori una ori alta, dar asta este o cale mai cu compromis.

Consideraţi că este mai bine ca creştinii să-şi pregătească din timp nişte fortăreţe sau e de preferat ca fiecare să stea la locul lui şi să se pregătească de mucenicie?

Ei nu vor lovi chiar aşa în masă, vor lovi sistematic. Acuma vin cu gardasilul, cu gripa porcină... vrei - nu vrei, trebuie să bei otrava. Mâine - poimâine vine cu altă interdicţie – nu ai să mai poţi bea apă dintr-o fântână, dintr-un pârâuaş, n-ai să poţi avea o plantă, n-ai să poţi avea un pom şi încetişor aşa te aduce de nu mai ai suflare. Ei, pe de altă parte vin şi cu otrăvirea alimentaţiei pe care ţi-o impune... o să trăim cu pilule. Iei pilula felul I, pilula felul II, şi pilula felul III – apa. Ei fac o aplicare directă, au renunţat la experimente, pentru că au de şapte mii de ani o experienţă în istorie cu fel şi fel de metode cu popoarele. Noi suntem ca o pisică ce se joacă cu şoarecul... aşa suntem noi în faţa acestor forţe ale răului ce se năpustesc asupra noastră. Dar nu ne rămâne decât să ne rugăm, să ne îngrădim să putem avea curajul să întâmpinăm cu toată dragostea şi fermitatea jertfa aceasta pentru Hristos. Aşa cum au făcut sfinţii martiri din primele secole şi până în zilele noastre, aşa trebuie să mergem şi noi, să ne găsească oarecum pregătiţi de luptă.

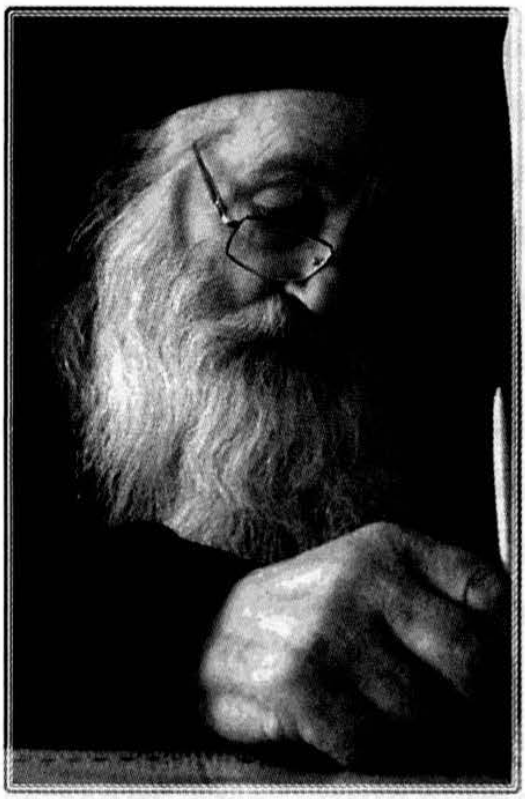

XVIII

S-a ajuns la apogeul Nihilismului[20]

Părinte, cum sfătuiți poporul să procedeze cu privire la aceste vaccinuri criminale care se vor impune cu forța, asupra copiilor noştri şi asupra mamelor însărcinate, şi poate pe viitor asupra tuturor?

Dragii mei, e greu să dai un răspuns unui popor întreg, pentru că nu avem decât soluții dureroase, pentru că aceasta este realitatea în care trăim, foarte, foarte dureroasă. Am spus de la începutul anului că trebuie să ne pregătim pentru martiraj şi mai mult de atât nici nu aş mai fi avut de grăit, dar oamenii sunt neputincioşi cu duhul şi cu mintea ca să înțeleagă. Nu e uşor să trăieşti în

[20] Interviu publicat în revista Atitudini, Nr. 8, 2009.

ziua de azi. Dar dacă Domnul aşa a binevoit ca noi să suferim aceste vremuri, apoi trebuie să ne supunem şi să primim cu bucurie toate cele ce vin asupra noastră, ca din mâna lui Dumnezeu, şi nu a vrăjmaşului. E mai greu acum, pentru că ne-am învăţat cu comoditatea, cu televizorul şi cu toate mofturile şi libertăţile; ei bine, dragii mei, abia acum se vede efectul dăunător al acestor libertăţi – ne-au slăbit puterile sufletului. Mintea este îngreuiată, trupul slăbit şi datorită alimentaţiei otrăvite cu care ne hrănesc mai marii noştri, şi nu suntem obişnuiţi să purtăm niciun fel de război, nici duhovnicesc, nici trupesc. De aceea, vă rog să nu mai căutaţi soluţii. **Soluţii omeneşti nu sunt, dragii mei! Soluţia este moartea pentru Hristos.** Tată pe fiu şi mamă pe fiică va da la moarte. Iată că asistăm la împlinirea acestei proorocii. Dacă mama va lăsa copilul să fie vaccinat, este ca şi cum l-ar da la moarte. Am spus de mai multe ori să luăm modelul lui Brâncoveanu, care cu mărime de suflet privea mucenicia fiului său cel mic, Matei. Învăţaţi copiii să trăiască în legea creştinească, aceste obiceiuri să le deprindă mai cu seamă; nu mai e nevoie de nicio altă ştiinţă, de nicio şcoală; prin orice mijloace copiii noştri sunt otrăviţi nu numai cu aceste vaccinuri, ci cu atâtea informaţii mincinoase la adresa creaţiei lui Dumnezeu, cu calculatorul şi cu tot soiul de filme, care oferă copilului o educaţie antihristică. Dacă nu aveţi unde să vă retrageţi din societatea aceasta potrivnică lui Dumnezeu, staţi fiecare la locurile dumneavoastră şi mărturisiţi pe Hristos, opunându-vă tuturor măsurilor viclene de exterminare a omului.

Pentru că asta tânjeşte vrăjmaşul să facă, să distrugă făptura lui Dumnezeu. Invidia lui cea mai mare, aceasta este – crearea OMULUI: De ce îl iubeşte Dumnezeu atât de mult pe om? Tocmai de aceea ar trebui să prindem putere şi curaj, pentru că dacă suntem aşa de tare luptaţi şi împresuraţi din toate părţile de atâtea primejdii şi nevoi, înseamnă că şi invidia vrăjmaşului se măreşte datorită dragostei lui Dumnezeu sporite faţă de noi, chipul şi asemănarea Sa. Dar iată cât de mult ne iubeşte Dumnezeu că încă mai rabdă toate păcatele şi fărădelegile noastre. Numai dracul nu înţelege mila şi iertarea lui Dumnezeu, că dacă ar fi înţeles-o, cred că s-ar fi pocăit şi el.

De aceea vă zic – aveţi încredere că Domnul vă va da putere să mărturisiţi pentru El. Trăim într-o lume anarhică, întreaga clasă politică este vrăjmaşă a lui Hristos şi slujitoare răului, de aceea numai simpla noastră vieţuire, fără să abdicăm de la principiile noastre creştine, este o mărturisire şi o mucenicie de zi cu zi.

Aşadar: Nu primiţi acest vaccin şi nimic ce aduc nou puterile politice de azi. Evreii conduc lumea şi americanii lucrează pentru ei şi cred că au ajuns să o stăpânească deoarece nu mai au nicio sfială; totul este la vedere şi sunt conştienţi că nu mai au niciun adversar de temut şi luptă pentru exterminarea populaţiei, ca cei puţini care vor rămâne să se închine lor. Acum ei studiază şi fac trierea iar modul prin care vor distinge oamenii între ei sunt cipurile. Ai sau nu ai cip? **Căci în fond cipul ce este? O armă împotriva omului.** Iar noi nu mai avem arme; tineretul nostru este obosit, încât chiar să vrea să se ridice

din vraja în care trăieşte, nu mai are putere. Singurele noastre arme sunt numai cele duhovniceşti: rugăciunea, smerenia, dragostea, dar şi mărturisirea. Nu se poate dragoste fără mărturisire. Dragostea este jertfitoare, iar noi dacă ne temem să mărturisim adevărul, ce jertfă mai avem? Sau dacă nu ne pasă de aproapele nostru care este în neştiinţă şi noi nu îl informăm şi îl lăsăm să cadă pradă acestui sistem, ce dragoste mai avem? Cei care se mai luptă astăzi să trezească pe fratele lor, care nu au rămas nepăsători faţă de viitorul unei naţii şi al unei Biserici, aceia sunt fii ai dragostei lui Dumnezeu, care îşi pun viaţa pentru fraţii lor.

De aceea, mamelor, educaţi-vă creştineşte copiii şi nu îi lăsaţi necontrolaţi! Nu îi lăsaţi să îşi facă mendrele lor, nu îi lăsaţi pradă educaţiei acestei societăţi, pentru că le-aţi asigurat şi moartea sufletească, dar iată că şi pe cea trupească! Mai degrabă ieşiţi din mijlocul acestei societăţi şi vă creşteţi copiii în dragoste şi simplitate. Sărăcia şi greutăţile vă vor întări mai mult şi mintea, şi sufletul, şi trupul. Nu vedeţi că prin atâtea libertăţi şi drepturi ale copilului, ei ajung să aibă dreptul de a ţi-l ucide, dreptul de a distruge o naţie?

Sf. Apostol Pavel spune să ne supunem stăpânirilor şi mai marilor noştri? În ce măsură ne mai putem supune în astfel de condiţii?

Tot Sfântul Pavel spune să ascultăm de Dumnezeu mai mult decât de oameni. Nu mai avem de cine asculta,

dragii mei, decât numai de Dumnezeu. Diavolul s-a întrupat în acest sistem politic şi se luptă cu noi prin ei, mai aprig ca niciodată. Îţi oferă mai întâi toate pricinile păcătuirii: cârciumi şi alcool, dezmăţ şi imagini cât mai desfrânate, amuzament şi libertăţi de tot soiul. Aşa se alege un conducător: prin harul lui Dumnezeu şi voinţa naţiunii, nu? Dar aceştia ce har de la Dumnezeu să aibă? Aceştia sunt lupi răpitori, nu mai este o stăpânire aleasă, este o stăpânire antihristică, potrivnică lui Hristos.

Dacă se împotriveşte lui Hristos, glasul acelei stăpâniri nu va mai fi unul de ascultat. Ce stăpânire este aceasta care ne dă pâine otrăvită să mâncăm? Care ne ucide copiii? Nu vedeţi că au început cu copiii, cu sufletele acestea nevinovate? De ce? Pentru că îi ucide nevinovăţia copiilor. Cu martirajul copiilor a început Biserica lui Hristos, cu martirajul pruncilor, iată că începe şi prigoana acestui veac de pe urmă. Dar socotesc că jertfa nevinovată a acestor copii nu va fi nelucrătoare, ci ea va da putere aleşilor Bisericii lui Hristos. Şi cred că va fi o încununare a creştinismului prin jertfa copiilor nevinovaţi.

Este foarte periculos acum păcatul neştiinţei; toţi vedem pericolul în care ne găsim şi suntem obligaţi să ne informăm şi avem datoria de a informa şi pe ceilalţi fraţi ai noştri mai simpli şi neajutoraţi. Nimeni nu va putea spune că nu a ştiut că vaccinul acesta este ucigaş... iar pentru cei care nu au ştiut cu adevărat, pentru aceştia Biserica, prin preoţii şi slujitorii ei, este responsabilă şi va răspunde pentru sufletele lor. Omul vine să se formeze în Biserică şi ce formare îi dăm noi, dacă propovăduim aceeaşi învăţătură cu a statului antihristic? Biserica nu rămâne străină faţă de toată conjunctura aceasta politică şi

socială şi este datoare să se implice atât în societate cât şi în politică, atâta timp cât legile politice împiedică porunca lui Dumnezeu. Preotul, la hirotonie, jură că se va supune lui Dumnezeu şi poruncilor Lui, dar şi stăpânirii statale. Păi cui jurăm noi? Preşedinţilor şi parlamentarilor care legalizează prostituţia şi actele cu cip? Păi rolul preotului este numai să cunune şi să înmormânteze? Nu. El este sarea pământului şi lumina oamenilor. Ce lumină mai aduce, dacă el se supune legilor întunecate ale acestui veac? **Iar dacă tace, înseamnă că refuză să aducă lumină oamenilor.** Nu ei sunt urmaşii apostolilor, cărora Mântuitorul le-a poruncit: „Mergeţi în toată lumea şi propovăduiţi Evanghelia la toată făptura"(Mc. 16:15)? Nu le-a poruncit să tacă. Dacă s-ar ridica o elită de preoţi şi de călugări, care într-adevăr să se angajeze în slujba Adevărului, atunci s-ar mai schimba situaţia. Iar prin această schimbare eu nu înţeleg îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă şi nici măcar a caracterului celor ce ne conduc, ci înţeleg o schimbare în sufletele credincioşilor, o întărire a credinţei care ne va da forţa să mărturisim împreună, ne va da unitatea şi dragostea jertfirii. Important este să ne opunem tuturor antihriştilor şi să murim demn; să nu avem o poziţie de laşitate. Iar poporul cum să se mobilizeze, cum să aibă tărie duhovnicească, dacă nu are lideri?

Poate că preoţii aceştia se tem să nu fie înlăturaţi din posturile lor şi astfel să nu mai poată catehiza credincioşii pe care îi mai avea.

Represalii au fost dintotdeauna şi vor fi. Noi nu trebuie

să calculăm cât timp de catehеză avem la dispoziție. Poate să fie şi o săptămână, dar să îmi fac datoria cu toată jertfelnicia față de Evanghelia lui Hristos şi neamul meu. Au fost 12 Apostoli şi până şi acolo a întrat diviziunea, trădarea. Şi ce catehizare este aceea dacă taci? Pe mine nu trebuie să mă îngrijoreze faptul că mă va schimba şi va trimite alt preot în locul meu, cu mult mai slab şi care să corespundă baremului. Dacă pătimim ceva pentru Hristos, mai mult folos vom aduce nației. Jertfa naşte viața. Nu este suficient să mărturiseşti un adevăr numai celui de sub epitrahilul tău, ci trebuie să îl propovăduieşti în auzul tuturor, avem datoria să scoatem adevărul la lumină. Te mai poți retrage din strategie, dar cât durează această strategie, măi? **Suferă poporul ăsta de atâta strategie şi nu mai facem nimic.**

Să nu confundăm strategia cu depunerea armelor. Doar nu suntem făcuți numai pentru zile bune; un război cine îl mai susține? Şi cine sunt luptătorii? Nu noi cei din lumea aceasta de aici? De ce i se zice Biserica luptătoare? Luptătoare înseamnă zi de zi să susții un atac împotriva puterilor întunericului. **O asceză retrasă în individualitatea ei nu mai este un adevăr mărturisit în plenitudinea lui.** Foarte frumos citeam la Evdokimov mai devreme: „Biserica nu trebuie să îşi asume treburile concrete ale cetății, dar conştiința creştină este chemată să acționeze din plin până şi în chestiunile cele mai tehnice. Politica, economia, dezvoltarea sunt sferele comune în care credincioşii şi necredincioşii se întâlnesc. Şi ce imensă sarcină aceea de a desăvârşi lumea prin sobornicitatea calitativă a tuturora, de a însămânța în cultură lumina

Taborului. *Un om al luminii poartă o lumină care străluceşte peste întreaga lume.* Marii duhovnici spun că orice asceză lipsită de dragoste şi care nu este un „sacrament al fraternităţii" este deşartă. Vorbind despre euharistie, Sf. Ioan Gură de Aur spune: *Aici este odaia înaltă în care au şezut ucenicii; de aici au plecat spre Muntele Măslinilor. Să plecăm şi noi în căutarea mâinilor de săraci, căci ele sunt pentru noi Muntele Măslinilor. Într-adevăr, mulţimea săracilor este asemenea unui codru de măslin sădit în casa lui Dumnezeu. De acolo curge uleiul de care vom avea nevoie spre a ne înfăţişa, precum fecioarele cele înţelepte purtând lămpile pline înaintea Mirelui*"[21].

Problema noastră cea mai mare acum este că ne aflăm într-o beznă a ignoranţei şi socotim păcatul neştiinţei un mare privilegiu. Generaţia aceasta a ajuns la apogeul nihilismului. „Şi ce dacă fac lucrul acesta? A! Nu-i nimic!" Iei cipul – „Ei, n-are nimica!"; slujeşti cu catolicii: „Ei, n-are nimica" şi tot aşa... toate nu au nimic. Nihilismul a născut acest libertinaj şi această stare te îndreptăţeşte pe tine cumva să faci orice, ce vrei, să amesteci lumina cu întunericul, să mergi şi cu Dumnezeu şi cu mamona. În acest caz noi nu mai suntem ucenici al lui Hristos.

[21] Paul Evdokimov, *Iubirea nebună a lui Dumnezeu*, p.23.

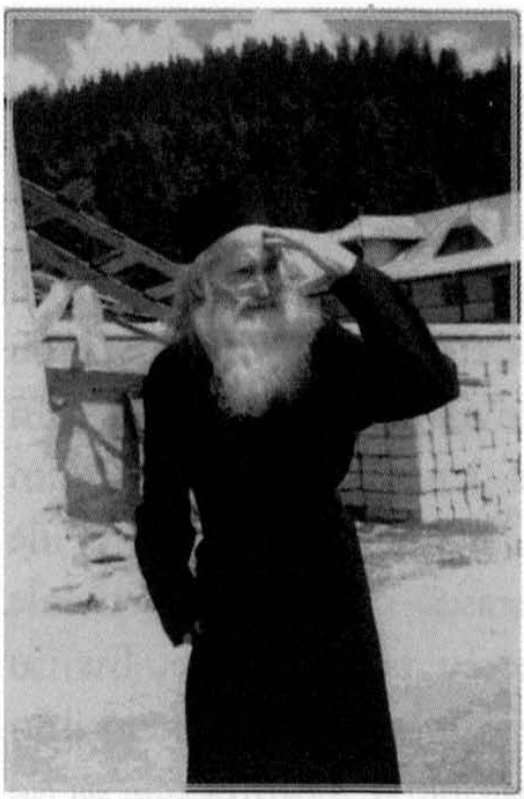

XIX

Soluția este întoarcerea la tradiție[22]

Părinte, ne bucurăm că vă găsim sănătos şi că bunul Dumnezeu vă ține încă alături de noi, ca să ne mai puteți da un cuvânt de întărire în aceste vremuri tulburi în care ne aflăm. Mulți creştini, din toate părțile lumii, de la copii până la cei bătrâni s-au rugat pentru sfinția voastră cu multă dragoste să vă însănătoşiți cât mai grabnic. Cum ați depăşit boala? Ați simțit sprijinul rugăciunilor lor?

Eu nu sunt în măsură să mulțumesc creştinilor ortodocşi, şi cunoscuți, şi necunoscuți, şi să le apreciez solidaritatea lor pentru suferință. Nu sunt în măsură nici să le mulțumesc dar nici să mă ridic la înălțimea con-

---

[22] Interviu publicat în revista Atitudini, Nr. 9, 2010.

vingerilor pe care le au față de nevrednicia mea, ca om păcătos. Este adevărat și m-am convins de solidaritatea aceasta creștină între viața de mănăstire și viața mirenilor creștini ortodocși, și care mi-a dat un semnal foarte puternic că există totuși în viața noastră creștină sentimentul acesta al dragostei, de ajutorare, în care dragostea cu adevărat face minuni și poate învia și morți. Aceasta m-a bucurat mult și mi-a dat viață și nădejdea că ne putem menține așa în duhul acesta de dragoste, de pace, de suferință, încât să ni se umezească ochii pentru binele celuilalt. Dau slavă lui Dumnezeu pentru toate. Eu nu sunt vrednic de atâta dragoste din partea credincioșilor. Eu le mulțumesc tuturor acestora și Dumnezeu să le dăruiască lor, familiilor lor și neamului nostru bucuria pe care am avut-o de sărbătorile acestea ale Nașterii și Botezului Domnului și să le împlinească cele mai înalte idealuri ale vieții noastre creștine!

Amin, Părinte! Se pare însă că idealurile vieții noastre creștine nu se aseamănă nici pe departe cu idealurile stăpânitorilor acestei lumi, care ne împresoară din ce în ce mai mult, din toate părțile, fie prin boli incurabile, fie prin alimentație otrăvitoare – ați văzut că au introdus acest codex alimentarius – și prin multe alte mijloace care ne pun în pericol viețuirea noastră în această lume de azi.

Forța aceasta demonică ce stăpânește lumea la ora actuală se întrece, într-adevăr, prin metode care se con-

centrează asupra vieţii umane. Toate lucrurile care apar acum la orizontul acesta omenesc nu sunt altceva decât metode de distrugere a vieţii umane. Aceste mijloace de otrăvire a omului sunt aşa de puternice şi înrădăcinate încât nu le mai poţi sta înainte. Acum a apărut gripa asta porcină, chipurile nouă, care nu este altceva decât o maşinaţie a acestei mari mafii ce conduce lumea, care să împiedice şi să slăbească din ce în ce organismul omului. Au apărut apoi toate sistemele acestea de alimentaţie, care sunt puse la dispoziţia omului de la mic la mare, fără echivoc, tot cu scopul de a-l distruge şi mai ales pe copil cât este de mic, din faşa dacă s-ar putea. Dar îmi spunea un cercetător din America că de la 4, 5 ani copiii sunt expuşi la cele mai mari pericole prin aceste vaccinuri ce provoacă boli care atacă organismul din ce în ce mai mult până la vârsta de 15-20 de ani, deci ele nu au neapărat un efect imediat. Faptul ca prin acest codex îţi interzice să îţi mai poţi cultiva tu pământul, după cum au cultivat strămoşii tăi de atâtea veacuri, va duce de râpă toată agricultura, ca să nu mai putem avea un control asupra alimentelor pe care le cultivăm: fasolea, cartoful, usturoiul, sau alte bunuri prin care românul nostru a crescut, s-a dezvoltat şi a gândit în ele.

Ei bine, acum vin şi îţi răstoarnă toate aceste valori în care tu ai crescut: nu mai este brânza bună, nu mai este oul bun, nu mai este carnea bună, nu mai e fasolea bună, nu mai e toată recolta agricolă bună. Şi mă întreb eu: Ei, bine, dacă omul nostru a trăit sănătos până în jurul a 70 de ani – 80 de ani, cum poate veni omul acesta modern

cu atâta ignoranță să schimbe valorile unui om care a reușit să trăiască cu atâta vitalitate în atâta muncă până acum? E suficient să iei o singură zi din vara unui țăran de-al nostru, care stă 24 de ore cu coasa în mână și trage cu tot efortul, bea apa asta de izvor și mănâncă ce poate și el pe lângă cei 4, 5, 6 copii pe care îi are acasă și își duce viața totuși atât de sănătos și plin de energie și să vezi care este de fapt realitatea lucrurilor.

Dar vine omul modern cu tehnica lui și întoarce lumea. Copilul nostru firav, copilul pricăjit, bea coca-cola, poate dacă are un lapte la 3 zile, sau o săptămână, dar în mai tot restul timpului este supus la **cenzura asta alimentară**, încât ajunge să fie la un moment dat ca un cobai al societății. Ei vin cu tehnica asta, care chipurile îi prelungește viața, dar de fapt el îi scurtează viața, făcându-l rudă cu toate bolile posibile din lumea aceasta.

Pe lângă faptul că viața bietului român îi este atacată, prin fabrici și în uzine, în mine, în toate locurile acestea grele de muncă pe care le suportă sărmanul, i s-a mai adăugat și această subnutriție, iar în timpul liber pe care îl mai are, cască gura la televizor, o altă odraslă a modernismului, la calculator, de unde își culege toate informațiile mincinoase ca să își poată cârpi toată nenorocita asta de viață.

Pe câtă vreme omul nostru de altădată – sănătos, voinic, cu casa lui, cu copiii, cu soția lui, acolo sărbătoreau sănătoși și fericiți zilele de duminici, sărbătorile mari: Paști, Crăciun, Sfântă Maria, Bobotează – în toată această vreme colabora creștinul cu harul lui Dumnezeu pe pământ, care îl făcea pe om să trăiască în toată energia

şi spiritualitatea lui, într-o dimensiune reală a existenţei. Şi am ajuns azi să trăim în falsul acesta de viaţă, fără harul lui Dumnezeu, dirijată de o lume care are tot interesul să distrugă viaţa, să scurteze cât mai mult şirul acesta de ani, să ne otrăvească, încât să ne răpească toată energia spirituală şi fizică a vieţii noastre.

Este greu să porneşti acum de la o cercetare mai amănunţită ca să îţi dai seama de unde şi încotro merge lumea aceasta în declinul ei şi până unde merge şi cât mai rezistă omul să ducă povara aceasta, ca să mai poată avea o mulţumire sufletească în ceea ce face. Pentru că toate tendinţele care vin asupra noastră nu au alt scop decât distrugerea şi pierzarea noastră ca speţă umană. Nu se mulţumesc numai să ne pervertească sufletul prin patimi, ci vor să distrugă cu ură şi orice suflare de viaţă.

De acum omul să se aştepte la boli, la cataclisme, cum a fost acum cu 100-200 de mii de oameni morţi în urma cutremurului din Haiti, pentru că ei intenţionează să provoace o încăierare între state, astfel încât, să izbucnească, ferească Dumnezeu, un război mondial, prin care să distrugă cea mai mare parte din omenire. Ceea ce este interesant este că toţi cei care participă la maşina aceasta de distrugere, nu îşi pun şi ei întrebări: cât vor mai trăi în fond, dacă distrug tot ce este în jur ca să trăiască numai ei ca neam? Până unde vor merge şi cât cred că vor trăi? Căci întotdeauna groapa pe care o sapi altuia tu cazi singur în ea. Dar cu toţii vor cădea în ea, toţi care fac aceste greutăţi omenirii, întregii creaţii a lui Dumnezeu, pentru că aici este ţinta.

Dar cine sunt aceşti oameni şi de ce şi-ar dori răul întregii omeniri?

Aceştia sunt oameni împotriva lui Dumnezeu, slujitori ai diavolului, care urăsc făptura şi orice creaţie divină, uitând că şi ei tot de acelaşi Dumnezeu au fost făcuţi şi tot de El se vor prăbuşi. Pentru că „piatra pe care nu au băgat-o în seamă ziditorii, aceasta s-a făcut în capul unghiului". Ei nu se mai gândesc la generaţiile viitoare, ei se gândesc să poată cuceri lumea, ca să o poată domina, şi cu cât suntem mai puţini cu atât şi uşurinţa lor de a dirija este mai sigură. Dar ei sunt ascunşi, simţi că e un război dar nu vezi cu cine te lupţi. E foarte greu să găseşti cu adevărat un inamic, de cele mai multe ori învinuieşti fără ca celălalt să fie vinovatul şi **starea aceasta a dus lumea la o stare de derută încât se luptă între ei, unii cu alţii.**

La noi în ţară, de pildă, este o degenerare politică cum nu s-a mai întâlnit, care produce o mare decadenţă, un rău moral şi spiritual care nu are alt scop decât distrugerea trăirii şi gândirii românului de altădată. Tineretul este asaltat cu sexualitatea, că nu îşi mai dau seama de unde vin şi încotro merg; nu mai ascultă de părinţi sau de bunici, nu mai ascultă de preot, nici de Biserică, nu mai ascultă nici de Dumnezeu. Şi s-a creat astfel un iad în care se zbate lumea aceasta fără un drum de ieşire, pentru că puterile diavolului sunt dezlănţuite şi Dumnezeu i-a îngăduit cernerea omenirii. Altfel nu îmi explic cum toţi sunt reduşi la tăcere, până şi oameni valoroşi, savanţi, intelectuali sau mari rugători care încă mai trăiesc printre

noi, şi ei hipnotizaţi parcă de această forţă a răului. S-a aşternut o linişte şi nu mai explică nimeni niciun fenomen istoric, economic, religios, moral sau spiritual. Parcă toţi netrebnici s-au făcut. Toată lumea se găseşte într-o stare de ignoranţă şi linişte, iar popoarele acestea fără de Dumnezeu se zbat cu multă pricepere şi viclenie ca noi să ajungem la rodul necredinţei şi al haosului creat de toată această mafie mondială.

Şi care este soluţia pentru omul care vrea sa nu îşi piardă credinţa şi nădejdea în Dumnezeu?

Eu am mai spus-o şi o repet: singura soluţie este întoarcerea la tradiţie şi ieşirea din societatea aceasta modernă, puţin câte puţin, aşa uşor. Să revenim la vechile obiceiuri ale strămoşilor noştri, la cultivarea unui petic de pământ, pentru că şi firea însăşi ne va veni în ajutor. **Firea românului nu poate fi falsificată decât foarte greu**, pentru că omul nostru are o fibră foarte sănătoasă şi puternică. Sigur că vor încerca să ne atace şi aici prin metode diferite pentru a ne stânjeni toată lucrarea aceasta de întoarcere acasă, întoarcere la tradiţii, la acest izvor de viaţă, dar o bună bucată de vreme se va mai putea merge încă, până vor instaura ei o dictatură absolută. Când Satana va veni cu această pecete a lui, 666, prin care va putea prinde putere asupra libertăţii umane.

Dar oamenii, deja, prin voinţa lor, pătrunşi de duhul acesta modern, al libertăţilor trupeşti, singuri şi-au auto-

distrus simțul discernerii, încât nu mai au nicio rațiune proprie, nu mai gândesc; ei s-au individualizat şi se individualizează din ce în ce mai mult, pentru că **şi singură comuniunea cu celălalt poate fi un făgaş de revenire.** Ei s-au ridicat cu toată forța urii împotriva acestui sistem al dragostei, al sentimentului de a te bucura de celălalt, încât l-au înstrăinat pe unul de altul, bineştiind că dragostea are putere multă şi poate acoperi mulțime de păcate şi învinge multe neputințe. Această ură a lor a ajuns la o aşa măsură încât vor să distrugă şi identitatea persoanei, încât să înlocuiască numele de om, primit prin sfântul Botez, cu un număr. Nu vedeți că scot acum şi numele părinților din buletin? Vor să te transforme într-un ins apărut din orice lume, dacă se poate şi extraterestră, fără niciun nume, fără o origine, fără o națiune din care să se tragă. Ei vor sfârşitul omului istoric, omul ca cea mai frumoasă creație a lui Dumnezeu.

Mai este necesară o implicare a creştinului în societate?

Păi, de aceea este societatea asta aşa de dezlănțuită pentru că ne-am izolat unii de alții. Preotul, Biserica, mănăstirile, au fost mereu mijloacele de apărare şi menținere a spiritului de unitate şi de dragoste creştină, pe care s-a şi bazat viața națiunii noastre. Astăzi preoții nu mai au voie să vorbească. Nu au voie să spună un cuvânt. **Aceasta este noua virtute de căpătâi a preoților acum – să tacă.** La ora aceasta scopul demonic este satanizarea în masă a

popoarelor, nu numai a unei regiuni sau a unei țări. De aceea nici monahul nu trebuie să stea deoparte. Monahismul este armata de elită a țării noastre, cum spunea patriarhul Nicodim, armata de apărare a creştinismului nostru ortodox. Viața monahală nu este numai ascultare, perseverență la biserică şi la lucrare. Lucrarea monahului este misiunea lui, este tocmai atitudinea lui față de lumea aceasta ortodoxă. De aceea cât mai înalte să fie şi existența şi cuvântul nostru! Tocmai atunci când e vorba să nu se vorbească, să nu se ştie, să nu se spună, monahul trebuie să strige mai mult. El e împotriva firii mereu. Aşa-i viața monahală! Este o viață împotriva firii! Creştinul la miezul nopții se învârte, mai la televizor, mai bea un păhărel, mai doarme o oră, două, trei, se scoală, pleacă, vine, se duce, se mişcă. Ei bine, monahul nu. El stă de veghe acolo la miezul nopții. Se aude un clopot, bate o toacă, se cântă Sfânta Liturghie, şi este tot timpul treaz ca un apărător al vieții noastre creştin ortodoxe. Ce este monahismul? Monahismul este garda! Când veneau hoardele în Răsărit, ce făcea Ştefan cel Mare? Aveau focuri în munte puse să semnalizeze şi când vedeau că focurile astea deveneau din ce în ce mai multe, însemna că năvălitorii se apropie. Cam aşa suntem şi noi. Trebuie să fim mereu în această pregătire, ca să putem atenționa lumea.

Şi vedeți dumneavoastră acum, diavolul cât de puternic este el? Că vine cu vicleşug şi îşi face apariția pe neaşteptate. Ce făcea omenirea pe când Noe îşi construia corabia? Ziceau că se termină corabia şi potopul nu mai vine şi trăiau în desfătări: *Înseamnă că bătrânul ăsta n-are*

dreptate. Dar tocmai atunci a venit şi potopul. Aşa şi acum... Vin şi îţi spun: *Nu există cip-uri. Buletinele toate sunt în regulă; n-au cip. Paşapoartele, carnetele de conducere n-au nimic. Sunt în regulă toate.* Dar când le iei la controlat vezi că toate vorbesc că au; sunt un adevăr. Ş-atunci suntem în această situaţie de a accepta un cataclism moral şi spiritual al vieţii noastre creştine.

Mai spuneam eu altă dată: creştinul trebuie să fie ca un iepure pe hat. Umblă, aleargă în toate laturile ţarinii şi când dă să se culce, seara sau în orice moment, se aşează acolo în locul nepândit de alţii, se ridică în două lăbuţe, priveşte în dreapta, în stânga, ciuleşte urechile şi, dacă vede că e linişte, se culcă şi el. Aşa trebuie să fie şi creştinul nostru de astăzi: mereu atent că nu ştim ziua, nici ceasul când vine Domnul. Fericită este sluga pe care o va afla priveghind iar nevrednică aceea pe care o va afla lenevindu-se. Deci monahii sunt candele vii şi ochii permanent trezvitori ai vieţii noastre creştine. Să le spună întotdeauna de unde bate vântul şi încotro se îndreaptă ca să se pregătească creştinul şi să ştie cum să se apere. Şi aşa, împreună, să înfruntăm greutăţile acestui veac şi să ne facem moştenitori vieţii celei veşnice. Amin.

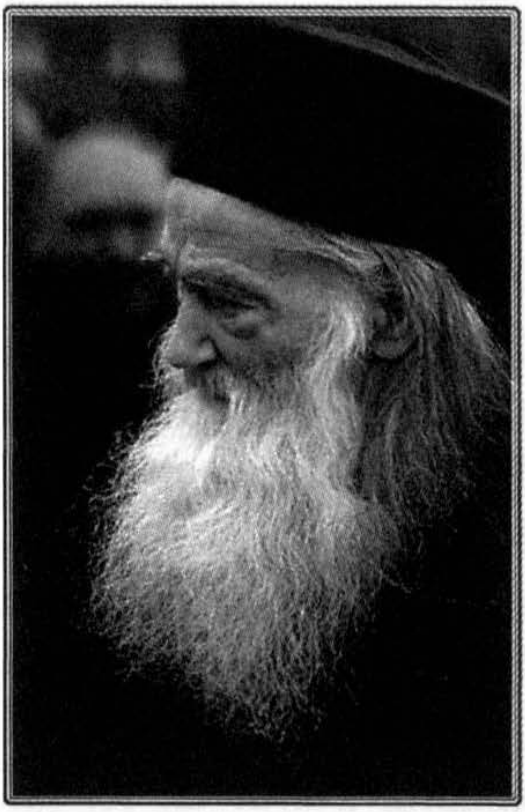

XX

Despre dezmoștenirea Ortodoxiei[23]

Părinte, am dori să ne spuneți un cuvânt despre modul în care să putem distinge învățăturile bune de învățăturile mincinoase în aceste vremuri înșelătoare de azi. Au mai fost așa înșelări și rătăciri?

Când a intrat în Europa dihonia asta răsăriteana, comunismul, terenul era foarte propice pentru introducerea greșelilor și ereziilor și rătăcirilor. Pentru că peste Nistru și peste Prut au trecut mereu, val după val, veşti despre toată „fericirea" asta bolşevică. La noi în țară a prins foarte puțin, pentru că noi nu am avut oameni care să cultive

[23] Interviu publicat în revista Atitudini, Nr. 10, 2010.

comunismul, care nu au avut orientări spre astfel de lucruri. Noi eram deja orientaţi spre ce avem de făcut, pentru că imediat după primul război mondial am avut oameni care au consolidat cultura şi viaţa bisericească. Apoi a venit curentul acesta al Occidentului – hitlerismul, şi din Italia Mussolini, astfel încât s-a format unghiul acesta al morţii: Tokyo-Roma-Berlin, un unghi tot la fel de păgân ca şi comunismul. Hitlerismul nu era altceva decât un comunism naţionalist în favoarea Germaniei. Noi ştim că Germania avea planul să se extindă în Balcani cu toată forţa lor politică şi economică; tânjeau după petrolul şi grâul din Balcani. În aceste momente grele pentru noi de a ne păstra echilibrul a avut un rol important curentul religios, care a început prin mănăstirea Vladimireşti şi a continuat cu Rugul Aprins şi a avut un efect foarte pozitiv asupra creştinătăţii noastre. În pofida tuturor controverselor, începutul maicii Veronica a fost bun şi prin ea s-a dus mai departe o lucrare; e altceva cum a depăşit ea necazurile şi greutăţile de mai târziu.

Apoi a venit vremea lui Petrache Lupu care a fost compromis de Carol al II-lea, şi care mai mult a compromis decât să ajute viaţa Bisericii. L-a luat Antonescu pe front şi asta a derutat mai mult ţara, România noastră. În timpul acesta la noi în ţară s-au făcut lucruri frumoase prin organizaţiile oamenilor intelectuali şi mistici, cum a fost Rugul Aprins care a dat oameni mari, de mare folos vieţii bisericeşti. Şi aşa, în fiecare perioadă istorică a poporului român, au fost oameni care să menţină un echilibru duhovnicesc.

Dar de data aceasta a pătruns **dihonia mondialistă, care vine cu înşelăciunea unei păci false**, în care să nu mai poţi spune adevărul, să ne facă justificabilă tăcerea. Preotul din faţa altarului nu vorbeşte nimic; tălmăceşte acolo un fragment evanghelic şi încolo nimic, la cât ar fi nevoie, cu câte ne confruntăm cu greutăţile astea şi cu necazurile care vin asupra noastră; credinciosului i se explică prea puţin cum să se lupte în lumea de azi şi astfel intră în derută. Tocmai asta este esenţial în taina duhovniciei, ca omului să îi spui atunci când are nevoie, să răspunzi la nevoile lui, nu numai aşa să dai nişte sfaturi reci din cărţi. Dacă îi oferi o limpezire a lucrurilor, atunci poţi să îl ţii legat de Biserică, dar dacă mai mult îi tulburi înţelegerea, atunci el se îndepărtează. Oricum la noi, la români, tăcerea este o calitate veche în rândul clerului; dacă mai vorbesc aşa sporadic, pe ici colo. Mai sunt vreo doi, trei preoţi care vorbesc azi – un părinte Mihai de la Bucureşti, unul de la Vatra Dornei şi în rest mai puţin – tot Arhanghelul Mihail văd că îi ocroteşte; eu mă rog pentru aceştia să le dea Dumnezeu puterea ca până la sfârşit să se menţină pe poziţia aceasta mărturisitoare, că nu e uşor. Dacă înainte era ateismul comunist, să nu credem că acum nu mai este acelaşi ateism; ateismul acum este manifestat prin frica de a nu mărturisi, prin tăcere.

Acum acest curent te învaţă o falsă iubire şi prin asta ei urmăresc nu numai să te dezmoştenească de ortodoxie, dar să schimbe şi structura Ortodoxiei. **Asta urmăresc ei acum – să schimbe structura Ortodoxiei, şi structura firii umane.** Ortodoxia înseamnă trăire, înseamnă viaţă,

înseamnă lucrare practică. Dar acum încearcă să te dezmoştenească, să îţi schimbe rădăcina, un fel de mutaţie genetică, că tot e la modă văd. Astfel încât în minţile unora vor reuşi să dea o altă întorsătură bazelor creştinismului şi le va perverti şi trăirea, astfel încât vor simţi sub spectrul înşelării, şi tot aşa, prin iubire, prin dragoste, prin bunătate. Noi trebuie să fim cu urechile ciulite acum şi să nu primim uşor orice învăţătură, trebuie să vedem de unde vine acea învăţătură şi încotro bate, de la cine şi din ce împrejurări vine. În curând nu vom mai avea la cine să ne spovedim, foarte puţini preoţi dacă vom găsi şi comunicarea va fi anevoioasă.

Dragostea care nu e în adevăr derutează sufletul şi nu este rodnică şi oricum, deocamdată se mai vede că nu este în adevăr, pentru că clericul nostru de azi una spune la Petru Vodă, una spune la Putna, una spune la Secu şi tot aşa. Dar acesta este şi scopul lor, de altfel, ca să ne deruteze, să nu mai ştim ce să credem; ei vor să introducă această stare de neîncredere.

Şi tinerii de azi care fac ascultare de astfel de duhovnici şi nu au simţul discernerii ascuţit cum să procedeze?

De jumătate de an încoace eu am remarcat o sporire a credinţei în rândul tineretului. Să ştii că îmi place tineretul nostru. În ultima vreme am de-a face cu mai mult tineret. Şi nu numai că se îndreaptă spre biserică şi aleargă la Dumnezeu, dar sunt mai vii decât cei în vârstă. Acum hai că vin pentru bacalaureat, pentru admitere sau pentru

alt examen în viață, dar totuși nu se duc în altă parte să ceară ajutor, tot la biserică aleargă; asta e prima lor scăpare. Și Dumnezeu, văzând credința lor, îi ajută, îi călăuzește, le dă îndrumare și în felul acesta se înfiripează viața creștin ortodoxă. Cred că tineretul va distinge, mai greu e cu cei de la teologie, ca acolo sunt îndoctrinați.

Și cum să te ferești de învățăturile strâmbe din Biserică și din societate?

Păi trebuie să le curățim pe cât e posibil, să le putem prezenta cât mai clare, dar fără prea multă răutate. Adică să atragem atenția asupra rătăcirilor unora sau altora dar fără să învinuiești; să nu arăți cu degetul. Așa trebuie să mărturisim: îndreptând degetul spre noi, nu spre celălalt. Pentru că, să știți, nu suntem fără de vină. Cu toții răspundem pentru rătăcirile din Biserică și din societate – ori că nu am acționat la timp, ori că nu ne-am rugat cu duh de pocăință, cu toții purtăm vina căderii celuilalt, chiar dacă, într-un anumit fel, el singur se exclude din Trupul lui Hristos. **Atunci când vom reuși să întoarcem degetul spre noi, atunci vom reuși să facem Ortodoxie curată** și să curățim învățătura Bisericii de zgura rătăcirilor. Deci nu zic să taci, căci este ateism, dar vezi în ce duh mărturisești, căci dacă nu știi să întorci degetul spre tine, te poziționezi tot în afara Ortodoxiei, care este trăire.

Da, de pildă acum sunt mulţi creştini derutaţi de rătăcirea unui preot foarte bun mărturisitor până de curând, şi care mai nou mărturiseşte că Sfintele Taine, Sfânta Împărtăşanie, trebuie dată cu linguriţe separate, pentru fiecare credincios în parte, că i se pare, chipurile, că întinează Tainele şi mai poate fi şi molipsitor?

Asta e o aberaţie mare, măi. O aberaţie enorm de mare. De parcă a fost vreodată altfel de când este Biserica. De unde vine părintele ăsta şi unde a trăit până acum? Dar se poate să fie o manevră, adică tocmai asta să urmărească – să poată anula sacrul Sfintelor Taine şi să le reducă la omenesc. Poate veni cu teoria asta la catolici, ca la ei nu este sfântă taină, acolo nu mai lucrează Duhul şi e posibilă contaminarea. Dar să spui asta în Ortodoxie – arată multă necredinţă şi produce multă sminteală, că vine din partea unui preot. Păi eu am fost cinci ani de zile preot în Bisericani, unde este spitalul de tebecişti şi în fiecare zi împărtăşeam câte cinci, şase bolnavi, din care unii mureau peste două, trei zile. Şi s-a contaminat cineva? Ferească Dumnezeu! Acolo m-am împărtăşit cu bolnavii împreună, dar nu am avut nimic. Nu putem aduce suprafirescul la firea noastră. Părintele acesta foloseşte o logică omenească – o mare neputinţă.

Cum să primească oamenii criza financiară în care se găseşte întreaga societate, mai cu seamă cei aflaţi în şomaj şi fără posibilităţi de subzistenţă?

Toate aceste crize sunt provocate de ei – criza economică, criză financiară, criza religioasă, criza morală,

criză politică – nu sunt altceva decât un pretext să ne obosească, să ne streseze cu griji materiale şi să ne distragă atenţia de la cele sufleteşti. Ei încearcă de fapt să afecteze originea noastră divină. Mă doare sufletul când văd oamenii cum se plâng că sunt daţi afară de la serviciu şi nu mai au cu ce să îşi hrănească copiii. Ce pot să le fac? Ce pot să le zic? Cuvântul meu e prea puţin ca să îi poată ajuta. Ar trebui ca noi, mănăstirile, să ne adunăm averile şi să hrănim aceşti oameni, sau să putem crea diverse centre care să le ofere un loc de muncă. Vor veni vremuri şi mai grele, ce se petrece acum nu e nimic. Mănăstirile au această datorie faţă de Dumnezeu şi de societate, să acorde astfel de ajutor material, şi cât vom trăi, vom trăi împreună. Cum poate o obşte de călugări, care şi-a agonisit din timp rezerve de hrană, să stea indiferentă faţă de suferinţele oamenilor? Toate averile mănăstirilor să se asocieze într-o formă de a putea menţine viaţa poporului. Tot ce au primit mănăstirile de la Dumnezeu până acum, să ofere poporului necăjit. Că dacă nu vom face aşa, nici Dumnezeu nu ne va acoperi şi se vor năpusti păgânii peste noi. Şi rătăcirea de acum va fi mai mare ca cea dintâi. Dacă noi nu îi ajutăm la timp, nu potolim sărăcia lor şi nu le arătăm dragostea noastră, suntem pierduţi. O să ne rezumăm la nişte fasole şi un cartof acolo şi nimic mai mult. Oricum alimentaţia de azi mai mult ne omoară decât ne hrăneşte. Dar poate că şi asta este o pedeapsă de la Dumnezeu şi să nu ne îngrijim ca să trăim cât mai mult, ci cât o da Dumnezeu; bineînţeles că nici să te sinucizi, adică să te fereşti pe cât poţi de ceea ce ştii că este dăunător. Noi trebuie să primim toate câte vin asupra

noastră ca pentru păcatele noastre, pentru că, chiar dacă nu am greşit noi, au greşit părinţii noştri, bunicii noştri, şi cu 50 de ani în urmă. Pentru păcatele de atunci plătim noi astăzi. Căci avem putere să prelungim sau să scurtăm aceste vremuri de mânie a lui Dumnezeu. Dar numai să ştim să ne rugăm.

De pildă acum vine Săptămâna Patimilor, când toată lumea trebuie să fie acolo la biserică să asculte cuvântul Evangheliei, testamentul Domnului şi ar trebui să asculte tot poporul de la mic la mare. Dar se duce cineva? Foarte puţini. De-abia joi încep să apară la Denia celor 12 Evanghelii. Pe femei le interesează mai mult pregătirea de sărbătoare, cozonacii şi friptura, hrana trupească decât cea sufletească.

Păi se întâmplă asta şi în mănăstiri, nu doar în lume. Maicile sau călugării sunt trimişi să facă prăjituri în loc să stea în biserică.

Păi da, de unde pleacă? Noi dăm tonul, mănăstirile. După cum e lumina noastră, aşa e şi vieţuirea mirenilor.

Ce le transmiteţi românilor de praznicul acesta mare al Învierii?

Să dea Dumnezeu ca Patimile Domnului şi suferinţele şi persecuţiile neamului nostru să ne dea tăria să înfruntăm necazurile acestor vremuri, ca să putem rămâne aşa cum ne-am născut în Tradiţia noastră ortodoxă şi să nu

ne rătăcească nimeni cu învăţături străine de duhul evanghelic. Să ne învrednicească Domnul de bucuria aceasta a mărturisirii, aşa cum au mărturisit Piteştiul, Gherla, Aiudul, toţi martirii neamului nostru. Vedeţi totuşi, pe noi, în închisoare, comunismul ne-a învăţat smerenia, să fim creştini, să ne dăruim. Ne-a învăţat smerenia, şcoala cea mai înaltă. Astfel de vremuri grele or să ne aducă smerenia, care este învierea noastră sufletească. Prin mândria satanică a comuniştilor, noi de fapt am câştigat daruri duhovniceşti de la Hristos. Aşa să aveţi şi voi parte de Învierea lui Hristos în inimile voastre.

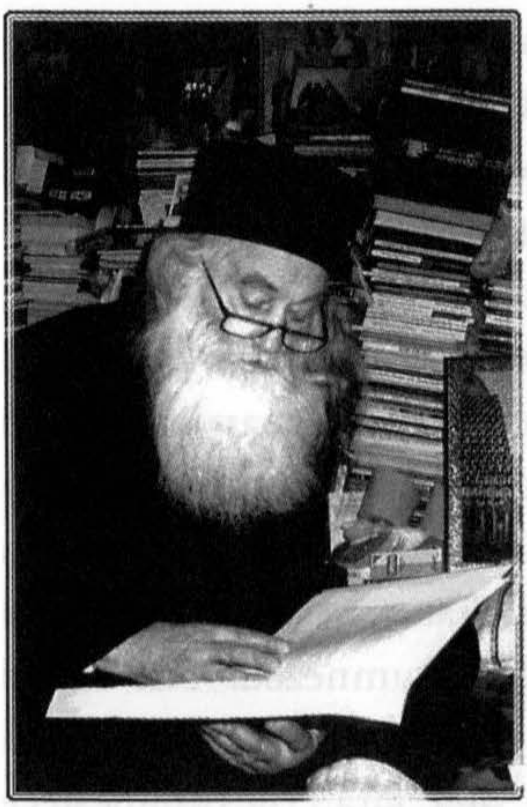

XXI

Rugați-vă, rugați-vă să nu cădeți în ispita înșelării[24]

Părinte, cu durere observăm că România nu mai are puterea şi valoarea de altădată, pentru că ea nu face decât să execute ordinele marilor puteri ce conduc întreaga omenire, fără să se mai opună câtuşi de puţin şi se acceptă nişte măsuri împotriva României, în defavoarea noastră, atât material cât şi spiritual. Credeţi că mai există o Românie liberă?

România azi nu mai există decât cu numele, şi nu numai România, de altfel. **Realitatea popoarelor nu mai este controlată de ele însele, ci ele sunt conduse de centrul european.** Nu se poate vorbi despre o Românie liberă pentru că guvernul României este condus de marile

---

[24] Interviu publicat în revista Atitudini, Nr. 11, 2010.

puteri care stau ascunse în spatele Uniunii Europene sau al altor uniuni internaţionale. Democraţia nu există în realitate, ea este numai în aparenţă şi ne dă nouă impresia că suntem liberi. A rămas doar o rezistenţă formală a naţiunilor, astfel încât să le mai poţi numi România, Bulgaria, Serbia. Realitatea este doar în mâinile *Comitetului Central* care dirijează toată viaţa popoarelor. Este o evidentă înăbuşire a voinţei popoarelor şi o tendinţă evidentă de amestecare a neamurilor, ca oamenii să nu îşi mai recunoască mai întâi identitatea ca neam, iar mai apoi identitatea ca om, creaţie a lui Dumnezeu. Nu vedeţi experimentele americanilor, că iau un grup de copii dintr-o ţară şi îi pun să înveţe în altă ţară, ca să amestece culturile şi obiceiurile natale? Pe ei nu îi interesează pacea şi bunăstarea popoarelor, asta e numai o teorie goală pentru prostimea asta a lumii. Naţiunile, la ora actuală, sunt descompuse.

Şi cei care nu cred în această falsitate a păcii lor cum să se opună?

Nu ai cum te opune. Dacă te revolţi şi ieşi în stradă împotriva lor, tot jocul lor îl faci. Majoritatea revoltelor de azi ori sunt manevrate tot de ei, ori au grijă ei să îşi infiltreze oamenii lor ca să le deturneze rostul. Şi nici nu ştim de fapt împotriva cui ne răzvrătim şi protestăm. Noi avem impresia că Europa are un sistem democratic la bază, dar Europa este tot sovietizată, o Europă sovietică. Este acelaşi mare lagăr sovietic al Moscovei decât cu altă

şapcă, iar dincolo, în Occident, avem de-a face cu lagărul capitalismului. **În aparenţă, între ruşi şi americani pare a fi o diferenţă politică şi economică, dar în spatele lor este un singur stăpân,** care atunci când îşi va desăvârşi puterea asupra tuturor statelor, se va încorona drept conducătorul lumii şi nu va fi altul decât marele antihrist. Această putere dirijează şi controlează totul până la preţul unei pâini, totul e controlat. De aceea şi vor să pună aceste cipuri electronice, ca să te controleze şi pe tine, nu numai pâinea pe care o mănânci.

Am citit că unele state europene se opun implementării cipurilor în actele de identitate. Credeţi că atunci când ţara aceasta va îmbrăţişa toate principiile sistemului antihristic, pentru că practic noi suntem o ţară uşor de manevrat, neînsemnată economic, – credeţi că e bine să fugim în altă cetate care să ne dea posibilitatea să alegem legea lui Dumnezeu?

Dar unde să fugi? Este şi asta o altă înşelătorie de a lor, de a se opune chipurile actelor biometrice, dar până la urmă tot le vor introduce. Să nu cumva să fugi de aici de urs şi să dai dincolo de mama ursului. Fac şi ei aşa, un fel de propagandă ca să apară că sunt în viaţa politică altceva decât sunt de fapt. La ora actuală nu trebuie să ne mai încredem în niciun sistem politic sau economic. Nu, să nu ne facem iluzii deşarte. Unde să te duci? Că tot lagăr e peste tot, doar că pare că e mai bun, dar e aceeaşi amărăciune.

Vedeți aproape un eventual război?

Este posibil, după cum se derulează evenimentele. Şi, pe de altă parte, este aproape şi sfârşitul acesta al lumii şi trebuie să se împlinească toate proorociile Apocalipsei. De aceea ei cumva se şi grăbesc şi vor să diminueze numărul acesta al consumatorilor, ca să îi poată stăpâni mai uşor. Vor veni vremuri grele – nu ai să poți să mai iei un medicament, o bucată de pâine, şi comunicarea şi întrajutorarea dintre noi va fi cu anevoie de făcut. Se va face, şi asta deja s-a început, uciderea omului la nivel oficial, prin otrăvurile care ni le introduc în mâncare, prin otrăvurile ce ni le introduc în aerul ce-l respirăm, prin otrăvurile din vaccinuri – toate se fac la nivel oficial. Iar noi le luăm pe toate de bune, pentru că aşa spune ziarul ori televiziunea. Omul a ajuns un sclav, un rob, dar cu mult sub condiția sclavului de altădată. Pentru că sclavul înainte ştia cui se supune, dar omul de azi a devenit un rob care nu îşi cunoaşte stăpânii. El nici măcar nu ştie că este rob.

Deci această criză economică considerați că trebuie răbdată aşa sau să căutăm alte soluții economice şi politice? Cum ne putem opune?

Grevele nu au nicio valoare, ele fac parte din planul lor. Românul de altfel e foarte puturos, s-a învățat cu comoditatea şi nu suportă să muncească ceva. Au grădini la țară cu pomi fructiferi şi nici că se duc să îngrijească grădina sau să adune prunele. Ei vor ceva confortabil; de pildă aici la noi, în zonă, abia găseşti un instalator să îți repare chiuveta sau pe cineva să îți văruiască sau să îți tencuiască

în casă. Ne-am învăţat boieri. Eu cred că această criză este şi din iconomia lui Dumnezeu, pentru că ne îndeamnă la o viaţă mai austeră, la o seriozitate în viaţa noastră creştină de zi cu zi, la lacrimă şi pocăinţă. Să mulţumim lui Dumnezeu că nu ne-a pedepsit mai rău pentru cât am fi meritat. Poate că va mai trezi pe unii criza asta. Prea multă necredinţă şi prea multă fărădelege sunt pe pământ. De aceea, dacă vom avea conştiinţa păcătoşeniei noastre, ne vom asuma şi criza în care trăim. Mai bine să ne rugăm ca Sf. Siluan pentru întreaga omenire decât să protestăm. Pentru legea lui Dumnezeu nu ştim să protestăm, dar pentru mărirea salariilor da. Când mărşăluiesc homosexualii, când ni se pun cipuri, când ni se omoară copiii prin vaccinuri, nu protestează nimeni, sau foarte puţini. Iată că avem posibilitatea să revenim la asceza creştinismului de altădată.

Pentru noi, creştinii, este o binefacere această sărăcie, pentru că ne învaţă să fim mai cu stăpânire de sine, mai grijulii şi mai cu frică de Dumnezeu. Nu vedeţi că popoarele mai emancipate, care au toate la îndemână, nu mai cred în Dumnezeu? Primul act pe care îl fac, atunci când se simt în bunăstare, este să uite de Dumnezeu. Unde este o Franţă, unde este o Spanie, o Italie de altădată? Dar să crezi că un sistem politic sau economic te mai poate izbăvi, este o mare înşelare, pentru că societatea este alterată ca şi conducătorii lumii până în adâncurile fiinţei lor. E o mare pierdere de timp. Nu mai avem altă soluţie decât rugăciunea.

Şi cum să ne rugăm? În spital, la Cluj, îmi spuneaţi că vă pare rău că nu aţi îndemnat oamenii mai mult spre rugăciune, că nu i-aţi învăţat să se roage.

E foarte important să ştii să te rogi. De multe ori şi noi, călugării, stăm în mănăstiri şi nu ne rugăm, doar ni se pare că ne rugăm. Nu e de ajuns să mergi la biserică, la slujbe şi să stai acolo ca şi cum ţi-ai făcut datoria, din obligaţie. Trebuie să insistăm pe lucrarea lăuntrică. Degeaba zicem multe rugăciuni cu gura sau cu mintea, dacă nu aprofundăm, dacă nu trăim ceea ce ne rugăm. Acum şi mirenii trebuie să aprofundeze rugăciunea din inimă, pentru că va fi singura noastră izbăvire – rugăciunea din inimă. Pentru că în inimă este rădăcina tuturor patimilor şi acolo trebuie să lucrăm. Până acum a mai mers cu lucruri superficiale, dar pentru vremurile ce ne stau înainte, nu va fi de ajuns. Dacă nu vom avea rugăciune cu străpungerea inimii, nu vom rezista la tot atacul psihologic, pentru că au metode nevăzute de reeducare a minţii. Astăzi mi se pare că nepăsarea este cel mai greu păcat. Nu mai simţim nimic la rugăciune, nu avem lacrimi de pocăinţă. **Vor veni vremuri în care numai cei ce vor simţi harul lui Dumnezeu vor putea distinge binele de rău.** Cu mintea omenească va fi cu neputinţă de ales între bine şi rău. Vor fi mari înşelări şi numai harul lui Dumnezeu ne va putea izbăvi de ele. Aşadar, rugaţi-vă, rugaţi-vă să nu cădeţi în ispita înşelării! Pentru că numai prin rugăciune putem primi harul lui Dumnezeu. Dacă nu ne rugăm şi perseverăm în lenevia şi nepăsarea noastră

fără pocăință, atunci este posibil să pierdem instinctul îndreptării. **Să ne ferească Dumnezeu să pierdem instinctul îndreptării!**

Dar nu există riscul ca în aceste strâmtorări și pe fondul unei sărăcii de proporții, oamenii să intre în panică și să se ridice unul împotriva celuilalt și astfel să nu mai existe bunăvoința creștină?

Păi tocmai de aceea vom avea nevoie să învățăm rugăciunea lăuntrică, să ne putem stăpâni în aceste situații și să nu ne părăsească harul lui Dumnezeu. Ei asta și urmăresc – instaurarea anarhiei, ca astfel să ia amploare ura și dezbinarea între oameni, până și între creștini.

Ce credeți că mai contribuie la dezbinarea care este astăzi între creștini? De pildă, pe internet sunt multe bloguri sau saituri ortodoxe în care se prezintă realitățile lumii ce ne înconjoară. Pe de o parte ele sunt bune, pentru că îți oferă posibilitatea să te informezi, pentru că majoritatea surselor de informare din mass-media sunt compromise și manipulatoare – dar pe de altă parte se dezbat între creștini probleme care, de cele mai multe ori, duc la certuri și ajung să se clevetească frații întru credință unii pe alții. Comentarii se numesc ele în lumea blogurilor. Credeți că astfel de discuții au folos duhovnicesc? Ne ajută ele să vedem mai bine realitatea?

Trebuie să avem mare grijă cum mânuim internetul, pentru că el este unealtă mai mult drăcească. Este creat tot

de sistem ca un mijloc de scandal, pentru a distrage atenţia oamenilor de la lucrurile esenţiale şi de a ne pierde timpul pălăvrăgind. Folosirea acestei metode nu are cum să aducă binele omului şi societăţii. Nu vedeţi cum se tâmpesc copiii care stau la televizor, la calculator, pe internet, că nu mai ştiu să numere nici până la cinci? Ce exemplu le oferim noi acestor copii dacă noi ne permitem să pălăvrăgim pe internet? Folosind prea mult internetul ne facem părtaşi la acest sistem care urmăreşte să transforme societatea într-o lume oarbă, handicapată mintal, care să nu mai poate distinge mai târziu binele de rău şi astfel să accepte pecetea lui antihrist. Internetul poate fi folosit în bine, dar cu măsură şi cu mare atenţie ce promovăm prin el. Tehnica e bună, dar în măsura în care realizezi ceva bun. Dar dacă noi realizăm dezbinare şi pălăvrăgeală nu facem altceva decât să fim precum circarii şi bufonii. Oferim oamenilor pâine şi circ.

Mărturisirea credinţei, care este o datorie evanghelică, cum ar trebui făcută, astfel încât să nu cădem în extreme, ajungând în felul acesta la schisme grabnice şi neîntemeiate?

Dragii mei, mărturisirea trebuie făcută fără echivoc, fără ascunzişuri. Adevărul trebuie scos la lumină, dar numai adevărul, pentru că lumea nu mai ştie de unde vine şi încotro merge. Din păcate manualele teologice prezintă realitatea Bisericii trunchiat şi copiii noştri nu vor avea acces la o învăţătură autentică a istoriei bisericeşti. Sistemul politic a urcat şi până la vârful ierarhiei bisericeşti,

ca peste tot, de altfel. Dar asta nu e nicio noutate. Cum a fost Biserica sub comunism, aşa e şi acum. Şi tot aşa va şi supravieţui – prin jertfă şi mărturisire. Însă nu ieşim din staul şi nu trecem la nicio altă biserică schismatică, chipurile ortodoxă. Rămânem în Biserica în care ne-am născut şi să avem curajul să mărturisim orice abatere de la dreapta credinţă. Deocamdată nu se pune problema unei erezii vădite în Biserica noastră. Avem datoria de a vădi rătăcirile conducătorilor bisericeşti, de a vădi pericolul ecumenist, pentru a evita fatala unire cu papistaşii sau alte comunităţi bisericeşti care sunt căzute din Har, nu mai au succesiune apostolică şi nu mai păstrează adevărul întreg al Bisericii Sobornicești, stabilit prin cele 7 sinoade ecumenice. Să ne păzească Dumnezeu de o astfel de unire necanonică! Atunci nu va mai fi har într-o astfel de biserică. Dar Dumnezeu îşi va păstra aleşii Lui şi va păzi Biserica Ortodoxă, după cum ne-a făgăduit. Să ne rugăm să ne păzească în acele vremuri şi să nu cădem în mreaja înşelării. Însă tot erezie este şi să te desparţi de Trupul Bisericii fără întemeiere canonică, aşa cum e cazul bisericii stiliste de la noi. Un apologet înţelept şi un adevărat apostol ar vremurilor noastre are discernământul mărturisirii şi nu mărturiseşte cu patimă, fără socoteală, ci ştie să se facă tuturor toate, fără să se abată de la Adevăr. El caută mereu să lupte să poată trezi în ceilalţi sentimentul de apărare a Adevărului. Acesta este rostul mărturisirii lui, dar, din păcate, ţara noastră nu are un astfel de mărturisitor la ora actuală. **Rostul mărturisitorilor este să facă ostaşi ai apărării Ortodoxiei.**

În încheiere am vrea să ne spuneți cum ați depășit greutatea bolii și totodată un cuvânt de încurajare pentru creștinii care trec prin boli grele și suferințe trupești.

Aș vrea să le mulțumesc din nou tuturor celor care s-au rugat pentru nevrednicia și neputința mea și Maica Domnului să răsplătească rugăciunea și osteneala fiecăruia. Dar să știți că întotdeauna bolile și necazurile sunt consecința păcatului, de sus până jos. Fiecare este pedepsit de Dumnezeu după răspunderea pe care o are – mică sau mare. Stăteam și mă gândeam pe patul spitalului de la Cluj: *Care o fi cauza suferinței mele, de nu vrea Domnul să mă ridice deloc?* Și cauza nu eram decât eu, păcatele mele. Și când am conștientizat că pentru păcatele mele sufăr această boală, atunci m-a și ridicat Dumnezeu. **Mândria mea este pricina bolii.** Acum mi-a mai dat Dumnezeu și șchioapătul asta la piciorul drept – și asta are o cauză: că mergeam prea țanțoș așa. Prea credeam eu că toată lumea e a mea și eu sunt buricul pământului. Dar iată că nu sunt nimic, decât iarbă uscată. Așa că să dăm slavă lui Dumnezeu în boli, pentru că prin boală învățăm smerenia, bunătatea, răbdarea și așa primim mântuirea. Toate sunt spre smerenia și mântuirea noastră. Fără smerenie nu ne putem mântui.

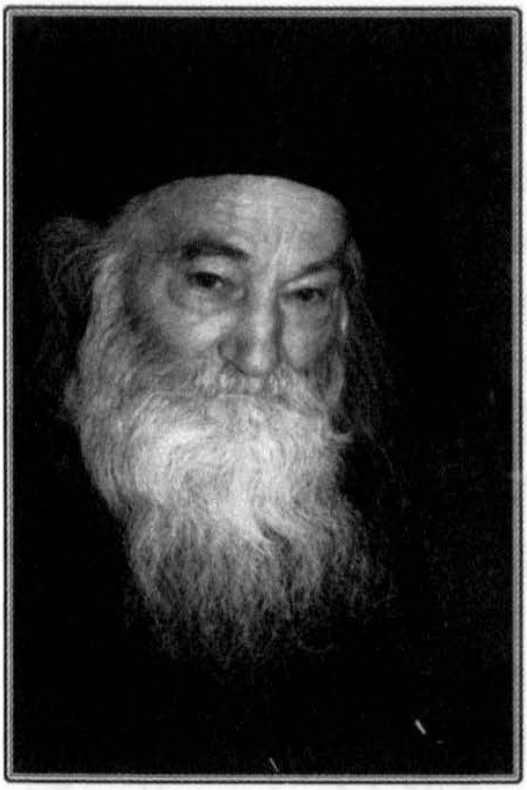

XXII

Noi mergem tot cu mucenicia[25]

Părinte, există o nelămurire în rândul credincioşilor cu privire la problema cipurilor. Aţi folosit cuvintele: lepădare şi cădere din Har. Mulţi s-au scandalizat. Poate Sfinţia Voastră aţi avut o altă înţelegere a termenilor decât au înţeles ei. La ce v-aţi referit?

Când m-am referit la cădere din Har, n-am căutat să desfiinţez fiinţa umană în divinitatea ei. Chipul lui Dumnezeu rămâne, numai că este pervertit. Omul, chiar şi în păcatele lui, nu este lipsit de Harul lui Dumnezeu. Pentru că unde lipseşte harul, lipseşte şi omul, şi divinitatea. Omul este o fiinţă care nu poate trăi izolată şi fără

[25] Interviu publicat în revista Atitudini, Nr. 12, 2010.

ocrotire divină, pentru că altfel nu s-ar mai numi fiu al lui Dumnezeu, sau fiu al Tatălui ceresc. El, prin existența aceasta, poate să ducă o viață pe pământ într-o formă superioară, îndumnezeit sau cât mai aproape de divinitate, în care trebuie să se miște toată viața. Evident că Harul crește sau descrește în viața omului, în măsura în care el lucrează virtutea, sau păcatul. În măsura în care a dobândit virtutea se găsește în Harul lui Dumnezeu, la înălțimea aceasta dorită de Creator. Dacă însă omul acceptă să se lase pervertit și înjosit prin păcat, atunci Harul lui Dumnezeu nu mai lucrează în toată plinătatea lui, pentru că este împiedicat de voința rea a omului. Noi colaborăm cu Dumnezeu atâta vreme cât ne aflăm în concordanță cu voința Lui. Dar în momentul în care noi nu ne mai aflăm în concordanță cu voința lui Dumnezeu, atunci ne cuprinde energia negativă a răului, care ne îndepărtează de Har.

În conștiința noastră, îngerul păzitor, care ne este dat la Botez, se apropie de noi și ne ocrotește de tot răul numai în măsura vredniciei noastre. El se poate apropia sau se poate depărta, în măsura în care noi dorim să trăim viața asemenea acestui înger. Acesta este de fapt și scopul îngerului dat nouă la Botez – ca să ne poată apăra, să ne poată ridica, să ne poată apropia cât mai mult de Harul lui Dumnezeu. Câte daruri nu a lăsat Dumnezeu pentru a-l ridica pe om la înălțimile de la care el căzuse! Această ridicare și sfințenie a omului este lăsată în Biserica Domnului prin Sfintele Taine care conlucrează cu fiecare în parte.

Când am spus că se pierde Harul lui Dumnezeu, nu m-am gândit la o părăsire a noastră, fiinţială. Ci este mai mult o răcire în raporturile noastre cu Dumnezeu. Răcirea aceasta, într-adevăr, dacă se perpetuează în viaţa omului, poate duce la o pierdere mai mare a Harului. Cu cât sunt mai învechiţi în răutăţi şi în compromisuri, nepocăite, cu atât şi posibilitatea ridicării este mai anevoioasă, şi uneori aproape imposibilă. Păi diavolul de ce nu mai poate să se pocăiască şi să redevină înger de lumină? Pentru că el este învechit în răutăţi, a uitat frumuseţea Dumnezeirii, a uitat gustul Harului. Aşa şi omul, dacă persistă în răutăţi, Dumnezeu îi poate lua darul de a se ridica, darul de a tânji după Divinitate. Adevăratul creştin conştientizează că *tot darul de Sus este* şi pentru aceasta este foarte atent cum merge pe drumul mântuirii, astfel încât să nu supere câtuşi de puţin Harul Domnului, prin care viază. Adevăratul creştin se teme în fiecare clipă să nu cadă câtuşi de puţin, prin gând, nu doar prin faptă. Am zis doar că acest cip nu este lepădarea finală prin pecetea Fiarei, 666. Acest cip este premergător peceţii antihristice.

Din acest motiv mulţi v-au acuzat că sunteţi prea aspru, pentru că atâta timp cât nu este pecetea, înseamnă că nici lepădare nu e.

Ce creştin adevărat poate să se însemneze cu pecetea înaintemergătorului lui antihrist? Creştinul adevărat ştie că la cea mai mică lepădare îl părăseşte harul lui Dumnezeu, şi cu cât este mai sporit, cu atât simte această

părăsire pe pielea lui. Mă minunez când aud despre preoţi şi monahi sihaştri, spunând că nu reprezintă niciun pericol acest cip. Mai bine ar tăcea. Călugării, mai cu seamă, sunt aceia care renunţă la toate cele lumeşti şi acced spre cea mai înaltă treaptă a desăvârşirii. Călugărilor, ca asceţi trezvitori, nu li se permite să facă nici măcar compromisuri mici, dar astfel de devieri? Avem o responsabilitate mare, pentru că lumea ne vede pe noi, monahii, ca pe nişte modele, vase alese ale Duhului Sfânt. Dar tot aşa şi creştinii – au datoria de a lumina prin vieţuirea lor popoarele neortodoxe. Altceva este să accepte cipul cineva care nu a trăit într-un mediu ortodox, ci a fost crescut într-o mentalitate occidentală sau needucat defel, şi altfel i se socoteşte unuia care cunoaşte prorociile şi a fost crescut în Tradiţia Ortodoxă. Dacă noi, creştinii, nu vom lupta împotriva compromisurilor, ceilalţi nici atât. Şi atunci nu ne facem vinovaţi pentru generaţiile viitoare pentru că nu le-am lăsat un model de rezistenţă? **Dacă noi primim acum cipul, ceilalţi de după noi vor primi liniştiţi pecetea.**

Au căzut oameni şi cad în păcate diferite. Noi, în general, putem să ne situăm pe poziţie de înger, sau putem să ne situăm pe poziţie de demon, în funcţie de păcatele noastre. Trebuie să fim conştienţi că, tot ceea ce lucrăm în viaţa noastră creştină, afectează şi pe îngeri în ceruri.

Bucuria cerească este cu atât mai mare cu cât viaţa noastră spirituală de pe pământ este mai apropiată de ceruri. „Precum în Cer, aşa şi pe pământ" trebuie să fie. Viaţa noastră este mereu într-o strânsă legătură cu Viaţa şi

voința lui Dumnezeu. Cerurile nu se pot asemăna cu noi, nici noi cu Cerurile, decât dacă purtăm același veșmânt.

Poziția căzută a omului a fost o dată ridicată prin jertfa Mântuitorului nostru Iisus Hristos, dar este nevoie ca și noi să trăim această jertfă, cei care ne-am botezat în numele Lui. Ca să revenim din nou la starea noastră de virtute, trebuie să ne ridicăm la niște eforturi peste puterile noastre astfel încât să ajungem din nou în locul din care-am căzut.

Cu ajutorul lui Dumnezeu, nu?

Cu ajutorul lui Dumnezeu, sigur că da. Vedeți dumneavoastră acum? Se duc oamenii să urce muntele Ceahlău, chiar dacă este destul de prăpăstios, ca să serbeze de la înălțime Schimbarea la Față a Domnului nostru Iisus Hristos, ca și pe Tabor. De ce merge vizitatorul la înălțime? De ce se duc creștinii noștri, la 6 August, pe munți, la înălțime? Se duc ca să ridice și trupul, și sufletul lor la înălțime. Că una este să te găsești pe vârful a 2000 de metri altitudine, și alta e să privești la o înălțime de 500 de metri. Ai un orizont mult mai redus, mult mai obscur, în ceea ce privește viziunea ta asupra lumii înconjurătoare. Așa este și cu viața creștinului în parte, cu cât se urcă mai la înălțime în virtute și în necompromis, cu atât are o vedere mai clară a patimilor și a luptei cu ele. Nu este o luptă ușoară, este o luptă grea pentru omul care se dezbracă de vechimea acestui veșmânt și se îmbracă în sfințenia cămășii celei noi a lui Hristos. Dar ca să ajungi la

cămaşa lui Hristos, se întâmplă fenomenele cotidiene ale vieţii: prigoană, osândă, batjocură, nemulţumiri şi greutăţi. Aceasta este haina de nuntă, cămaşa lui Hristos, cămaşa jertfei, nu a compromisului cu bucuriile şi comodităţile acestei lumi.

Vreţi să spuneţi că, pe cât eşti mai la înălţime, pe atât eşti mai responsabil şi te fereşti de orice cădere şi compromis?

Deci cu cât te găseşti mai la înălţime, cu atât vezi şi gândurile şi bogăţia şi frumuseţea lui Dumnezeu, care se pogoară asupra ta, ca să poţi deveni iertător, blând, milostiv, să fii cu dragoste, să îmbrăţişezi pe toată lumea, şi pe cel care-ţi vrea binele, şi pe cel care-ţi vrea răul, pentru că în tine nu mai există altă viaţă, decât Hristos. Şi cu cât ne vom sui la înălţime, cu atât ne va fi şi mai uşor să ne lepădăm de toate podoabele false ale lumii. **Adesea confundăm falsul cu realul. Dar de la înălţime se disting lupii din spatele măştilor.**

De ce consideraţi primirea cipului o lepădare aşa de gravă?

Am să vă povestesc ceva din închisoare. Viaţa în celulă nu e uşor de descris, pentru că nu o poate înţelege decât cel ce a trăit-o. Lepădarea noastră de lumea aceasta era într-atât încât pe noi nu ne mai deranjau nici cântecele străzilor de dimineaţă, nici ostaşii mergând pe câmpul de luptă, nici gingăşiile copiilor care mergeau, de la cei mai mici până la cei mai mari, la scoală, cu bucuriile lor, cu

zâmbetele lor, cu jocurile lor, nici frumusețile și bogățiile lumii nu ne mai ispiteau, nici dorul după codri și izvoare și nici torturile lor. Era una și aceeași pentru mine – ori era viața aceasta, ori moartea. Eram împăcat cu toate stările de lucruri, și cu viața noastră chinuită, și cu plecarea noastră de-aici, din lume. Pentru că concepțiile și trăirile noastre erau mult mai apropiate de viața nematerialnică decât de cea materială, a unei bucurii de scurtă durată. Că omul întotdeauna, fie că este într-o stare, fie că este în alta, își dă seama de deșertăciunea și-a unora, și-a altora; are această capacitate cu care se naște. Deci ridicarea și îndreptarea este posibilă din orice păcat și până la sfârșitul vieții. Dar dacă nu te păzești în smerenie poți rata și șansa aceasta și să nu îți mai revii. Pentru că noi, chiar dacă aveam aceste bucurii spirituale, totuși nu am fost scutiți de încercări ce porneau de la mici compromisuri și te aduceau într-o stare de totală neputință și inconștiență. Era o grea ispitire și cernere.

Venea un caraliu și-ți punea în față o hârtie sau două, îți dădea un creion sau un toc, și trebuia să scrii că te lepezi de tot ce-ai gândit tu până atunci, și de Dumnezeu și de neam. Și mulți credeau că dacă se leapădă doar cu gura, sau în scris, dar își mențin credința în suflet, pot merge mai departe așa, cu nădejdea că îi va ierta Dumnezeu. Dar nu a fost așa, dragii mei. Am văzut cu ochii mei această mare durere – foarte puțini erau cei care își reveneau. Majoritatea cădeau din cădere în cădere. Au fost ispitiți ca și Mântuitorul pe Muntele Carantaniei – li s-a pus în față libertatea, li s-a pus în față familia, bucu-

riile şi toate valorile înafara crucii şi a suferinţei. Unii au cedat pentru o ţigară sau pentru un blid de mâncare, ce ţi se puneau înainte la anchetă. Erau acolo la anchetă, pe o masă – ţigări, erau pepeni, erau fructe. Şi ispititorul începea: „Ce te mai chinui? De ce nu spui ce ai pe inima ta, în mintea ta?" Nu prea foloseau ei cuvântul „suflet", ei spuneau de „raţiune". „Uite câte le pierzi tu, câte ai tu în faţă şi tu te lipseşti de ele. Spune, măi, dă-i aici, pe care-i mai ştii afară, în libertate, ca noi să-ţi reducem chinurile. Uite, ai zece, paisprezece ani, douăzeci de ani de puşcărie. Noi avem putere să-ţi reducem, în măsura sincerităţii tale şi a devotamentului pe care tu ni-l dovedeşti nouă". Măi, şi te încântau aşa de frumos „bozgoreii" ăştia ai noştri, de parcă îţi dădeau o limuzină, şi te făceau să crezi ce spun ei.

Cred că lucrau şi cu putere satanică.

Lucrau cu toate puterile. Era o mare capcană. Pentru că ce se întâmpla apoi? Te rupeai la un moment dat, de cădeai în ispita lor, te rupeai şi de ai tăi, fraţii tăi de suferinţă, dar te rupeai şi de ei, în acelaşi timp. Pentru că în momentul în care nu mai puteai să le dai informaţiile pe care le voiau ei, nu mai erai bun de nimic, te părăseau. Şi atunci te găseai părăsit şi de Dumnezeu, şi de lume. Şi foarte mulţi dintre ei cădeau în disperare, cădeau într-o deznădejde, cădeau într-o durere, într-o supărare, de-şi pierdeau în scurt timp orice încredere şi convingere; îi cuprindea o boală, o tristeţe, o mâhnire, şi aşa se stingeau, sărmanii.

Dar sufletește își reveneau?

Nu, de aceea zic. **O lepădare mică atrage alta mai mare după ea.** Nu-şi mai reveneau, puțini din ei care își mai reveneau. Şi pe aceştia îi țineau izolați, ca să nu aibă contact cu cei care puteau să-i pună pe o linie de plutire spirituală. Îi izolau acolo, în câteva celule, şi acolo își găseau sfârşitul în câteva luni. Meseria lor era să-i ucidă pe aceştia, pentru că deja cunoşteau prea multe din viața politică, din această viață satanicească de temniță. Şi dacă (pe unul ca acesta) nu-l putea folosi, îl şi omorau. Nu te omorau aşa, într-un timp mai scurt; te omorau într-un timp mai îndelungat, ca să te chinuieşti. Era sigur că ai să mori după un an sau doi, sau după jumătate de an, era sigur că trebuia să mori, dar să mori în chinurile cele grele şi lepădat de neam şi de credință – aceasta era râvna lor. **Cu cât lepădarea era mai puternică, cu atât şi moartea venea mai curând**, pentru că omul acesta nu mai putea suporta şi durerea dinăuntru, şi durerea dinafară. Cei care nu s-au lepădat simțeau durerea numai înafară, dar înăuntru simțeau bucurie covârşitoare.

Îți trebuia probabil o pocăință ca a lui Petru ca să-ți revii.

Da, dar e şi mai greu pentru unul care nu are o temelie solidă a credinței. Au fost încercări foarte grele, dar de acum înainte vor folosi altele. Acum ei se muncesc ca să găsească o modalitate nouă de chinuire. Şi pentru că toate formele trupeşti, materiale s-au epuizat, încearcă altele la nivel nevăzut.

Şi credeţi că n-au găsit?

Au găsit, într-adevăr, forma aceasta a sfârşitului prin chinurile „îngerului digital". Acolo sunt nişte chinuri care aproape depăşesc limitele Piteştiului.

Păi se pot controla simţirile de la distanţă. Măcar înainte duşmanul îl aveai în faţă. Aici nu ştii de unde te atacă.

Aici nu ştii niciodată cu ce mentalitate vin şi cu ce arme. Acestea ne sunt străine cu totul. Că iudeii merg mereu într-o ascensiune a metodelor, din ce în ce mai satanice şi mai diabolice şi mai tari asupra vieţii umane. Încercările care vor veni, şi deja au început, vor fi aşa de puternice, că greu îţi vei putea păzi mintea de înşelările lumii. Numai rugăciunea lăuntrică ne va păzi. Va trebui să iasă pustnicii din pustietăţi şi să-i înveţe pe creştini rugăciunea prin care să se păzească de năluciri şi înşelări, şi să îşi păzească mintea necontrolată. Încă mai sunt pustnici bineplăcuţi lui Dumnezeu, neştiuţi de nimeni, şi care se roagă pentru omenire. Călugări care stau nemişcaţi într-o chilie, nemişcaţi într-un bordei, sub pământ, în peşteri, şi de acolo nu ies, nu ies nici măcar să vadă răsăritul soarelui sau revărsarea apei de prin faţa chiliei lui; nu are curiozitatea să vadă şi se înfrânează până şi de la această bucurie a contemplării naturii. N-au văzut călugării cum curg apele pe lângă chiliile lor, la fel trebuie să fie şi viaţa noastră ortodoxă. Va trebui să ne învăţăm ochiul şi simţurile de a nu privi frumuseţea materială a acestei lumi, pentru că vor veni multe înşelări.

Viața noastră ortodoxă este foarte dușmănită de Occidentul acesta, de aceea ne și aplică ei atâtea metode diabolice. Dar noi mergem tot cu mucenicia; așa mergem până la moarte și nu renunțăm. Așa a fost și Piteștiul, și Gherla, așa a fost generația de tineri între 1948-1964, care au înfruntat cu bărbăție Fiara bolșevică. Și prin ei s-a format temelia, esența vieții creștine, ca o oglindă vie pentru viața occidentală care este așa de decăzută. Când noi muceniceam în partea aceasta a Răsăritului, Occidentul își vedea de ciocnirea paharelor, se bucura de suferința noastră, de toate chinurile și morții pe care-i aruncau ca pe niște cârpe lepădate. Dar tocmai jertfa Răsăritului îi va salva și pe ei. Poporul nostru este un popor atât de frumos, de aur, încât și Dumnezeu îl iubește și nu-l lasă pradă căderilor cele mai grele, pentru că românii urcă munții, piscurile cele mai înalte, că să poată de acolo vedea frumusețea și bucuriile raiului de dincolo.

Părinte, ce virtute sau faptă credeți că ne poate păzi în vremurile acestea și cele care vor veni, ca să nu ne lepădăm?

Lepădarea de sine. Nu ne rămâne decât să ne luăm jugul lui Hristos, să ne luăm cămașa Lui, toate chinurile Lui. Și așa ne va da bunul Dumnezeu și darul rugăciunii. Sunt și la noi oameni care cad, se prăbușesc, dar sunt și oameni care rămân în demnitatea lor, și cu rugăciunile lor vrednice pe care le primește Dumnezeu, va fi salvat și neamul acesta. Dar să nu ne găsim în nepăsare. Să nu ne

ispitească toate aşa-zisele bucurii ale acestei vieţi pământeşti. Noi trebuie să ne educăm de pe acum copiii, să ne formăm pe noi înşine, să putem posti, să ne putem ruga, să menţinem o stare în care să nu ne părăsească Dumnezeu. Atunci când ne părăseşte Dumnezeu cădem în deznădejde. Păzirea de deznădejde – aceasta este o chestiune foarte importantă. Să fim conştienţi că omul este în orice moment pe treapta aceasta a ridicării. **Nu-i a creştinului deznădejdea. Deznădejdea este numai a omului lipit de material.**

Credeţi că vom prinde vremurile apocaliptice?

Acum este de abia începutul durerilor. Dar va veni un război aprig, şi după război trebuie să fie acei 30 de ani de pace, după care se va încorona antihrist. Dar războiul deja a început. Noi suntem deja într-un război climatic şi biotronic. Nu vedeţi cum pot ei provoca şi cutremure, şi inundaţii, şi secetă, şi incendii? Dar bunul Dumnezeu îi va păzi pe aleşii Săi. Îmi amintesc, pe front erau şi soldaţi cinstiţi, jertfitori, şi alţii care prădau casele oamenilor. Care era rezultatul? Toţi cei care se lăcomeau la bogăţia şi averea acestor necăjiţi, întâlneau la vreo doi kilometri sau trei un bombardament de aviaţie şi toţi aceşti oameni erau doborâţi. Iar ceilalţi mergeau fără grijă şi nu aveau nicio pierdere. Atunci m-am gândit eu: Uite, acesta este adevăratul popor român, în bunătatea lui, în dragostea lui.

Şi părintele Paisie Aghioritul spunea că temelia vieţii duhovniceşti este să te gândeşti întâi la aproapele, şi mai apoi la tine. Într-o societate aşa decăzută moral, în criză şi sărăcie, cum vom mai putea împlini această temelie?

Măi, creştinii trebuie să înveţe să renunţe, să dăruiască; să poată împărţi puţinul pe care-l au cu fratele. Numai aceasta este metoda de rezistenţă a noastră în faţa vremurilor grele. **Cu cât te apropii de aproapele tău, cu atât te apropii de Dumnezeu.** Pentru că adevăratul om pe care trebuie să-l iubeşti nu este cel care merge în maşină şi în limuzină, ci cel care merge pe jos, bolnav, cu desagii goi. Aproapele nostru este cel în nevoie. Aici este aplicarea Evangheliei, nu expunerea în conferinţe. Aplicarea noastră practică aceasta este: să putem ameliora cât mai mult suferinţele, durerile, nu numai cele materiale, dar şi cele sufleteşti. Acum or să vină şi cipurile acestea şi alte metode de control al minţii. Acesta este examenul cel mai greu prin care va trece omenirea. Acum va fi căderea şi pierzarea multora. Vor cădea toţi cei care sunt legaţi de cele pământeşti. Nu poate să lase bogatul bogăţia lui, maşinile, întreprinderile, casele şi toată averea, să-i spună creştinului că nu trebuie să ia cipul acesta. Câţi dintre noi, creştinii, la ora aceasta suntem pe poziţie de suferinţă, de răbdare şi de a purta crucea? Foarte puţini. Dar, ca întotdeauna, nu cei mulţi duc poverile şi greutăţile crucii, ci cei puţini, cei aleşi.

Dumnezeu să ne ajute în toate ispitele şi încercările care vin, cu tot curajul şi cu toată dragostea, pentru că toate acestea nu ne vor aduce decât bucuria cerurilor: „Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi eu vă voi odihni pe voi". Amin!

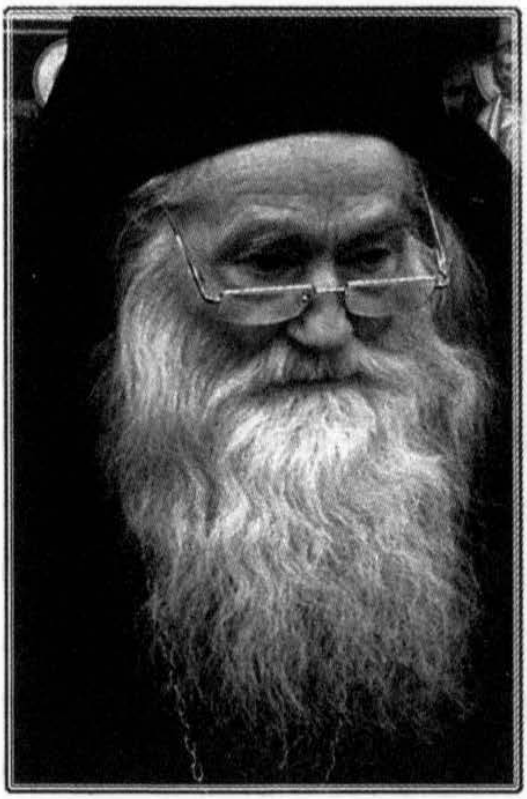

XXIII

Pericolul monofizismului[26]

Dacă ereticii sunt ortodocşi, ortodocşii ce mai sunt?

În veacul acesta, cu atâtea frământări politice, economice, materiale, nu este lipsită nici Biserica de aceste grele încercări şi întrebări fără răspunsuri, încercări concretizate în erezii şi fel şi fel de rătăciri. Erezia monofizismului este una din ereziile aspru combătute şi condamnate de Sfinţi mari ai Bisericii noastre, începând de la Sfânta Eufimia, Sfântul Eftimie cel Mare, Sfântul Sava cel Sfinţit, Sfântul Theodosie Chinoviarhul, Sfântul Ioan Damaschin, Sfântul

---

[26] *Cuvânt înainte* la cartea *Despre monofizism. Răspunsuri la 100 de întrebări*, de Ioan Vlăducă.

Maxim Mărturisitorul şi mulţi alţi Sfinţi Părinţi şi teologi de renume. A spune că monofizismul nu este erezie şi că armenii, copţii, iacobiţii, care susţin în continuare erezia monofizită, împărtăşesc adevărul Bisericii Ortodoxe, înseamnă a-i anula pe toţi aceşti Sfinţi Părinţi şi a te împotrivi Duhului Sfânt care a lucrat şi a grăit prin aceştia. Întrebări nu se pun şi răspunsuri nu se dau, iar lumea ia de bun tot ce se scrie, la nivel oficial. Dar prin nerezolvarea acestor probleme de ordin dogmatic se sedimentează încet, încet neadevărul în Biserica noastră creştin ortodoxă. Toate încercările ecumeniste, de unificare a celorlalte comunităţi creştine aflate în erezie, dialoguri care s-au dezvoltat şi în cadrul Bisericii noastre creştin ortodoxe, de când cunosc eu, de altfel, n-au ajuns la niciun rezultat, pentru că au temeiuri false, sunt neadevăruri şi nu fac altceva decât să tulbure viaţa creştină autentică.

Biserica creştină nu a mers niciodată după mulţime; nu cei mulţi conduc sau deţin adevărul, ci cei puţini, dar aleşi, în calitatea aceasta de purtători ai Duhului Sfânt. Noi nu lucrăm decât în temeiul acesta al adevărului Sfinţilor Părinţi, al Evangheliei Domnului şi în Tradiţia Bisericii noastre Ortodoxe.

Să fim atenţi la ce citim. Tot ceea ce apare tipărit în broşuri ori în cărţi trebuie citit cu multă atenţie şi bine studiat, pentru că acolo se pot strecura o mulţime de neadevăruri faţă de care noi trebuie să fim cu multă discernere. De pildă, într-o singură carte, de trei, patru

sute de pagini, în care sunt scrise lucruri duhovniceşti şi reale, dacă numai un singur cuvânt este împotriva dogmelor Sfinţilor Părinţilor, împotriva adevărului Evanghelic, un singur cuvânt care să nu fie la locul lui sau un comentariu neadecvat, care să modifice subtil înţelesul, atunci toată cartea a căzut şi adevăr în ea nu mai este. Să fim foarte atenţi! Nu avem voie să plecăm urechea la adevăruri apărute peste noapte.

Astăzi asistăm la cea mai grea încercare abătută asupra Bisericii Ortodoxe, pentru că nici în primele veacuri ale creştinismului nu exista atâta vicleşug şi atâta eroare de a putea suci minţile oamenilor ca acum. Acum sunt parcă susţinuţi şi plătiţi chiar din cadrul – cu părere de rău spun aceasta – chiar din cadrul Bisericii noastre. Dar aşa cum au fost 12 apostoli şi unul s-a pierdut, aşa şi în Biserica noastră, să îmi fie cu iertare, sunt astfel de elemente plătite foarte bine şi introduse pentru a deforma adevărul ortodox. În Biserica noastră, de-a lungul istoriei, lucrurile acestea s-au tot petrecut, rătăciţi şi apostaţi au tot fost, încercări cu interesul de a lovi Biserica Ortodoxă şi care continuă şi azi sub forme diferite.

Această carte, scrisă de fratele nostru, Ioan Vlăducă, vine să răspundă la întrebări la care nu se vrea să se răspundă despre erezia monofizismului şi pericolul reactivării ei. S-a ajuns până într-acolo încât nişte eretici să fie

numiți ortodocşi. Păi dacă ereticii sunt ortodocşi, ortodocşii ce mai sunt? Rătăcirile nu au încetat niciodată, ele au menirea să poată micşora şi distruge unitatea aceasta a adevărului ortodox, dar noi să fim cu luare aminte să nu ne înfruptăm din aluatul ereticilor farisei de azi.

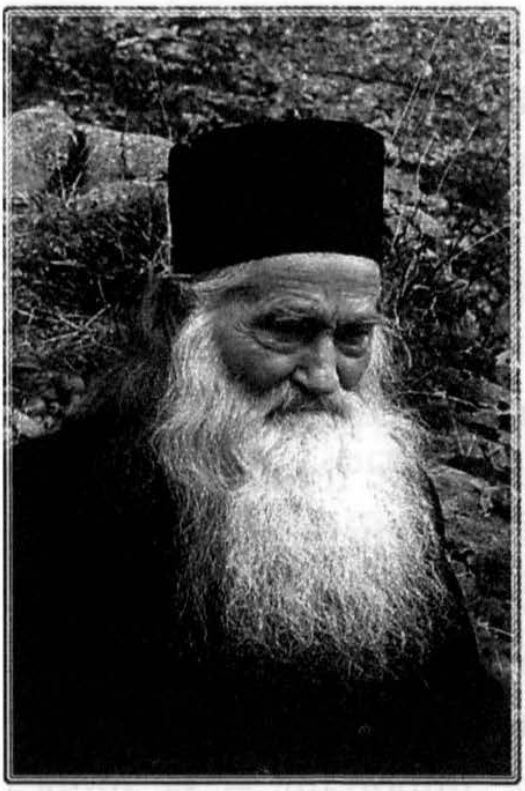

XXIV

Să facem din țara asta un Canaan de rugăciune[27]

Părinte, spuneați că trăim într-un lagăr electronic, chiar dacă noi nu sesizăm şi încă avem impresia că suntem liberi, într-o societate democratică. Credeți că este vreo diferență între acest lagăr şi cel comunist?

Dragii mei, nu este nicio diferență. Că este comunism sau neocomunism, că este sub Ceauşescu, sau sub Iliescu, sau sub oricare alt x-ulescu, prizonierul tot prizonier rămâne. De aici putem vedea noi arta şi dibăcia la care au ajuns aceşti stăpâni ai lumii, după cum au reuşit sa transpună în mințile noastre comunismul drept democrație, cenzura drept libertate, încât au ajuns să desăvârşească

---

[27] Interviu publicat în revista Atitudini, Nr. 13, 2010.

această artă demonică, arta minciunii; trăim într-un veac al minciunii şi al înşelării, încât nimic nu mai e autentic, nici noi, ca persoane, nici plantele sau hrana pe care le consumăm, toate sunt modificate şi nefireşti. Se lucrează cu informarea şi dezinformarea în aşa grad, încât nici tu nu mai ştii care este partea reală a lucrurilor. Ca să distingi azi adevărul de minciună e greu şi pentru oamenii duhovniceşti şi cât de cât aşezaţi; este nevoie de o mare atenţie şi trezvie, să ne cunoaştem inamicul ce ne stă înainte. Este însuşi tatăl minciunii şi îşi adună în laboratorul minciunii toate uneltele acestea prin care lucrează şi pe care le compromite neîncetat. Ei folosesc astfel de tehnici pentru un scop foarte important – să inducă confuzia –, aceasta este o armă importantă a sionismului internaţional. Prin îndoială şi confuzie anulezi tot, chiar orice fundament care a stat la baza unei civilizaţii. Adică este o descompunere şi morală, şi spirituală a omului, încât el nu mai există ca fiinţă umană; este o depersonalizare a fiinţei umane. Acesta a fost de altfel şi scopul lor, de a aduce omenirea într-un stadiu de neîncredere. Diavolul, vrăjmaşul de moarte al omului, a reuşit să îl dezmoştenească pe om de toate calităţile cu care a fost înzestrat în rai.

Dar cum poate reuşi fără voia noastră?

Păi, desigur că prin voia noastră; prin neascultarea noastră de poruncile lui Dumnezeu, am lăsat portiţe

deschise pentru tatăl minciunii. Cine mai ține azi seama pentru ce înălțime duhovnicească am fost creați și de ce bogăție ne facem lipsiți prin neascultarea noastră? Cine mai ascultă de sfaturile Părinților Bisericii? Dacă nu suntem într-un rost duhovnicesc, nu ne aflăm pe o axă bună. Degeaba avem noi rațiuni drepte și logice, dacă nu își au rostul duhovnicesc, sunt fără valoare; nu ești acoperit de har. Discernământul este sarea Harului dumnezeiesc. Ei amestecă lucrurile și prezintă unele informații reale, unele false, astfel încât să ne slăbească puterea de a discerne. Acesta este, de altfel, scopul lor demonic.

Dacă ajungi să fii prizonierul unei reeducări a minții, cum reușești să mai evadezi?

Cea mai comună metodă de reeducare, folosită atât de comuniști, cât și de stăpânitorii de azi, de altfel aceiași securiști doar cu altă pălărie, este metoda ședințelor. Înainte erau ședințele de partid, acum sunt ședințe culturale sau simpozioane. În momentul în care a intrat în presa aceasta a ședințelor și a strângerilor de mâini, omul începe deja să aibă îndoieli și să renunțe la crezul său de o viață și astfel să îmbrățișeze doctrina partidului. Nu deodată. Azi, mâine, poimâine, încet-încet, începe să își facă loc în suflet schimbarea concepțiilor pe care le aveai și așa toată ciocăneala asta a lor are până la urmă un rezultat pozitiv pentru ei, chiar dacă la început pare o tactică banală.

Ei conduc lumea din umbră, cu un nucleu de oameni,

o elită a întunericului şi a răutăţii. Şi noi, dacă am crea o elită duhovnicească am mai putea realiza ceva şi să le stăm împotrivă.

Mai e posibil aşa ceva, când frâiele naţiunii noastre sunt în mâinile altora?

România la ora actuală nu mai este condusă de români, ci de străini, în special evrei şi unguri, care au găsit în ţara noastră o gazdă plăcută din toate punctele de vedere; din punct de vedere economic, dar şi din punct de vedere al *laşităţii românului.* Îţi dă şi papucul din picioare, numai să îl laşi în pace acolo să trăiască liniştit în noroiul şi în greutatea lui. Şi în special aici în Moldova, mai aproape de Răsărit, este o invazie de evrei, ca astfel să poată avea ei un atu în privinţa succesului lor iudaic, să poată avea trecere din zona Occidentului spre Răsărit. Pentru că toate mişcările politice şi teritoriale nu sunt altceva decât un interes viu pentru viitorul lor, nu un viitor de 10-15 ani, ci un viitor cu o perspectivă şi de peste 50 de ani, viitor pe care să-l aibă la îndemână şi să îl pună la dispoziţia neamului lor, spre realizarea unui guvern unic mondial.

Citeam într-o carte câteva metode de manipulare evreieşti. Primul secret sionist este să deruteze cu zvonul opinia publică. Al doilea secret: a înmulţi aşa de tare defectele poporului, obişnuinţele, pasiunile, relaţiile vieţii în comun încât să nu se mai înţeleagă unii cu alţii. Iată rostul minciunii evreieşti.

Şi care credeţi că ar fi rolul ungurilor la noi în ţară de ocupă funcţii atât de importante în fiecare guvernare?

La noi în ţară au condus şi vor conduce minorităţile. Dar nu numai la noi în ţară, toate conducerile mari ale lumii sunt dirijate tot de minorităţi. Ruşii, de pildă, sunt conduşi în cea mai mare parte de evrei. Americanii, tot de evrei. Pentru că aceste două imperii mari pe care se bazează sunt forţa lor militară. Mafia masonică ţine Rusia şi America aşa, faţă în faţă – când prieteni, când duşmani, când binevoitori, când răuvoitori, când în cântece frăţeşti, când în cântece duşmăneşti. Dacă ai să găseşti nişte români puşi în guvern, aceia sunt la ministerele cele mai neînsemnate, la ape, în agricultură, pe la aviaţie. Ungurii niciodată nu ne-au putut avea în sufletul lor şi nici nu ne vor avea, pentru că e ura acestei rase mongole împotriva rasei latine. Dacă am avea nişte oameni de jertfă, poate am avea şi altă soartă, dar bineînţeles că aceşti oameni sunt repede lichidaţi sau intimidaţi. Şi cei care ar mai putea face ceva sunt de altfel oameni foarte obosiţi, fiind suprasolicitaţi. Asta face parte tot din planul lor, să obosească naţia în aşa fel încât să nu mai poată gândi limpede şi să doarmă în momentele cele mai importante. În parlament, de pildă, vorbeşte unul, ceilalţi sforăie. Şi apoi se întreabă oare când o fi trecut legea cutare? Şi ajung să banalizeze lucrurile de vârf.

Asistăm acum la o demascare a masonilor şi a societăţilor masonice şi ei înşişi încep să îşi facă lucrările cunoscute. Cum se explică aceasta?

Păi, la ce să mai stea ascunşi, dacă şi-au atins ţelul? Acum conduc lumea şi mai trebuie şi să ni le închinăm. Acum nu mai au niciun secret.

Spuneaţi mai devreme de şedinţele de partid care au rostul de a ne reeduca. Acelaşi lucru este valabil şi pentru întrunirile ecumeniste? Adică se poate întâmpla ca să participi iniţial la aceste întruniri cu intenţii bune, şi să ajungi să te trezeşti ecumenist?

Păi ei asta şi urmăresc, aici e şi înşelătoria. Îţi prezintă lucrurile cu înşelăciune, ca şi cum ei ar fi doritori de pace şi plini de iubire, dar în spate se ascunde dorinţa demonică, supusă sistemului politic, de a denatura adevărul, de a-ţi perverti credinţa. Nimic nu se începe fără reuşită. Dacă din planul sionist au făcut parte aceste întruniri ecumeniste, asta înseamnă că ele au şi un scop precis, pe care, de altfel, îl vor şi atinge. Ei întâi fac pacea şi după aceea războiul. Totul este foarte calculat cu câteva decenii înainte. La ora actuală este o lucrare mare de înşelăciune. Aşa cum pescarul, de pildă, la pescuit are o scânteie mică acolo, deasupra apei, care pluteşte; peştele o vede şi vine repede din adânc să prindă momeala, şi este prins. Dacă într-adevăr ar avea nişte scopuri sincere şi nobile aceste adunări ecumeniste, nu s-ar întruni în hotelurile cele mai

luxoase sau în locurile cele mai pline de erezii şi păgânisme. Noi cunoaştem cele şapte soboare ecumenice, aceste sinoade erau în puterea harului lui Dumnezeu. Făceau privegheri îndelungi, cu post şi nevoinţă, liturghie, şi abia apoi se făcea conferinţa comună, unde dezbăteau toate problemele. Pentru întâlnirile acestea erau alese locurile dintre cele mai simple, cele mai modeste, cu încărcătură duhovnicească. Pentru că se adunau acolo să vorbească în cinstea suferinţelor, în cinstea chinurilor şi a necazurilor prin care au trecut generaţiile acestea. Păi noi, dacă ne pregătim cu maşini de lux, la viteză maximă, în hotelurile cele mai alese, cu ce respect ne apropiem de jertfa aceasta? Evreii însă ştiu cum. Nu aţi văzut cum se bat evreii cu capul de Zidul Plângerii!? Păi ei ştiu să îşi cinstească înaintaşii mai degrabă decât ne cinstim noi sfinţii. Bat acolo ca berbecii în zidul acela, desigur un act primitiv, dar aşa primitiv cum este, acela stă la baza adevărului iudaic şi întreţine respectul şi evlavia. Noi îndată punem mâinile în buzunar şi trecem cu uşurinţă peste tradiţie, peste bogăţia istorică şi culturală a Bisericii şi a neamului, că nu ne pasă nouă – noi trăim acum *alte* vremuri, *altă* conjunctură, noi suntem oameni „deştepţi", „evoluăm" altfel şi, de fapt, ne deformăm.

Toată această falsitate care a apărut în lumea noastră nu are alt scop decât să stânjenească şi să submineze toată tradiţia şi convingerile unui neam.

Şi noi, când facem o comemorare a martirilor noştri, să o facem în aşa fel încât să insufli un respect faţă de eroi, martiri, mărturisitori; nu trebuie compromisă jertfa şi

lucrarea lor, amestecând-o cu tot felul de teorii mizere ale străinilor, atâta timp cât toată viaţa lor ei (evreii) au urât tot ce a fost valoros în ţara noastră. Dar se fac studii de martirologie tot în hoteluri, tot cu străini, al căror neam a torturat pe martirii noştri. Străinul îşi expune teoria lui bagatelizantă, românul nostru râde şi în felul acesta ne batem joc de suferinţa unui neam întreg. Dacă nu trăieşti martirologia este ca şi cum te-ai duce la apă şi te întorci cu găleata goală. Martirologia nu se face în laborator şi în eprubetă, ci prin trăire. Păi cum să se pogoare harul lui Dumnezeu cu mâinile în sân şi cu ţigara în gură? Pentru ei, acest martiriu este un parfum ortodox. Aceasta este o blasfemie la adresa suferinţei. În timp ce ei şi-au jertfit viaţa lor, au stat înghеţaţi în celular, înfometaţi, maltrataţi şi câte şi mai câte metode de tortură, din care Harul lui Dumnezeu pe mulţi i-a scos nevătămaţi.

La astfel de înşelare şi minciună cum trebuie să reacţionăm?

Trebuie să reacţionăm, măi, cât mai „latin", pentru că latinul nu contemplă apa care se duce la vale, şi în urma lui e prăpădul. Latinul acţionează. Cu toţii avem mare vină, pentru că nu ne facem datoria la timp. Fiecare poate şi e dator să contribuie cu ceva ca să scoată din noroiul acesta al străinilor şi ereticilor adevărul la suprafaţă. Măcar un paraclis să ne silim să facem şi noi, o metanie bătută din neputinţa noastră. Noi nu trebuie să căutăm soluţii lumeşti, dar fiecare să mărturisească şi să lucreze după

putere la locul în care este, şi Domnul va da soluţia; Domnul este cel care aduce roadele şi El le rânduieşte pe toate, noi numai să ne aflăm lucrând ţarina şi ogorul. Izbânda e a lui Dumnezeu, nu a oamenilor.

Este nevoie de un număr mare de rugători, astfel încât să se simtă puterea rugăciunii şi să ardă planurile antihriştilor.

Dar în acelaşi timp este un pericol şi de-a dreapta, de a cădea în zelotismul imatur care să ne conducă la schisme sau alte rătăciri, după cum ştim că a procedat Părintele Nichita de la mănăstirea Brâncoveni, despre care se tot discută... De acest pericol cum să ne păzim?

Este o încercare de a da o lovitură unităţii Bisericii noastre. Pentru că toate aceste atitudini extreme, care nu au altă finalitate decât fărâmiţarea în alte şi alte schisme, sunt lucrarea tot a securităţii, care şi-a infiltrat oamenii spre a realiza această dezbinare. Iar bieţii creştini naivi, sau creduli, cad în plasa lor. Dar ca să faci un astfel de act, este nevoie şi de puţină mândrie, să te crezi tu puţin mai special, vrednic de harul şi mântuirea lui Dumnezeu. Toate aceste biserici schismatice şi rătăcite pot reveni la Trupul Bisericii din care s-au desprins, doar atunci când capii lor îşi vor înmuia cerbicele şi se vor smeri să recunoască adevărul. Dar cum să îşi piardă ei scaunele şi autoritatea? Doar aşa am mai putea nădăjdui la o revenire a lor. Părintele Nichita era un duhovnic deosebit, care

aduna oameni în jurul lui şi îi învăţa o conduită bună, dar uneori se poate ca şi din cauza mândriei să aluneci. Mai greu este că după tine se duc valuri şi valuri de ucenici, şi te faci pricină şi începătură a căderii şi altor suflete. Încrederea în propriile forţe şi propriile cunoştinţe mereu a dat greş. Părintele Nichita este victimă a propriei sale înşelări. Ce înseamnă a minţi? A te ascunde în spatele unui adevăr. Şi atunci când stai cu spatele la adevăr, ce să mai vezi?

Cum să prindem puterea de a ne ruga atunci când suntem prigoniţi sau în cazul în care suntem victime ale unui control al minţii sau psihotronic?

Dacă noi am avea o stare de rugăciune cum se cuvine unui creştin, am avea puterea să întoarcem răul spre bine. Să facem din ţara asta un Canaan de rugăciune. Iar dacă vom avea smerenie, Dumnezeu ne va învrednici şi de darul rugăciunii care să ridice solzii de pe ochii minţii. Dar o smerenie îmbrăcată în haina demnităţii, o smerenie nesupusă potrivnicilor lui Hristos, aceasta ne va acoperi şi vom trece prin cuptorul cel de foc al ispitelor nevăzute.

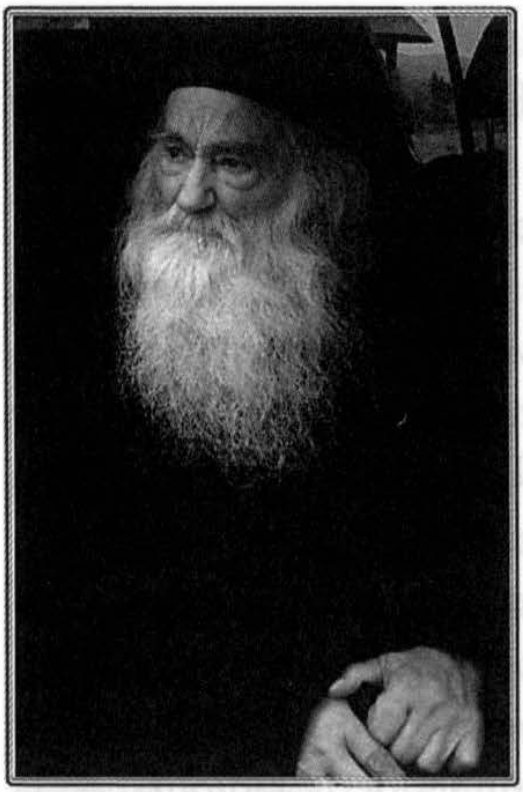

XXV

Vom trece printr-un val aspru de suferință și prigoană[28]

Sărut mâna, Părinte! Iată ca a mai binevoit bunul Dumnezeu să trecem un nou Crăciun cu pace. Voiam să vă întreb care este diferența între sărbătoarea Naşterii Domnului, aşa cum se prăznuia pe vremea sfinției voastre şi modul în care este azi sărbătorită. Nouă ni se pare că timpul parcă s-a îngustat şi trece foarte repede de parcă nu mai avem vreme să ne bucurăm de o sărbătoare. Acum ajungem Crăciunul şi parcă mai ieri începusem Postul. Aşa era şi pe vremea sfinției voastre? Aşa o resimțiți şi acum?

Sigur că este o diferență. Era cu totul altfel bucuria unei astfel de sărbători trăite la nivel general. Pentru că

[28] Interviu publicat în revista Atitudini, Nr. 14, 2010.

aceste sărbători se desfăşurau în toată simplitatea lor, în adevăratul lor rost şi făgaş. Era într-adevăr o bucurie înnăscută în creştinul nostru ortodox. Plecau băieţii să împodobească steaua, se luau câte doi-trei şi umblau din casă-n casă până pe la Bobotează. Fiecare casă, aşa cum primeai icoana părintelui care venea cu Ajunul, tot aşa de solemn erau primiţi şi copiii, mai mici sau mai mari, care veneau cu uratul să vestească Naşterea Domnului. Pentru creştin era o mare binecuvântare să le intre pragul colindători şi o simţeam cu toţii ca pe o mare uşurare sufletească. **Masa săracă, bogată cum era, dar se simţea cum fiecare om forma o peşteră a Naşterii.** Acum, de pildă, frumuseţile acestea de la televiziune, de la radiouri, de la toate aceste mijloace de comunicare sunt foarte bune şi folositoare în acelaşi timp, dar îi ia omului tocmai ce este mai important: **curiozitatea de a trăi.**

Merg de pildă oamenii la Sfintele Locuri, pleacă înainte cu 2 săptămâni, cu o săptămână să se închine la peştera Mântuitorului din Betleem, se duc în Nazaret, apoi la Iordan, să vadă cu ochii lor apa Iordanului care se întoarce înapoi. Apoi toată lumea aceasta care se nevoieşte până într-acolo dovedeşte că la Betleem există mai mult decât o simplă peşteră; dovedeşte prezenţa harului dumnezeiesc. Nu e musai să mergi la Ierusalim ca să Îl simţi pe Domnul în inima ta; prezenţa şi trăirea unuia care nu merge este mai aproape de Ierusalimul ceresc decât a celui care s-a dus la Ierusalim şi după ce s-a întors, la câteva zile, a uitat, a intrat în normal şi iar ar dori să se mai ducă.

Pentru că nu este o continuitate în trăire şi nu este o viaţă întreţinută permanent în numele Domnului. Se stinge repede.

Acum, de pildă, noi aşteptăm Naşterea Domnului, dar parcă mai alaltăieri a fost începutul postului. Aceasta se întâmplă din motivul că Dumnezeu a dat timpurile să meargă mai repede, după greutăţile pe care le trăim. Pe câtă vreme, când omul era în continuitatea lui, simplu, modest în toate pregătirile – nu erau atâtea cheltuieli şi enormităţi, şi trăirea şi timpul parcă erau altfel. Li s-a dat drumul industriaşilor să facă o sumedenie de jucării sub imaginea Moşului Crăciun. Dar Moş Crăciun n-are nicio legătură cu ceea ce se comercializează. Acestea ne distrag atenţia spre cele exterioare. Pe când omul nostru, când mergea la biserică, stătea acolo până la terminarea slujbei; de-acolo pleca în liniştea lui înspre casă, fără să vorbească unul cu altul şi aşa se depărtau cu gândul rugăciunii şi a sfintei rânduieli din biserică. Când intrai înainte în casa lui, făceai mai întâi două-trei închinăciuni, apoi spuneai un *Cuvine-se cu adevărat...* şi *iată de ce-am venit la d-voastră.* Îşi spunea omul ce avea de zis, mai făcea o rugăciune, iarăşi un *Cuvine-se cu adevărat...* şi pleca acasă. Ei bine, astăzi dacă intrăm la vecinul, nu se mai vorbeşte de rugăciune, rugăciunea păcii: *Pacea peste casa aceasta a d-voastră!* Acum intră direct cu aparat de fotografiat, cu aparat de înregistrare, şi toate aceste lucruri îl scot pe om din făgaşul lui normal. Iată că şi tehnica este folositoare, pentru că eu, stând acuma mai mult într-un scaun decât să mişc într-o parte sau alta, stau aici şi dau drumul la un

aparat şi ascult liturghia din biserică. Este şi asta o treabă bună cumva, dar nu e definitivă pentru că e o treabă nesfârşită, pentru că nu coboară acolo, în cameră la mine, harul lui Dumnezeu; coboară acolo unde e sfânta masă, unde stă preotul care binecuvântează, şi poporul care participă cu evlavie. Şi când ieşeau creştinii din biserică, la Naşterea Domnului, cum era obiceiul altădată, se salutau – *Hristos S-a născut!,* salutul acesta ca la *Învierea Domnului, (Hristos a Înviat!).* Aşa se salutau până la Bobotează.

Acestea se mai păstrează şi acum pe la sate. Dar la oraşe de ce e aşa mare diferenţa? Nu se păstrează mai nicio tradiţie, nicio datină.

Păi ţăranul nostru s-a dus să lucreze la oraş, a stat o lună de zile, două acolo, mai lucrează sau nu lucrează ceva, dar el vine schimbat acasă, că nu mai este simplu cum era... Apăi nu-i totuna să sărbătoreşti obiceiurile de Crăciun într-un mare oraş european faţă de cineva care l-a sărbătorit într-o celulă din Aiud sau din Gherla, să vezi cum e să petreci o zi de celulă; să vezi cum e îngheţat tot peretele, cum luceşte de parcă ar fi pictat cu nişte fire de sticlă ... Cel care trecea la Domnul era pentru noi un om viu, trecut dincolo şi care se roagă pentru noi înaintea lui Dumnezeu. Era o bucurie parcă, aşa cum era şi în vremurile primare ale Creştinismului. Noi nu aveam comoară acolo decât credinţa în Dumnezeu. Singura noastră comoară acolo era să ai o mină de creion, o dăltiţă unde să sapi o cruciuliţă cu imaginea Maicii Domnului

sau a Mântuitorului şi să o dăruieşti altui deţinut. În **peştera noastră din temniţă, ca şi în peştera Mântuitorului, era o trăire permanentă.**

Câtă diferenţă este între ieslea unde Se naşte Hristos şi ieslea noastră de azi, sau ieslea bunicilor noştri! Câtă diferenţă este între peştera unui sărac şi a unui bogat azi, într-o zi de Crăciun sau de Înviere! De aceea nu e bine să ne comparăm cu cei care sunt mai bogaţi şi au condiţii mai bune de trai. Trebuie să trăim expresia omului sărac ce stă în nevoinţă. Înainte de a dobândi o masă bogată de Crăciun, trebuie să dobândim o inimă curată, un suflet blând şi iertător, să ştim să primim greutăţile şi persecuţiile vieţii noastre de zi cu zi. Creştinismul nu s-a născut în Televiziune, în staţiuni şi hoteluri de lux, cum se duc oamenii de azi de sărbători, de ajung prin Sudul Asiei. Până şi omul ţăran simplu, săracul, a luat obiceiul ca de acum să nu mai facă Crăciunul la el acasă, în România, se duce să facă numaidecât în Grecia sau cine ştie pe unde. Dar dacă-i moda acum să mergi în Grecia, ... la mare, iaca se duce şi ţăranul nostru. Bietul om vrea şi el să se ridice din sărăcia asta a lui, cum şi noi dorim să vedem Ierusalimul, Sfântul Munte. Dar atât acolo cât şi aici, sunt aceleaşi trăiri frumoase, numai dacă ştim să le împodobim noi prin viaţa noastră spirituală. **Viaţa spirituală a românului nu este mai prejos decât a grecului, a bulgarului, a rusului**, pentru că nici ei nu mai au tradiţia şi cultura pe care au avut-o odată. Dar poate că din pricina deznădejdii oamenii încearcă să mai uite de necazurile lor prin aceste surogate duhovniceşti...

Lumea se află într-adevăr într-o lipsă spirituală, pe lângă lipsurile acestea materiale care ne ameţesc pe noi, cu toate că în realitate la noi, la români nu este nicio lipsă. Pentru români este uşor de trecut prin această criză, pentru că poporul român a fost şi va rămâne într-o criză permanentă. Noi acum, de pildă, ne-am propus să trimitem la Ierusalim vreo 20 de copilaşi pe care-i îngrijim noi aici din mila Domnului. Sigur că este un efort pentru mănăstire, dar pentru ei a fost aşa o bucurie de parcă s-a pogorât cerul pe pământ. Creştinismul este foarte legat de centrul acesta de mântuire a omului – Ierusalimul. Pentru că de ce se duc creştinii la Ierusalim? Ca să se simtă ei mai aproape de Dumnezeu. Acolo şi pământul pe care calci este sfânt, nu numai mormântul Domnului. Însă să ştiţi că Sf. Mormânt nu este numai acolo la Ierusalim, ci **întreg pământul este un mormânt al Domnului**. Dar e nevoie ca să trăim noi această realitate, ca să o putem împărtăşi şi celuilalt.

Din păcate occidentalii nu prea preţuiesc românii şi ne consideră o specie de ţigani, un popor necivilizat, care nu este bun decât numai de cerşit.

A ajuns românul nostru acum de batjocura Occidentului, cerşetor în toată lumea, dar acesta nu este decât un plan satanic care caută să compromită un popor ortodox ca românii. Orice străin care ar trece pe la noi în timpul unei sărbători creştine, dacă intră să stea într-o biserică o

oră sau jumătate de oră își va da seama ce înseamnă ortodoxia românească și ce este românul. **Nicio altă țară nu se poate compara cu suferința martiriului neamului românesc**, prin numărul mare de martiri, de mărturisitori pe care l-a dat și prin viața creștină pe care a dus-o fiecare deținut în pușcărie, că nu mai încăpeau închisorile, celulele, podurile și beciurile Securității. Ce putem să spunem de o nație ce nu s-a făcut vrednică de o astfel de suferință? Se poate ea compara cu una suferindă? România nu e valoroasă prin aurul și alte bogății materiale, așa cum se laudă occidentalii, pentru ca astea pier degrabă, ci prin jertfa și valoarea ei spirituală. Acum mai nou vin cu invenția aceasta cum că tineretul nostru nu a murit pentru un ideal creștin, ci pentru idealuri și scopuri politice.

Ce părere aveți însă de faptul că tinerii români nu recunosc aceste bogății ale țării și își doresc mai mult să aibă o țară ca afară decât să se întoarcă la tradițiile lor?

Bine ar fi ca acest tineret să își pună întrebarea de ce am ajuns așa, noi, românii? Oare nu din cauza tot a Occidentului care ne-a supt toată avuția țării și au făcut tot cât le-a stat în putință să ne sărăcească? Dacă ar fi aflat acest răspuns, nu ar mai fi alergat să îmbrățișeze degrabă Occidentul, ci ar fi căutat să stea de strajă aici în hotarele noastre. Noi, românii, am fost tot timpul un piept și spadă puternică de apărare a Occidentului de-a lungul istoriei. Carpații aceștia au fost ziduri de fier ce au pus

stavilă tuturor celor ce doreau să cotropească Europa. Dar Occidentul a ştiut mai degrabă să profite de pe urma noastră şi niciodată nu ne-au fost recunoscători, iar acum se întreabă ironic oare de ce a ajuns românul să cerşească? Mai e şi vina conducătorilor noştri şi partidelor româneşti care s-au mâncat între ele şi s-au înghesuit care mai de care să trădeze mai repede şi să primească susţinere din partea marilor puteri. Dar toată această situaţie şi obişnuinţă în a trăda nu a făcut decât să slăbească rezistenţa şi bogăţia ţării. **Da, noi am ajuns cerşetorii Europei, pentru că noi toată sărăcia noastră am pus-o în slujba Europei Occidentale, care acum trăieşte pe jertfa noastră.** Dar rolul nostru foarte greu va fi valorificat de lumea aceasta a Occidentului care nu trăieşte şi nu poate să ajungă la gradul românului de jertfire. Îi invităm pe fraţii noştri occidentali să participe la sărbătorile acestea frumoase ale ţării noastre, aşa cum frumos vestesc tradiţiile populare Naşterea lui Hristos, poate mai frumos ca oricare popor, de la cel mai bătrân pană la cel mai mic prunc al lui, care gângureşte în braţele mamei, mărturisind parcă şi el Naşterea Domnului.

Naşterea Domnului este un dar, o bucurie, dar totodată şi o cruce, pentru că Hristos se naşte în peştera din Betleem, spre a se răstigni pe Golgota, ca să ia asupra Sa păcatele întregii omeniri. Nu se poate vorbi de răstignire, de înviere, dacă nu plecăm de la naştere. Apoi putem admira frumuseţea unei familii sfinte, a lui Iosif şi Mariei, ca un model de vieţuire creştină. Această sărbătoare ne mai trimite cu gândul la strămoşii noştri prin care avem

prilejul să schimbăm un cuvânt de întâlnire, printr-o pomenire în biserică şi la mormintele lor. Şi eu mă gândesc că acolo sus mă vor întreba toţi colegii mei de detenţie: *Ce am făcut eu pentru ei?* Şi ce bucurie poate fi mai mare decât să mă duc să aprind o lumânare, pentru fiecare acolo şi să mă rog să lumineze căldura acestei lumi vremelnice de aici cu veşnicia lor de dincolo.

Dar poate că şi noi avem o vină pentru modul în care ne percep statele occidentale, pentru că massmedia românească şi televiziunile nu prezintă decât viaţa de jos a poporului, imaginile cele mai josnice şi nedemne de neamul nostru...

Desigur, şi aceşti ziarişti şi comentatori de televiziune majoritatea sunt puşi şi plătiţi tot de ei. Nu trebuie să ne mai intoxicăm cu televizorul, să nu le mai dăm nicio atenţie, pentru că şi aceştia tot pe spinarea noastră trăiesc.

Din păcate v-au acuzat unii că sfinţia voastră monopolizaţi subiectul martirajului din temniţele comuniste din România, fără a acorda şi altora dreptul de a vorbi în numele acestor martiri. Ce aţi vrut să spuneţi şi care este de fapt mesajul sfinţiei voastre?

Din neştiinţă sau din rea credinţă, aceste persoane mi-au înţeles greşit mesajul. Ca să mă fac mai înţeles vă dau un exemplu. Iată, de pildă, eu vreau să mă apuc să realizez o sculptură sau o icoană, un obiect de artă, ca să pot atrage lumea. Sigur că dacă eu nu mă pricep în lucra-

rea aceasta, ea nu va avea acelaşi rezultat ca a unuia care are 25 de ani de pictură sau de sculptură în spate. Bineînţeles că lumea va aprecia lucrarea artistului şi nu a mea, care de-abia ţin dalta în mână. Ei, cam aşa se întâmplă şi cu martirajul. **Ca să poţi vorbi despre martirii unui neam, trebuie să fii tare pregătit în suferinţă, ca omul care te ascultă să te recunoască.** El va gusta din învăţătura ta şi bineînţeles că pâinea clădită în lacrimi şi suferinţă îi va părea mai gustoasă decât cea a negustorilor de azi. Bineînţeles că e greu, mai ales când te afli la începutul drumului Crucii. Şi eu, când am intrat pe drumul acestei cruci, am fost descumpănit la început şi neîncrezător în biruinţa asupra suferinţei. Când am intrat prima dată în celula din Aiud, primul simţământ a fost că celula va fi mormântul meu. Dar lucrurile nu s-au întâmplat aşa deloc. Aici am găsit tineri care erau condamnaţi de Antonescu din '40 – '41, deci care aveau deja câţiva ani buni de închisoare. Atâta caracter şi atâta tărie sufletească am putut găsi la aceşti tineri, încât **pentru mine celula a devenit mormânt al învierii, al strălucirii harului dumnezeiesc.** Bineînţeles că se simte nevoia şi unui studiu academic asupra martirajului tineretului din vremea regimului comunist. Aceasta nu supără deloc, pe mine chiar mă bucură. Trebuie să preţuim darul vorbirii cu care l-a înzestrat Dumnezeu pe cineva, pentru că acesta va şti să prezinte mai înalt şi mai cu măiestrie nevoinţele martirilor. Dar nu stilul academic scrie istoria, ci suferinţa

şi pătimirea. Şi în niciun caz amestecul cu diferite cluburi masonice, care strică cinstea şi onoarea martirajului. E bine să-L slăvim pe Dumnezeu şi la un pahar de vin, dar mai de cinste să-L slăvim prin suferinţă.

Numai cel ce ştie să picteze poate să împlinească emoţiile unui artist. Dar şi un pictor care vrea să picteze o icoană cu adevărat nu o poate picta oricum, în orice duh şi în orice stare. Mă uitam şi la Mănăstirea Durău, pe vremea mea, cum se picta biserica de către Tonitza. Cu post şi rugăciune. Nu exista să lucreze la chipuri cu stomacul plin. Şi într-adevăr se simte o mare diferenţă între o icoană pictată cu post şi rugăciune şi una pictată cu pântecele îmbuibat şi afumată cu ţigara – iarba diavolului. Aşa se întâmplă în orice lucrare a noastră. Dacă lucrăm cu lacrimi şi cu osteneală, **harul lui Dumnezeu se întipăreşte în acea lucrare.**

Credeţi că actuala criză apropie lumea mai mult de Biserică, de Dumnezeu?

Românul a învăţat că din această criză nu vom putea scăpa niciodată decât ridicând mâinile la cer şi plecând genunchii noştri la pământ. Şi cu cât putem ţine noi mâinile mai mult la înălţime cu atât Dumnezeu va veni cu mila Sa peste noi. Românul nostru este obişnuit cu viaţa aspră, este obişnuit să urce iarna culmile munţilor. Românul va reuşi, poate alţii nu vor reuşi.

Dar noi nu mai avem bărbăția pe care o avea generația sfinției voastre...

Nu avem noi aceeași bărbăție dar harul lui Dumnezeu este același. **Atunci erau mulți și buni, acum sunt și mai puțini dar parcă și mai buni.** Niciodată harul lui Dumnezeu nu lipsește din viața unui popor. Pentru că prezența celor de dincolo este cu noi, este aici. Și la noi, în celule, când murea câte un deținut, pentru noi era în același timp și o întărire, o bucurie, simțeam rugăciunile celui care ajungea la Dumnezeu și ne dădea tărie.

De ce credeți că a înmulțit Dumnezeu bolile și cancerul pe pământ?

Dumnezeu ne pedepsește prin boli, dar totodată boala este și singura noastră modalitate prin care ne ispășim păcatele. A îngăduit Dumnezeu aceste boli grele, cancerul, Sida, chiar și la prunci. Și am observat eu, pentru că mulți bolnavi vin aici să ceară ajutorul, am observat că aceste boli își fac loc în familiile care au dus o viață mai puțin creștină și astfel prin suferință să se poată întoarce înapoi la Dumnezeu. Mă uitam într-un spital de copii bolnavi de Sida, sărmanii desfigurați, mâncați de vii. Aceștia pentru mine sunt mucenici care plătesc păcatele părinților lor. Pentru mine chinul acestor copilași este egal cu chinul nostru din pușcării.

Să se mai ducă creştinii la spitale dacă se introduc cardurile de sănătate cu cip biometric?

Nici vorbă! Ce să facă în spitale? Mai degrabă te îmbolnăveşti în spital; te duci acolo cu o boală şi te întorci cu încă vreo două acasă. Dar eu cred că se vor mai găsi câţiva medici creştini, de bună credinţă, care să ajute şi fără mijlocirea acestor cipuri. Poate că şi medicii sunt chemaţi acum de Dumnezeu la o mărturisire şi Domnul aşteaptă să vadă răspunsul lor. Dacă medicii din România ar protesta împotriva implementării acestui sistem, şi motive sunt – Slava Domnului! – poate că statul nu le-ar mai impune ca obligatorii cetăţeanului nostru. Dar, nu – se tem ca nu cumva să îşi piardă postul. Cât pentru creştini îi sfătuiesc, ca atunci când sunt bolnavi, să cheme preoţii Bisericii, aşa cum ne învaţă Scriptura şi să ceară sănătate prin rugăciunile de la sfântul maslu. Ne-a dat Dumnezeu acest remediu. De ce nu îl folosim?

Credeţi că e bine să se mai împrumute oamenii la bănci?

Mă rog ca să rânduiască Dumnezeu cumva ca românii să îşi achite datoriile la bănci şi să nu mai aibă de-a face cu băncile pe viitor, pentru că băncile nu au făcut decât să ne înglodească în noroi mai mult decât să ne ajute. Şi în ziua de azi un împrumut nu e nicidecum recomandat pentru că nu mai avem ce face şi nici pentru cine face. Oricum nu ne vom şterge păcatele până când nu vom trece printr-un val aspru de suferinţă şi prigoană. Şi dacă azi suntem aşa cum suntem, este din cauză că Dumnezeu

vrea să ne pregătească neamul ca să se înfăţişeze curat, gata spre Înviere. Acolo nu o să meargă nici bogatul, nici împăratul, nici sluga, nici ostaşul, acolo va merge numai cel ce va purta haina de nuntă a Creştinătăţii. „Nu mai este iudeu, nici elin; nu mai este nici rob, nici liber; nu mai este parte bărbătească şi parte femeiască, pentru că voi toţi una sunteţi în Hristos Iisus" (Gal. 3:28), care S-a născut în peştera Betleemului.

Fie ca Naşterea lui Hristos să ne facă puţin mai buni şi mai iertători şi să ducem lumina stelei Împăratului cerurilor şi celor din întunericul şi din umbra necunoştinţei, şi celor aflaţi în necazuri şi sărăcie, şi celor ce nu au unde să îşi plece capul în această lume obidită de azi. Şi dacă Dumnezeu ne iubeşte, încât pe unicul Său Fiu L-a trimis să Se întrupeze într-o peşteră sărăcăcioasă, ca să ne înalţe pe noi la cer, atunci de ce mai suspinăm? Bucuraţi-vă ca azi Hristos S-a născut spre mântuirea sufletelor noastre!

Fundaţia noastră a mai publicat:

Spre Tabor, de Ilarion Felea (vol. I, II, III, IV)
Dictatura biometrică – controlul cipului total
Dictatura pseudo-ştiinţei, de Ioan Vlăducă
Dialoguri despre ştiinţă şi credinţă, de Ioan Vlăducă
Despre monofizism – Răspunsuri la 100 de întrebări, de Ioan Vlăducă
Temele lui Vlad – lumea văzută prin ochii unui copil creştin, de Vlad Mihai Diaconescu

Pentru comenzi scrieţi-ne la adresa:

Fundaţia Justin Pârvu,
sat Petru Vodă, comuna Poiana Teiului,
jud. Neamţ, cod 617 346

sau prin

email: atitudini.pv@gmail.com
web: http://atitudini.com

Pentru detalii: tel. 0788 / 355 239

Tipar:
Accent Print, Suceava

Viaţa în celulă nu e uşor de descris, pentru că nu o poate înţelege decât cel ce a trăit-o. Lepădarea noastră de lumea aceasta era într-atât încât pe noi nu ne mai deranjau nici cântecele străzilor de dimineaţă, nici ostaşii mergând pe câmpul de luptă, nici gingăşiile copiilor care mergeau, de la cei mai mici până la cei mai mari, la şcoală, cu bucuriile lor, cu zâmbetele lor, cu jocurile lor, nici frumuseţile şi bogăţiile lumii nu ne mai ispiteau, nici dorul după codri şi izvoare şi nici torturile lor. Era una şi aceeaşi pentru mine – ori era viaţa aceasta, ori moartea. Eram împăcat cu toate stările de lucruri, şi cu viaţa noastră chinuită, şi cu plecarea noastră de-aici, din lume. Pentru că concepţiile şi trăirile noastre erau mult mai apropiate de viaţa nematerialnică decât de cea materială, a unei bucurii de scurtă durată. ... Pentru că noi, chiar dacă aveam aceste bucurii spirituale, totuşi nu am fost scutiţi de încercări ce porneau de la mici compromisuri şi te aduceau într-o stare de totală neputinţă şi inconştienţă. Era o grea ispitire şi cernere.

Arhim. Iacint

ISBN: 978-973-0-09749-8